

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2210) 1992 BIRŽELIS-JUNE 30

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1.00

Aštrūs kirviai

Pavasaris politinė prasme nebuvo šviesus. Gedimino kalnė trispalvė plevėsavo po apsiniaukusių dangumi. Tai galima buvo matyti ir iš šiapus Atlanto. Susipykusių vadovų aštrūs kirviai ėmė taip uoliai darbuotis, kad po viso šito, atrodo, beliks tik skiedros.

KAS LIKS ir kaip toliau bus – jaudina ne vieną lietuvį išeivį. Įtampa dėl nesmagių spėlonių taip greitai negali atslūgti. Gal ir gerai, kad pergyvenimas jautrus, nes kitaip ko gero imtų ir atsirastų gundymas: tegu jie sau tenai pešasi. Kad bendrą darbą dirbant tenka susipykti, nieko nuostabaus. Daugeliui tik sunkiau suprasti, kodėl tie berniai taip greitai prasidėjo. Kai kam net atrodo, kad visa toji padėtis – lyg iš anksto būtų buvusi kieno nors užtaisyta laiko bomba: pradėjus nepriklausomybę atstatyti, ji turi sprogti. Įtarinėjimams duomenų pakanka. O kai vieną kartą išeiviją belankančiam aukštam Lietuvos pareigūniui buvo priminti tenykščiai nesutarimai, teko išgirsti nelabai vykusį palyginimą, girdi, ir išeivijoje yra daug nesutarimų. Pasakė tiesa, bet palygino blogai. Išeivijos veikėjų nesutarimai kraštutiniu atveju tegalėtų sustabdyti lietuviškąją veiklą. Nors ji ir svarbi, bet Lietuva dėl to neprarastų. Tuo tarpu valstybininkų peštinės, tik ką pradėjus atstatyti nepriklausomybę, ne tik stabdo darbą, bet sukelia ir rimtų pavojų. Dėl nuomonių skirtingumo niekur niekas nesijaudina. Ne tas rūpestis kelia. Rūpestis – komunistų organizuotumas, gal jau ir slapta suokalbis perimti valdžią dar prieš seimo rinkimus, kuriuose jie nesitiki daug laimėti. Kad jie viešai ir aiškiai pasisako už Lietuvos nepriklausomybę, dėl šito sunkoka apsiraminėti prisimenant jų senąsias taktikas ir žmonėms peršamas idėjas būti realistais. O baisiausia, kad jie patys ir nustato kas yra realybė ir kas svajonė.

NESUNKU suprasti politinių veikėjų kovą dėl valdžios. Tai normalus reiškinys, regimas visame pasaulyje, kur leidžiama politiškai skirstytis į grupes, turėti savo įsitikinimus ir pagal juos skelbti valdymosi programas. Tokiose šalyse niekas nesistebi nė opozicija. Ji tikrai reikalinga, kad laisvu, nevaržomu požiūriu žvelgtų į valdančiuosius. Pažįstant niekur dar neatšauktus, neperdirbtus komunizmo siekius ir darbo principus, neįmanoma sutikti su komunistų organizuojama opozicija. Užtat jų judinama opozicinė veikla ir dažniau atvejais labai negatyvi laikysena parlamente kelia rimtų įtarinėjimų apie slaptą ketinimą valdžią perimti ne demokratinio būdu. Yra rimto pagrindo stropiai budėti, kad taip neatsitiktų. Kitos opozicinės grupės, lygiuodamosios su komunistais ir raidiškai idealizuojamos demokratinį mąstymą, dažnai pareiškiamais apie politinę laisvę ir lygįbę migdančiai ramina visuomenę, kad tasai budėjimas išnyktų. O kaip girdėti iš masinių sluoksnių, prisidedant ir plačiai į išeiviją, visi dar vis laukia viešo ir atviro buvusios kompartijos pareiškimo, kuriame aiškėtų prisipažinimas, suklydymas, atsiprašymas ir pasižadėjimas. Kol to nėra, po naujomis raidėmis susiglaudę partiečiai visada tautoje kels nepasitikinimą ir nerimą. Užuot ryžesi drąsiai ir nuosirdžiai atsitiekti, kol kas jie pasirinkę patį pigiausią būdą – reikšti nepasitenkinimą ir jį kaip galima plačiau skleisti. Tai panašiau į konspiraciją, ne opoziciją. Pastaroji, jei rimta, į viešumą eina su savo programa, ne vien tik su riksmiais. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

Šimtas dvidešimt penkeri

Šiemetinė Kanados diena liepos pirmąją yra susieta su jos federacinės valstybės 125-tuoju gimtadieniu. Šventinį įjungta ir karalienė Elzbieta, mininti savo viešpatavimo keturiasdešimtmetį. Pagrindinis dėmesys teko jos statulos atidengimui prie Kanados parlamento rūmų Otavoje. Lig šiol ten vienišą karališkos giminės statulą, atidengtą 1901 m., turėjo tik karalienė Viktorija. Kitos statulos buvo skirtos jau mirusiems Kanados politikams. Karalienė Elzbieta skulptorius Jack Harman bronzinėje statuloje įamžino jojančią žirgu Centenial. Tą žirgą jau 1973 m. dovanojo RCMP policija, tada šventusi savo veiklos šimto metų sukaktį. Iš žirgo vardo Centenial buvo sąmoningai išimta viena "n" raidė, kad niekas jo nelaikytų šimtamečiu.

Statulos sukūrimą jau 1989 m. vienbalsiai patvirtino Kanados parlamentas, kai jo nariai dar nebuvo numatę ekonominių krašto sunkumų. Dabar ne visi kanadiečiai yra patenkinti statulai išleista didoka beveik \$700.000 suma. Taip pat ne visi pritaria ir karalienės Elzbieta atskraidinimui Kanadon britų orinio susisiekimo bendrovės už garsą greitesniu "Concorde" lėktuvu. Mat jo skrydžiai Kanadai kanous \$480.000. Anksčiau ji atskrisdavo Kanados karo aviacijos keleivi-

niais lėktuvais. Tie JAV gamybos lėktuvai iš Londono Otavon atskrenda per septynias valandas, o "Concorde" lėktuvai – per keturias. Planuotajai, teisingai beveik pusės milijono dolerių išlaidas, pareiškia, kad karalienė bus mažiau pavargusi skrydžio metu. Dienraščio "The Toronto Sun" birželio 23 d. laidon įjungti gatvė apklausinėti torontiečiai yra kitokios nuomonės. Pritaria tik vienas, o penki niori, kad tas pusmilijonis dolerių būtų panaudotas ekonominiams Kanados reikalingams.

Žinių apie dabartinę Kanadą pateikia balandžio 28 d. paskelbtą 1991 m. statistikos duomenys. Tų metų birželio 4 d. Kanadoje buvo užregistruoti 27.296.859 gyventojai. Ontario provincija turėjo 10.084.885 gyventojus, Kvebeko – 8.895.963, Britų Kolumbijos – 3.282.081, Albertos – 2.545.553, Manitobos – 1.091.942. Tiek gyventojų tada turėjo penkios jų skaičiumi didžiausios Kanados provincijos. Ontario provincijai teko 36,9% visų Kanados gyventojų, Kvebeko provincijai – 25,3%. 1951 m. statistikoje Ontario ir Kvebekas varžėsi dėl 30%, turėdami beveik vienodą gyventojų skaičių. Dabar Kvebekas yra pralenktas net 11,6%.

(Nukelta į 2-rą psl.)

TORONTIŠKIS "VOLUNGES" CHORAS, atlikęs bendrą meninę programą su "Gintaro" ansambliu, besiruošiančiu į IX-ąją tautinių šokių šventę Čikagoje 1992 m. liepos 5 d. Choro vadovė – muzikė Dalia Viskontienė

Nuotr. O. Burzdžiaus

Taiklios pastabos lenkų laikraštyje

Kun. Vaclovas Aliulis, MIC, atsako Lenkijos laikraštyje į lenkų priekaištus

Lenkijoje leidžiamas savaitraštis "Lad" ("Tvaraka") š.m. balandžio 26 d. laidoje išspausdino kun. Vaclovo Aliulio, MIC, straipsnį "Dėl viendodo saiko". Šis savaitraštis dažnai spausdina prieš Lietuvą nukreiptus straipsnius. Kun. Aliulio straipsnis ilgai bus aktualus, kadangi kai kurie lietuviams daromi priekaištai lenkų spaudos jau dešimtmečiais yra kartojami, ir greičiausiai tai bus dar ilgai daroma.

Kun. Aliulis pasisako, kodėl jis savo straipsnį pasiuntė lenkų, o ne lietuvių laikraščiams: "Katalikiškoje Lietuvos spaudoje, kurioje aš turiu tam tikrą vaidmenį, mes vengiame tautinių santykių aitrinimo, panaudojame kiekvieną pasitaikancią progą parašyti ką nors gero apie brolius lenkus. Laukiame abipusio skundo! (Priekaištus ir kaltinimus, jeigu yra reikalingi, kaip šiuo atveju, mes rezervuojame lenkų, o ne savo spaudai)".

Vilniaus klausimas

Turbūt seniausias Lietuvai daromas priekaištasis yra šis: Vilnių Lietuvai padovanojo Stalinas pagal Molotovo – Ribbentropo 1939 m. sutartį. Šį priekaištą lenkai įkviria kartojant nuo 1939 m. Jį pakartojo "Lad" skiltyje Jerzy Narbut. Kun. Aliulis atsako: "Autorius čia pamiršta moralinės teologijos tezę, kad savo nuosavybę galima atsiimti net ir nuo eilinio vagies. Matyt, ponui Narbut'ui nepatinka, kad Lietuva 1939 m. nesiekė ginklų atgauti Vilniaus, bet išlaikė neutralumą, (ne taip, kaip kažkas kitas pasielgė 1938 m. pavasarį su Tesino sritimi). Liūdna, bet ką ir besakyti, jeigu net tokio lygio istorikas kaip prof. Piotr Lossowski, rašydamas "Wież" žurnale apie Lietuvos ir Lenkijos santykių vystymąsi pamiršo tokią smulkmeną, kad

1920 m. spalio 7 d. Suvalkuose su kryžiais pabučavimu buvo pasirašyta Lenkijos-Lietuvos sutartis, pagal kurią Vilnius buvo paliktas lietuvių pusėje, ir kuri (Lenkijos) valstybės viršininko ir būsimo maršalo įsakymu, jau kitą dieną buvo šventagiškai sulaužyta".

Suklastoti duomenys?

Lenkai mano, kad jų Lietuvoje yra daugiau negu jų buvo rasta darant gyventojų surašymą ir kaltina lietuvių statistikos klastojimu. Buvęs Lietuvos lenkų sąjungos pirmininkas Jan Sienkiewicz, o dabar žurnalo "Magazyn Wilenski" redaktorius, parašė savo redaguojamame žurnale straipsnį "Kiek Lietuvoje yra lenkų?"

Jis pastebėjo, kad Vilniaus rajono apylinkių surašuose yra daugiau lenkų negu nurodo statistika. Iš to jis padarė išvadą, kad lenkų Lietuvoje yra mažiau bent 330.000. Pagal 1989 m. gyventojų surašymą Lietuvoje buvo rasta 258.000 lenkų. Šį straipsnį su malonumu perspausdino "Lad" ir kiti lenkų laikraščiai. Į tai kun. Aliulis atsako:

"Straipsnio autorius pusėje puslapio įrodinėja, kad 1989 metų gyventojų surašymo rezultatai buvo suklastoti. Jis naudoja šį argumentą: Vilniaus rajono savivaldybė 1990 m. duomenys apie tame rajone gyvenančių lenkų skaičių viršija... 0,6% 1989 metų cenzo duomenis. Tai primena šaudymą iš patrankos ir žvirblį, nes 0,6% skirtumas tarp žodinio dėl tautinės priklausomybės pareiškimo ir įrašų asmens liudijimuose ne paneigia, bet patvirtina abiejų pozicijų patikimumą: 64% pagal surašymą – 64,6% pagal apylinkių duomenis. Pritaikius šį padidėjimą visos respublikos duomenims, skirtumas sudarytų pusantro tūkstančio (1548 as-

menis), o ne apie 70.000 kaip nori gerbiamas autorius.

Pono Sienkiewicz svarstymuose aiškiai buvo pažeista "vienodo saiko" taisyklė. Vilnijos gyventojų surašinėjime dalyvavo daug sąmoningų, ne labai lietuviams palankių lenkų, pvz. mokytojų, taip pat rusų ir gudų. Jeigu tikėti gerbiamam autoriui, tai tik lietuvių galima įtarti esant nesąžiningais, o kiti surašinėjimai – kaip kristalas".

Kaltinami dvasiškiai

Lenkų spauda kartais mėgsta rašyti, kad lietuviai neįsileidžia lenkų į Kauno kunigų seminariją, o lietuviams dvasiškiams visų pirma rūpi lenkų nutautinimas, o ne tikėjimas. Straipsnio autorius į tai atsako: "Neseniai 'Lad' skiltyse teisingai buvo pasakyta, kad didelę reikšmę lenkiškumo išlaikymui Rytų Lietuvoje turėjo Katalikų Bendrija. Čia buvo priskiriami nuopelnai 'lenkui kunigui' ir visai nutylėta, kad lenkų tautybės tikintiesiems nuosirdžiai tarnavo daug lietuvių dvasiškių (...). Žymi dalis lenkų dvasiškių repatrijavę į Lenkiją (pagal statistiką 1945-7 m. tai padarė 752 lenkai dvasiškiai, J. B.), o likusieji keltą dešimtmečių ignoravo Kauno kunigų seminariją: nesiuntė ten nei kandidatų, nei aukų, tvirtindami, kad mūsų seminarija yra Baltstogėje. (Autoriaus pabrakta). Kai senesnieji lenkai dvasiniai ganytojai keliai į amžinybę, lenkų pamaldos Vilnijoje būtų išnykusios, jeigu ne lietuvių dvasiškiai, kurie išmoko (geriau ar blogiau) lenkų kalbą, kad tarnautų savo tikėjimo broliams ir seserims tokia kalba, kokios jie pageidauja. Tuo būdu iki maždaug 1980 m. lenkiškas pamaldas Vilnijoje laikė 50 lietuvių ir 20 lenkų kunigų daugiau kaip 60-tyje šventovių. Ar susilau-

(Nukelta į 2-rą psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

"Saulėlė raudona, vakaras netoli" – dainelės žodžiai buvo 1941 m. birželio sukilimo šaukiny, pranešęs per radiją, "kad prasideda". Ir prasidėjo... Tik Kaune žuvo 400, o Lietuvoje – beveik 2 tūkst. kovotojų. Buvo sudaryta Laikinoji vyriausybė (J. Ambrazevičiaus). Generalkomisarui von Rentelnui pasiūlius jai tapti vokiečių valdžios tarėja, J. Ambrazevičius atsakė: "Ačiū, esame pašaukti tarnauti nepriklausomai Lietuvai".

Minint 51-ąsias metines vyriausybės sekretorius K. Čilinskas) priėmė, pasveikino sukilimo narius, vadovus – A. Damušį, P. Šilą, J. Kojelį, J. Antanaitį, A. Bendinską, M. Banionį. Metinės buvo pagerbtos ir Kaune, Ramybės parke (buv. Senosios Kauno miesto kapinės), kur palaidoti 158 sukilėliai, Aleksote, prie kryžiaus prieš tiltą per Nemuną.

"Naujosios Europos architektūra" – tokio pavadinimo konferencija vyko Šveicarijoje, kurioje, AT pirmininko V. Landsbergio vadovaujama, dalyvavo ir Lietuvos delegacija; ją sudarė ministerio pirmininko pavaduotojas V. Pakalniškis, tarptautinių ekonominių santykių ministeris V. Aleškaitis, ekonomikos ministeris A. Šimėnas, Lietuvos verslininkų draugijos pirm. A. Barauskas, AT deputatas M. Laurinkus ir kt.

Konferencijoje buvo numatyta svarstyti Rytų Europos valstybių ekonomikos plėtojimo reikalai: Baltijos valstybių ekonomikai skirtame posėdyje turėjo kalbėti visi trys AT pirmininkai, V. Landsbergis ketino susitikti su Šveicarijos finansų ministru, Pasaulinio banko Rytų Europos skyriaus vadovu, kitais žymiais Vakarų Europos politikais, finansininkais, verslininkais.

Lietuva prašosi priimama į Europos tarybą. Ar prašytoja atitinka demokratines valstybės sąlygas, kurių svarbiausios trys – daugiapartinė sistema, daugialypės nuomonės, pagarba žmogaus teisėms – aiškintis atvyko Europos tarybos parlamento delegacija: Tony Banks (D. Britanija), Walter Dehry (Lichtenšteinas), Daniel Tarchy (Švedija), Mateo Sorin (Ispanija). Ją jau priėmė AT pirm. V. Landsbergis. Jei po trijų dienų viešėjimo, pokalbių su daugeliu, jos atstakaita bus palanki, galima tikėtis, kad stebėtojos statusą į tikrosios narės statusą Taryboje pakeisime dar šiais metais.

Oro trasa Vilnius-Londonas. Civilinės aviacijos departamento direktorius D. Balandis

papasakojo (birželio 22 d. per Vilniaus radiją rusų k.), kad Lietuvos-Anglijos aviatoriai yra numatę pradėti tokių skrydžius. Jie turėtų būti patrauklus ypač išeivijos (Š. Amerikos, Kanados) bei tiek jų, tiek mūsų prekybos žmonėms.

"Valdžios nelaimė ta, kad ji stengiasi už visus" – po II verslininkų suvažiavimo pokalbyje "Atgimimo" korespondentei pareiškė pramonininkų draugijos pirmininkas A. Matulevičius. Jo nuomone, nei AT, nei vyriausybė "nebuvo linkę iš anksto aptarti įstatymų projektų", todėl "ekonominė reforma įgavo kabinetinį pobūdį". O tai sudaro palankias sąlygas "šešėlinei ekonomikai", jos veikėjams, visai nesuinteresuotiems sąžininga konkurencija. Be to, tokia padėtis skatina ir valdžios savivalę, kyšininkavimą. Dėl užsienio investicijų pirmininko nuomonė taip pat liūdna. "Mes neišnaudojome galimybių tapti Europos Hongkongu". Nemoka m tvarkyti reikalų. Nurodo: norint užregistruoti bendrą įmonę, reikia sugaišti mėnesį, užsienyje tam pakaktų poros valandų. Paprieikaitauja dėl vyriausybės panaikintos Vadybos akademijos, kurios nepakeitė reikiamo lygio mokyimo centras. Į siūlymus padėti, taisyti padėti, atsakymas vienas – "nėra patalpų". Išeitį siūlo: valdžia turėtų ne stengtis "už visus išspręsti ekonominės reformos problemas", bandyti "iš viršaus įvesti rinką", bet "tiesiog duoti žmonėms galimybę plaukti patiem".

Gerą išpuodį padarė ir kiti pranešimai, ypač, kad buvo labai aktualūs. Nagrinėta, pavyzdžiui, tokios temos – verslo teisinės garantijos, verslo laisvė, tarptautinis verslo įsijungimas, bankų paslaugų, draudimo procesai ir kt. "Publikos" antrame suvažiavime susirinko: svečių iš 10 pasaulio šalių 51, o iš Lietuvos – 307. Organizatoriai – Šarkus ir M. Černiauskas.

Per statistikos koštuvą. Spaudoje paskelbti laikraščių ir žurnalų antrojo pusmečio prenumeratos duomenys, palyginti su pirmuoju. (Skiaustuose nurodytas sumažėjimas (-) ar padidėjimas (+). Valtiečių laikraštis 141493 (-20590); Respublika 97652 (-10078); Lietuvos rytas 84782 (-51474); Lietuvos aidas 77319 (-1155); Tiesa 42650 (-7884); Echo Litwy 34455 (-356); Gimtasis kraštas 31527 (-3943); Kurier Wilenski 21273 (-2580); Sodra 16434 (+909); Vakarinės naujienos 11697

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Aštrūs kirviai

Nesutarimų pobūdis kelia rimtą rūpestį
Taiklios pastabos lenkų laikraštyje
Kun. V. Aliulis atsako į nepagrįstus kaltinimus
Savaitė Lietuvoje
Minėjimai, konferencijos, planai ir kitos žinios
"Viltis yra sunkus dalykas"
Reikia rinktis kelią, einantį per darbą
Kazimierietės grįžta Pažaislin
Didesnė galimybė laisvai dalintis dvasiniu turtu
Greitos mano dienos Lietuvoje
Išpūdziai, rubliai, doleriai ir nusikaltimai
Suvalkų krašto lietuviai Vilniuje
Lenkija kita, o stabdžiai tie patys
Sustok prie akmens
Gerumas, kaip ir niekšybė, tautybės neturi
Oskaro Milašiaus pranašysčių narpliaiva
"Tegu lietuviai nieko nesimoko iš lenkų..."
"Smėlio klavyrų" besiklausant
Įžvalga į J. Jurašo sukurta nugarimzdusį pasaulį

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol., oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

RELIGINIAME GYVENIME

Lietuvos vyskupų konferencijos posėdyje gegužės 20 d. Kaune apaštališkasis nuncijus Justo Mullor Garcia papasakojo apie būsimą Šv. Tėvo kelionę į Lietuvą, kuri numatoma 1993 m. liepos pirmoje pusėje. Šv. Tėvas domisi dabartine politine padėtimi Lietuvoje.

JAV atstovas Rytų kraštams kun. J. Šarauskas pranešė apie suteiktą paramą Šv. Kazimiero kolegijai Romoje. Vysk. S. Tamkevičius perskaitė kun. J. Borutos laišką, kuriame nurodoma, kad Lietuvos televizija cenzūroja katalikiškas laidas.

Teologijos fakulteto dekanas dr. kun. V. Butkus išdėstė K. Bendrijos reikalavimus priimančiam kandidatui į seminariją. Kadangi kun. D. Valentis išvyksta tolimesnėm studijom, Šv. Raštui dėstyti nutarta kviesti kun. A. Rubšį.

Vyskupas S. Tamkevičius, Vyskupų konferencijos pavidimu, gegužės 21 d. kreipėsi į Lietuvos Radijo ir televizijos (RTV) vadovybę dėl nenormalios religinių televizijos laidų padėties. Prašoma, kad religinės valandėlės būtų rengiamos pagal K. Bendrijos nustatytą tematiką. Sekęs susitikimas su RTV vadovybe buvo geranoriškas, ir tikimasi, kad problemų ateityje nebebus.

Kun. Juozas Montvila, marijampolietis, prieš 80 metų nuskenęs kartu su garsiuoju "Titaniku", balandžio 25 d. Marijampolės prokuraturoje buvo iškilmingai paminėtas. Mišias koncelebravo Vilkauskio vyskupas J. Žemaitis, MIC, žuvusio kunigo giminaitis kun. K. Montvila ir svečias iš Vokietijos kun. K. Senkus. Vyskupas pamokslė pabrėžė, kad artimo meilę subrandinti iki didvyriškumo įmanoma tiems, kurie savo vaikus nuo mažens pratina būti jautriais kitiems. "Titanike" žuvęs kun. J. Montvila užleido savo vietą gelbėjimo valtyje kitam keliui.

Gedulinės Mišios už vysk. Vincento Brizio vėlė buvo atnaušintos Marijampolėje balandžio 27 d. Jas koncelebravo Vilkauskio vyskupas J. Žemaitis, MIC, ir velionies gimtosios Daukšų parapijos klebonas kun. A. Diskevičius. Ten patstatyti kryžiai primins velionį ir jo atliktus darbus tėvynei ir tikėjimui.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys J. Bačkis gegužės 3 d. atšventino Šventųjų apaštalų Pilypo ir Jokūbo šventovę Lukiškių aikštėje Vilniuje. Komunistai ją buvo uždare ir pavertę Operos ir baletų teatro sandėliu. Šventovę dabar tvarko dominikonai. Rėktojus kun. J. Grigaitis, OP.

Tarpdiecinė katechetinė komisija (TKK) posėdyje gegužės 5 d. svarstė tikybos mokymo programų bei vadovėlių rengimo reikalus. Prieta nuomonės, kad mokyklose reikėtų turėti aktyvias katalikiško jaunimo grupes, kurios darytų teigiamą poveikį savo bendraamžiams. Išklaustas Kultūros ir švietimo ministerijos inspektorės B. Girdzijauskienės pranešimas apie 1992/93 m.m. planus.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Prima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus
ir vakarais

Posėdyje dalyvavo TKK pirm. vysk. J. Matulaitis, vysk. S. Tamkevičius, SJ, visų vyskupijų atstovai, švietimo inspektoriai. Pirmininkavo kun. V. Aliulis, MIC.

Kun. J. Šarauskas, JAV Vyskupų konferencijos atstovas Rytų Europos kraštams, gegužės mėn. lankėsi Lietuvoje. Buvo taipgi nuvykęs į Maskvą, Gardiną ir Varšuvą. Kelionės tikslas – nustatyti kur labiausiai reikalinga JAV Vyskupų konferencijos pagalba.

"Silpnume – jūsų stiprybė" – pareiškė Jean Vanier, vadovavęs rekolekcijoms gegužės 16-17 d.d. Kaune. Jis yra pagarsėjęs kaip psichinių sutrikimų turinčių žmonių globėjas ir dvasinis vadovas. Po jų maldos kelionės į Lurdą 1971 m. išaugo "Tikėjimo ir šviesos" bendruomenės. Viena tokių jau veikia Vilniuje, kita organizuojasi Kaune.

Šiauliečiai, susirūpinę plintančiu sektantizmu, 38 parašais pasirašytą laišku kreipėsi į J. Em. kardinolą V. Sladkevičių. Laiškas nurodoma, kad sektos vaikus supriešina su tėvais, kad šventovėse mažai jaunimo. Prašoma paskirti veiklius vikarus, kurie "grąžintų į katalikybę mūsų vaikus".

Kristui Nugalėtojui paminklas pašventintas Vilkauskioje gegužės 15 d. Jis pastatytas žuvusių rezistencijos dalyvių laidojimo vietoje. Iškilnėje dalyvavo AT pirm. V. Landsbergis ir kiti vyriausybės nariai. Paminklą pašventino vysk. J. Žemaitis.

Septintoji pasaulinė jaunimo diena Lietuvoje įvyko gegužės 16 d. ir apėmė Panevėžį, Telšį, Kašiadorių ir Kauno vyskumapijas. Skaitytas Šv. Tėvo laiškas, skirtas šiai dienai. Jaunimas kėlė savo pageidavimus bei siūlymus. Paveidauti, kad kunigai daugiau bendrautų su jauniu ir už mokyklos ribų. Išskirti susiorganizavimo klausimai bei galimybės leisti vyskupijų žiniaraščius. Gana rimtų priekaištų buvo pareikšta kunigams, pasigستا gyvesnių pamaldų, įvairesnių užsiėmimų bei stovyklų.

Ateitininkų federacijos pirmininkas Lietuvoje prof. A. Žygas siūlė ieškoti naujų formų liturgijai pagvinti, dažniau vykti į tarptautinius renginius. Diskusijose keltas artimesnio bendravimo su kunigais būtinumas, paveidauti kino salių, kur būtų rodomi religinio turinio filmai. Reikėtų Šv. Rašto vertimo ir lietuvių kalbą su išsamiais komentarais. Bent Kaune turėtų veikti katalikiškoji biblioteka.

Ši jaunimo diena suartino pasauliečius su dvasininkais sprendžiant bendras problemas. Dalyvavo vyskupai, kunigai ir visa eilė katalikų veikėjų. Vilniaus arkivyskupijoje tokią dieną įvyko birželio 6 d. Visų vyskupijų jaunimo atstovams pateiktus pastabas, bus suredaguoti Lietuvos jaunimo laiškas. Šv. Tėvui, Lietuvos vyriausybei, Lietuvos bei išeivijos jaunimui.

Užregistruotos naujos religinės bendruomenės gegužės 27 d. Lietuvos min. pirmininko potvarkiu. Iš sąrašo matomų bendruomenių, tik trys krikščioniškos. Kaune ir Vilniuje susiorganizavo baltų tikėjimo bendruomenės "Romuva". Vilniuje ir Trakuose veikia budistų grupės. Plungėje ir Kretingoje reikiškiasi nedaug dar kam žinomos grupės, pasivadinusios "Meilės žodis".

(Žinios apie religinę veiklą Lietuvoje – iš informacijos centro žiniaraščio "Katalikų Bažnyčia Lietuvoje").

Prancūzijos prezidentas FRANCOIS MITTERRAND, su palyda išeidamas iš Prancūzijos ambasados Daukanto aikštėje Vilniuje, sveikina susirinkusius vilniečius

RAŠO IŠ LIETUVOS

"Viltis yra sunkus dalykas"

Prancūzijos prezidento F. Mitterrand'o viešnagė Vilniuje

G. GUSTAITĖ, Vilnius

Nuotraukoje įamžinta viena iš paskutinių F. Mitterrand'o valandų Vilniuje, praleistų Menininkų rūmuose, virš kurių kairiojo sparno plevėsuoja Prancūzijos respublikos vėliava. Retai kuri ambasada susieta tokiais stipriais istoriniais ryšiais su savo rezidencija kaip Prancūzijos.

Labai ryškiai tie ryšiai iškyla XIX š., kai, eidamas su kariuomene į Rusiją, čia, buvusioje generalgubernatūroje, apsisistojo Napoleonas. Apie ją, apie Vilnį iš čia 1812 m. birželio 30 d. rašė žmonai Marijai Luizai į Paryžių: "Vilnius labai gražus miestas (...). Apsistojau visai gerame name, kuriame prieš keletą dienų gyveno imperatorius Aleksandras (...)".

1992 m. gegužės 14-ąją, beveik po 180 metų, puikiojoje Menininkų rūmų Baltojoje salėje smarkiai vėluojančių F. ir D. Mitterrand'ų laukė Lietuvos vadovybė, parlamentariai, ministrai, mokslininkai, menininkai – iš viso apie 400 svečių. Priėmimas užtruko gal 10 min. F. ir D. Mitterrand'ai apėjo tiesi garbės ratą, be žodžių, besišypsantys, elegantiški ir išskubėję – bėgo paskutines minutes Vilniuje. Salėje liko garsiųjų "Stiklų" paruoštas švediškas stalas su pasakiškais valgiais (prancūziški sūriai, raudonas, baltas vynas, šampanas, pyragaičiai su ikrais, unguriais, lašišos, upėtakiai, krabai...). Taip pat pasakiškos gėlės – orchidėjos, atvežtos iš Kašiadorių gėlininkystės ūkio, erdvė, užlieta saulės, ir niekieno nediriguojami, pasilgti pokalbiai.

Pasirodo, vėlavimo priežastis – užtrukusi ilgai nei numatyta ekskursija pėsčiomis po Vilniaus senamiestį, prasidėjusi nuo Aušros vartų, pasibaigusi prie Menininkų rūmų, didelis, nuoširdus vilniečių domėjimasis svečiais. (Abiejų šalių saugumo tarnybų vyram, policininkam nebuvo kada stovėti sudejus rankų, pasnausti).

Ekskursijai atėjus į univer-

Taiklios pastabos lenkų laikraštyje

(Atkelta iš 1-mo psl.)
kėmė bent kuklaus 'Dieve atlygink' Priesingai".

Mokyklos ir pavardės

Lenkai dažnai nusiskundžia, kad jiems trūksta lenkiškų mokyklų ir dėl to esą kalti lietuviai. Kun. Aliulis rašo: "Dažni nusiskundimai dėl nepakankamo skaičiaus lenkiškų mokyklų Vilniuje yra kreipiamai netinkamu adresu. Jų skaičiaus sumažėjimą nuo maždaug 300 ligi 92 (per dvejus metus po antro nepriklausomybės atstatymo jų skaičius pakilo virš 100) jie aiškina taip, lyg lenkiškos mokyklos būtų keičiamos į lietuviškas. Taip nebuvo. Dėl urbanizacijos ir gyventojų mažėjimo kaimuose žymus skaičius visų mokyklų buvo sumažintas. Antra, ir tai turbūt svarbiausia, ligi šiol save lenkais laikantieji Vilnijos gyventojai (...) pasiduo-

davo rusinimui, ir daug lenkiškų mokyklų buvo pakeistos rusiškoms. Vilniaus Antakalnio priemiestyje tik kas ketvirtas ar penktas besimokantis katekizmo lenkiškų šeimų vaikas mokėjo lenkiškai skaityti, nors lankė lenkišką mokyklą. Kiti mokėsi lenkiškų poterių, para-

sitetą, Šv. Jono šventovėje F. ir D. Mitterrand'ų garbei įvyko trumputėlis koncertas. "Ažuoliuko" choras padainavo pirmiausia kompozitoriaus A. Martinaičio "Žemaičių plentą", pagal prasmingas brolio poeto M. Martinaičio eiles, po to prancūzų kompozitorių – M. Diuruflių "Tėve mūsų" ir L. Donė "Ant Mirabo tilto". Matyt patiko ažuoliukai, nes jauniausias gavo dovana: pakabutį raktam su Prancūzijos prezidento herbu. (Kiek džiaugsmo vaikui...). Universitete be to, paprašytas rektorius R. Pavilionio, puiškiai kalbančio prancūziškai (beje, ne tik prancūziškai), atėjo į rektoratą, pasirašė svečių knygoje, buvo apjuostas atminimo juosta su išausais žodžiais "Vilniaus universitetas".

Svarbiausia F. Mitterrand'o viešnagės valanda tą pačią gegužės 14 d. buvo prieš ekskursiją, prieš priėmimą – tai santarvės, draugystės ir bendradarbiavimo sutarties pasirašymas. Ją vertindamas prezidentas pasakė: "Mes atviriame visiškai naują Prancūzijos ir Lietuvos santykių erą". O V. Landsbergio žodžiais, ji bus "didžiulios valstybės paramos ranka, ištiesta nedelei ir vis dar nesaugiai valstybei". Įsidėmėtinas dalykas – tokios sutarties Lietuva nėra turėjusi nė prieš karą, be to, iš buv. Sov. Sąjungos valstybių panašios sutarties Prancūzija nėra pasirašiusi nė su viena. Lietuva – pirmoji. Mūsų šalis – "dar vienas Europos architektūros fragmentas" jos architektonikoje, modeliuoja moje prie Senos upės.

"Paramos ranka" turėtų padėti mums įgyvendinti reformas, plėtoti ekonomiką, mūsų ūkiui įsijungti į Vakarų ūkio sistemą, skatinti kontaktus, ypač jaunimo, keitimasi kultūros vertybėmis. Turėtų padėti taip pat derybose su Maskva dėl kariuomenės išvedimo.

Savo poziciją tuo klausimu F. Mitterrand'as išreiškė labai aiškiai kelis sykius. "Mes suprantame Vilniaus, Rygos ir Talino reikalavimus išvesti šią kariuomenę, manome, kad

šytų "graždanka", nes lankė rūsy mokyklas (...) 1977 m. būdamas Turgelių klebonu, stengiausi įtikinti savo paraprijiečius, kad neleistų Naujininkų kaime pakeisti lenkiškos mokyklų ir rusišką. Nugalėjo to meto atsakingo už švietimą Czesław'o Wysocki'o nuomonė, kuris vėliau tapo 'lenkų patriotu' ir autonomijos šalininku... Lenkiškai-rusiška mokykla buvo paversta vien tik rusiška".

Į dažnus lenkų skundus dėl jų pavardžių lietuvinimo ir dėl autonomijos negavimo kun. Aliulis atsako: vokiečių mažuma Silezijoje apie jokią autonomiją ir kalbėti negali, o lietuviškų pavardžių ne tik galūnės bet ir šaknys yra pakeičiamos. Pvz. vienas lietuvis tėvas visą mėnesį Varšuvoje varstė įvairių įstaigų duris, kol gavo leidimą savo sūnų pakrikštyti Audriumi.

"Lad" savaitraštis vadina save katalikišku, bet vienodo saiko taisyklės nesilaiko. Kun. Aliulis rašo: "Ne tik tai Dievo įsakymas mylėti savo artimą kaip patį save, bet ir 'Fair play' dėsnių prisako taikyti tuos pačius principus ir įvertinimus sau ir saviesiems, kaip kitiems ir svetimiesiems". J. B.

jie visiškai teisėti".

Ta pati mintis ir ta pati pozicija nuskambėjo taip pat per oficialius pietus, surengtus Aukščiausiosios tarybos pirmininko V. Landsbergio pirmos vizito dienos vakare. Svečias pasakė – dėl svetimos armijos buvimo Lietuvoje: "Taip būti negali. Todėl ir jūs, ir mūsų tarptautiniai draugai turi stengtis, kad ši situacija būtų baigta".

Be aiškios nuostatos, svečias nurodė kelius, kaip siekti esamos situacijos baigties. "Tam yra įvairių galimybių". Pati tinkamiausia – Helsinkio konferencija. "Bet jeigu to neužteks, reikės ieškoti kitų išiečių". Įvardžio "jums" (jums "reikės ieškoti...") sakinyje nėra. Nurodžiusi kelią, Prancūzijos respublika padės. Tik mokėkime eiti.

"Šitiek įvairiausias aparatūros, kamerų, žurnalistų Aukščiausiosios tarybos posėdžių salėje nebuvo net per didžiausias šventes". Prancūzijos prezidento apsilankymas, jo kalba mūsų spaudoje apibūdinta kaip "svarbiausias metų įvykis".

Po tylos minutės, skirtos prieš 20 metų susideginusio R. Kalantos atminimui, F. Mitterrand'as pasakė prasmingą, konstruktyvią kalbą, užtrukusią 45 minutes. Joje prezidentas kėlė svarbią moksliui mūsų kalbą, kultūrą, istorinę praeitį, reikšmingą visai Europai, skaudžią paskutinių dešimtmečių, nustūmusių mus į atsilikimą, ištūmusių iš Europos bendruomenės. Minėjo Oskarą Milašį, kuris "yra ir lietuvis, ir didis prancūzų poetas", Lietuvą apdainavusį Adomą Mickevičių, "kuris buvo milžiniškas atradimas prancūzų kultūrai", sustojęs prie mūsų ekonomikos, prie jos "labai sunkios padėties", prie mūsų "visiškai natūralių prašymų" padėti. Ir čia pasakė: "Bet, ponai, viltį labai sunku nešti, viltis yra sunkus dalykas", perspėjo "atsargiai su svajonėmis". Vėl nurodė kelius, nebelengvus demokratijos sąlygomis. "Taigi turime daug darbo, o jūs jo turite ypač daug. (...) viltį reikia motyvuoti. (...) aš tikiuosi, kad jūs mokėsite išsiriinti". Išsiriinti kelią, einantį per darbą.

Prancūzijos prezidento palydžio buvo beveik 200 asmenų: užsienio reikalų ministras R. Dumas, pramonės ir užsienio prekybos – D. Straus-Kahn, valstybės sekretorius gynybai, apie 50 žurnalistų. Prezidento pakviestas buvo palydžio ir dr. S. Bačkis (gimęs 1906 m.), mūsų diplomatijos veteranas, nuo 1943 m. ejęs Lietuvos atstovo pareigas Prancūzijoje, o pasitinkančiųjų tarpe atskrendančių laukė ir sūnus A. J. Bačkis, Vilniaus arkivyskupas. Visiems vizito dalyviams aptarnauti buvo numatyta 60 automobilių, "Lietuvos" viešbuty įrengtas spaudos centras su ryšių kanalais Vilnius-Paryžius.

Gegužės 14 d., 16 v., Prancūzijos prezidento viešnagė Lietuvoje baigėsi, tolimesnis jos tęsinys – Talinas, Ryga. Mažieji fragmentai didžiojoje architektonikoje bus sudėlioti. Kaip į ją įsikomponuosim, priklausys nuo mūsų. Prezidento sakinyje "Jūs nugalėtoje savo skausmus ir šiandien turite įvykdyti tai, ko viliatės" įvardis "jūs" nepraleistas. Bet mes kol kas apie gramatiką, įvardžius negalvojam, išsikasim kovos kirvius...

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

(-42036); Šiaurės Atenai 6283 (-226); Tremtinys 6033 (+502); XXI amžius 5173 (-2285); Literatūra ir menas 4677 (-185); Apžvalga 3909 (+2023); Mažoji Lietuva 1855 (-2666); A mon sakaa? 2789 (-167); Litas 1569 (+98); Naujasis dienovidis 532 (+282); Kovo 11 514 (-533); Viltis 177 (-52); Moteris 141367 (-70541); Genys 31080 (-48484); Mūsų sodai 23361 (-8716); Katalikų pasaulis 15779 (-10091); Šluota 13165 (+1359); Mokslas ir gyvenimas 10681 (-14872); Caritas 4023 (-4000); Kultūros barai 2441 (-9); Karys 1451 (-1107); Proskyna 301 (-606).

"Peace corps" vyrai Lietuvoje. Pirmieji – 16 – J. Kenedžio įkurto Taikos korpuso vyrai jau Lietuvoje. Savo tiesioginio darbo – mokyti anglų k., verslo – jie kol kas nedirba, patys mokosi lietuvių kalbos, kad rudenį, paskirti į vietas, galėtų susikalbėti. Anot grupės vadovo V. Kourtino visi "norėjo dirbti Lietuvoje. Pabrėžiu – "norėjo", nes daugelio šaknys čia, mūsų žemėje. Tai patvirtina jų pačių dar lauzyta kalba pasakyti žodžiai: "mano senelis iš Lietuvos".

Jono Juodišiaus 100-osios gimimo metinės (1892-1950). Lietuvos kariuomenės savanoris, brigados generolo laipsnį gavęs 1939 m., po mūsų valstybės okupavimo suimtas, kartu su kitais karininkais išsiųstas į lagerį Krasnojarske, kur ir mirė. Sūnūs tėvo kapo nesurado. Metinės paminėtos spaudoje, per radiją, televiziją, Kaune,

G. Gustaitė, Vilnius

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Didžiausių metropolinių Kanados miestų penketuką 1991 m. vasaros statistikoje sudarė: Toronto – 3.893.046 gyventojai, Montreal – 3.127.242, Vancouver – 1.602.502, Ottawa-Hull – 920.857, Edmonton – 839.924. Metropolitinis Torontas 1986-91 m. laikotarpyje gyventojų skaičių pasididino 13,4%, o Montrealis – tik 7%.

Kanados šimtmečio sukakties minėjime 1967 m. vasarą pagrindinis pasaulio dėmesys buvo nukrypęs į Montrealį, surengusį pasaulinę parodą "Expo '67". Antrą kartą Montrealis blykstelėjo 1976 m. surengusio olimpiados vasaros žaidynėmis. Tai buvo drąsus anuometinio burmistro Jean Drapeau žygis, atnešęs skaudų finansinį smūgį. Olimpiados išlaidos pasiekė \$2,3 milijono. Didžiulę pajamomis nepadengtą skolą dar ir dabar moka Montrealio gyventojai.

Pasaulinių renginių reklamoje nesiseka didžiausiu Kanados miestu tapusiam Torontui. Pastaraisiais metais buvo atmeti net trys Toronto vadovų bandymai. Jie norėjo surengti 1996 m. olimpiados vasaros žaidynes ir pasaulinę parodą "Expo 2000", bet negavo šiuos renginius tvarkančių institucijų sutikimo. 1996 m. olimpiada įvyks JAV Atlantose mieste, o parodą "Expo 2000" nusineš Vokietijos Hanoveris. Toks renginis istoriniais 2000 m. susilaukė daug stiprių kandidatų.

Prancūzijos prezidento palydžio buvo beveik 200 asmenų: užsienio reikalų ministras R. Dumas, pramonės ir užsienio prekybos – D. Straus-Kahn, valstybės sekretorius gynybai, apie 50 žurnalistų. Prezidento pakviestas buvo palydžio ir dr. S. Bačkis (gimęs 1906 m.), mūsų diplomatijos veteranas, nuo 1943 m. ejęs Lietuvos atstovo pareigas Prancūzijoje, o pasitinkančiųjų tarpe atskrendančių laukė ir sūnus A. J. Bačkis, Vilniaus arkivyskupas. Visiems vizito dalyviams aptarnauti buvo numatyta 60 automobilių, "Lietuvos" viešbuty įrengtas spaudos centras su ryšių kanalais Vilnius-Paryžius.

Gegužės 14 d., 16 v., Prancūzijos prezidento viešnagė Lietuvoje baigėsi, tolimesnis jos tęsinys – Talinas, Ryga. Mažieji fragmentai didžiojoje architektonikoje bus sudėlioti. Kaip į ją įsikomponuosim, priklausys nuo mūsų. Prezidento sakinyje "Jūs nugalėtoje savo skausmus ir šiandien turite įvykdyti tai, ko viliatės" įvardis "jūs" nepraleistas. Bet mes kol kas apie gramatiką, įvardžius negalvojam, išsikasim kovos kirvius...

G. Gustaitė, Vilnius

Vilniuje, universiteto bibliotekoje jam surengta parodėlė.

Per Žemaičių miestus, miestelius ritas Magdeburgo, Liubeko teisių suteikimo sukaktys. Sukaktuvininkų eilėn rikiuojasi Skirsnemunė (200), Ariogala (200), Gargždai (200), Upyna (360), Klaipėda (740). Įvairių minėjimų programą, trunkančią ne vieną dieną, baigs, pavyzdžiui, Gargžduose, tarptautine šokių švente Minijos slėnyje. Upynos, Skirsnemunės minėjimuose dalyvavo AT pirm. V. Landsbergis. Ten būdamas, aplankė jis ir Vyto galos kaimą – S. Girėno gimtinę, kur dabar įrengtas S. Girėno-S. Dariaus memorialinis muziejus, primenantis lankytojams pirmųjų pasaulio aviacijos istorijoje mūsų lakūnų sėkmingą skrydį per Atlantą ir žūtį (1933.VII.17). Kartu su V. ir G. Landsbergiais Vyto galoje dalyvavo ir Prancūzijos draugijos Lietuvai remti pirmininkas p. Chanthavong su žmona. (Be muziejiaus, aplankytas paminklas, pastatytas 1928 m. Lietuvos nepriklausomybės dešimtmėčiui).

Klaipėdos sukaktį kanta-tą-siūtą kuria Bostone gyvenantis kompozitorius J. Kačinskas, pasikvietęs į talką poetą P. Jurkų. Savo jaunystės miesto iškilnėse kompozitorius rengėsi dalyvauti pats, išlaikyti kantatos premjeros: jos atlikimas abejonių jam nekelia, nes, kaip yra pasakęs "Lietuvoje daug gerų chorų".

G. Gustaitė, Vilnius

Federacinės Kanados 125-tojo gimtadienio nuotaikas sudrumstė vis dar nesutarta ir neišspręsta konstitucijos reformų problema. Kanados konstituciją ministeris pirm. P. E. Trudeau, baigdamas savo politinę karjerą, paruošė be Kvebeko vyriausybės pritarimo. Kanados ministras pirm. B. Mulroney klaidą bandė ištaisyti Meech Lake sutartimi, bet ji buvo atmetta 1990 m. vasarą.

Kanados konstitucijos ministerio J. Clarko dvejus metus trukusi provincinių vyriausybių ir gyventojų atstovų apklausa reformos klausimu nesurado visiems priimtino sprendimo, užtikrinančio Kvebeko pasilikimą federacijoje. Ministeris pirm. B. Mulroney liepos 15 d. atšaukia iš vasaros atostogų Kanados parlamento narius. Jeigu iki to laiko nebus pasiekta susitarimo, atrodo, parlamentas turės patvirtinti Kanados vyriausybės galutinį pasiūlymą referendumui. V. Kst.

A+JONUI GRINSKIUI mirus,

seseris – JANINĄ ir LIDIJĄ su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

E. Draudvilienė su šeima
A. S. Petraičiai

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

PAMINKLINIS KOPLYTSTULPIS prieš 50 metų sovietų nužudytiems lietuviams Gudijos Červenėje pagerbti. Matyti ir sušaudymo data – 1941.VI.26-27

Červinės tragedija tebegyva

Prieš 50 metų ten sovietinė kariuomenė sušaudė daug nekaltų lietuvių. Perna ir šiomet buvo surengta ekspedicija kankiniams pagerbti

KESTUTIS BANIONIS, Vilnius

1991 m. liepos mėn. buvę politiniai Lietuvos kaliniai surengė ekspediciją į Červinę, Gudijoje, kur prieš 50 metų buvo sušaudyta 1941 m. birželio 26-27 d.d. lietuvių politinių kalinių kolona. Apie tai rašė plk. J. Petraitis ir plk. J. Tumas. Šiai sukakčiai paminėti ir įamžinti buvo pastatytas bei pašventintas koplytstulpis (žiūr. nuotrauką). Nuo Červinės (Igumeno) drauge su gūdais (jų taip pat nemažai buvo sušaudyta) ir su vėliavomis žygiavome plentu į sušaudymo vietą. Ten buvo laikomos Mišios ir surengtas kankinių minėjimas, kuriame skaičiau ir savo eilėraštį (čia jį pridedu).

1992 m. birželio 27 d. taip pat buvo surengtas minėjimas bei pagerbimas. Apie jį – vėliau.

*Tada, vos vasaros sulaukus,
Naktis praplyšo ugnimi,
Prabilo kreivas velnio plaukas,
Pakvipo dūmais, mirtimi.*

*Tai karas, karas prasidėjo...
O Lietuvai dar surišta,
Nuvarginta, kančias kentėjo
Po kryžium savo, po našta.*

*Nors maišėsi su dūmais kraujas,
Žvėris neatlenkė nagų,
Žmogaus kankynės jam ne naujos,
Jis troško vis daugiau aukų.*

*Lydėjo pakelėj Smūtkeliai,
Jau karą dūmų apnešti,
Koloną varomą pro šalį...
Tai buvo žmonės pasmerkti.*

*Į nežinią, į naują kančią,
Į rytus varomi, tolyn...
Jie tyliai savo dalią kenčia,
Gal paskutinį? Gal... kasžin?*

*Išvargę alkani judėjo
Griausmų, perkūnijų aiduos...
Čia, nešamų vakario vėjo
Vis lūpos grįžta prie maldos.*

*Kolona Minskas palydėjo
Su ašarom ir prakeiksmiais,
O jie vis ejo, ejo, ejo...
O gal likimas pasikeis?*

*Igumena kolona lenkia
(Červen-birželis raudoniai)
...toliau ji tyliai juda... slenka...
Sutinka vien miškai.*

*Ir bręstantys laukai sunoko...
Ją varo, skubina keiksmiais...
O šūviai pavieniai retoki
Palydi vis tankiau aidais.*

*Suprato žmonės aido esmę,
Nuvargus – kelio pabaiga...
O jie vis ejo... Tik iškęsti...
Kad dar ne čia, kad dar ne čia!?*

*Bet kelias baigėsi prieš rytą,
Tikrai, jau Čia, jau Čia
Sušaudyt naktį įsakyta,
Kad dingtų pėdsakas vogčia.*

*Ir salvėm pragaras pratrūko,
Ir kulkos lijo kaip kruša.
Ugnies audra visai įdūko:
Keiksmiai, riksmiai, garsų mūša.*

*Bet aušo rytas... Viskas tilo
Pavieniai šūviai – dar gyvam...
Šiurpi tylą užliejo šilą,
Kruvom lavonų apsuptam...*

*Į praeitį nubėga laikas,
Nelieka pėdsakų žymės.
Tik pušys atmintį dar liko –
Į baisią naktį vis lydės...
1991 m.*

Kazimierietės grįžta Pažaislin

Sekdamas Kristaus pavyzdžiu, visur ir visada turime rodyti meilę. Gi pirmoje eilėje turime mylėti vaikus, paskui vargšus, ligonius, apleistus ir net priešus. Reikia mylėti ir kitas tautas, bet ypač turime mylėti vieni kitus.

MOTINA MARIJA KAUPAITĖ

Sovietinė valdžia 1940 m. uždarė visas Lietuvos vienuolių prižiūrimas auklėjimo įstaigas, bet darbas nesustojė. Buvo dirbama slapta. Tais sunkiais sprespaudos metais visos seserys, stiprinamos Dievo malonės, gelbėjo sielas nuo ateistinio melo, vaikučius ir jaunimą – nuo bedievybės.

Seserys kazimierietės, skatinamos savo įsteigtos Motinos Marijos dvasios ir turėdamos galvoje savo kongregacijos pagrindinį auklėjimą – tikslą, jungėsi į šį darbą. Negalėdamos dirbti švietimo įstaigose, seselės dirbo ligoninėse, sanatorijose, kūdikių namuose, kad galėtų individualiai jiems padėti, guosdamos ir stiprindamos kančių ir vargo prislėgtuosius. Daugelis po darbo savo laisvalaikis bei savaitgalius praleisdavo mokydamos vaikus ir jaunimą pažinti bei mylėti Dievą. Ryžtingasis jaunimas, kuris sugėbojė pakelti sovietinėse mokyklose pažeminimus ir atsisipirti prievarštai, uoliai dalyvaudavo šv. Mišiose bei adoracijos valandėlėse, o vasaros atostogų metu slapta rinkdavosi rekolekcijoms. Seserys organizuodavo jaunimo chorelius, ruošė vaidinimus, kuriuos parodydavo ne tik savo, bet ir kitose parapijose, tuo stiprindamos žmonių tikėjimą.

Šiandien, kai Lietuvai išaušo ilgai laukta laisvės diena, tautiečiai tebetrokšta dvasinės laisvės ir dvasinio prisikėlimo. Bažnyčiai ir vienuolijoms atsirado galimybė visuomenėje laisvai dalintis dvasiniu turtu ir Dievo malonėmis. Tikintiesiems yra grąžinamos šventovės, vienuoliams – namai.

1992 m. sausio 27 d. vyriausybės raštu Nr. 56 Pažaislio vienuolynas grąžintas Lietuvos šv. Kazimiero seserų kongregacijai.

Seserys, suprasdamos, kad mūsų tėvynės ateitis – vaikai ir jaunimas, didžiausią dėmesį skiria jų auklėjimui. Jos su didžiu džiaugsmu ir meile, kad gali laisvai dirbti, neša Kristaus šviesą į jų sielas. Moko didžiadvasiškai pakelti

Tėvynės sunkumus ir siekia juose uždegti meilę Dievui bei žmonėms. Jei atgims tautos jaunimas, atgims ir visa Lietuva.

Atgavusios Pažaislio vienuolyną, pirmiausia norime įrengti rekolekcijų namus dvasinei atgaivai savo tautiečiams, gyvenantiems Lietuvoje ir išeivijoje, organizuoti stovyklas vaikams ir jaunimui vasaros atostogų metu. Numatoma sutalpinti įvairias grupes nuo 100 iki 150 žmonių. Šiuo metu seserys dirba valdinėse mokyklose, dėstydamos tikybą, vadovaudamos jaunimo organizacijoms – ateitininkams ir "Marijos vaikams". Ateityje norėtume įsteigti Montessori vaikų darželį ir katalikišką mokyklą.

Sugrįžimas į Pažaislį ir darbų pradžia mums kelia didelį rūpestį. Vienuolyno patalpos buvo ruošiamos muziejui, todėl jos nepritaikytos gyvenimui, reikia daug ką iš naujo pertvarkyti, paruošiant jas seserų gyvenimui ir apaštalinei veiklai. Tačiau dėl sunkios Lietuvos ekonominės padėties vyriausybė neturi galimybių skirti pakankamai lėšų užbaigti bent būtinus darbus.

Be to, vienas pirmųjų rūpesčių – patalpų šildymas. Kuras labai brangus. Jei tik apsiribosim gyvenamųjų patalpų šildymu, negalėsime šaltose patalpose užsimti jokia veikla.

Išskirti Pažaislyje pirmą kartą padėjo daugelio geradarių parama. Tad ir dabar pasitikime globiojančia Apvaizdos ranka, kuri šiuo sunkiu Tėvynei metu suras nuosirdžių, gera linkinčių tautiečių, kad Lietuvai prisikeltų dvasios tyrumai.

Brangūs tautiečiai ir visi geros valios žmonės, jeigu turite galimybių, labai prašome paremti mūsų pastangas. Mūsų dvi seselės Ramutė Budvytė ir Alma Kraptavičiūtė yra atvykusios į Čikagą pas šv. Kazimiero seseris. Maloniai prašome atsiųsti šiuo adresu: Pažaislis Fund, c/o Sisters of St. Casimir, 2601 W. Marquette Road, Chicago, Illinois 60629-1894, USA. Tel. (312) 776-1324.

Nuosirdžia malda liksime dėkingos visiems, kurie padės atsikurti vienuolijai.

Seselė Jonė,
generalinė vyresnioji ir
Lietuvos šv. Kazimiero seserys

Kanadiečiai, padėkite!

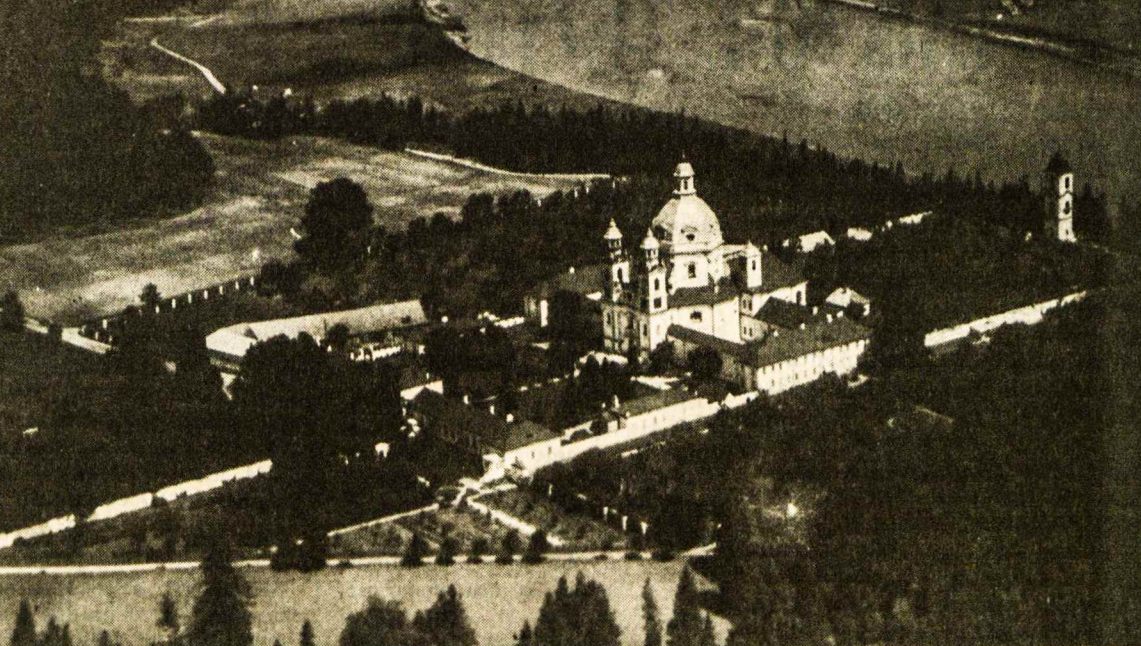
Nuskriaustų žmonių sambūris

Vienas žmogus nepajėgus išspręsti sunkesnių savų problemų, juo labiau padėti kitam. Kas kita, kai susiburia žmonių grupė. Tuo tikslu 1991 metų gruodžio 14 d. Lietuvoje ir įsikūrė Lietuvos piliečių savitarpio pagalbos asociacija. Į ją susibūrė Afganistano karo ir Černobylio avarijos padarinių likvidavimo dalyviai, vieniši (jų tarpe ir vienišos motinos), pagyvenę žmonės, našlaičiai, invalidai, daugiavaikės šeimos, nuteistųjų alkoholių, narkomanų šeimų nariai bei visi juos remiantys ir pasirošę jiems padėti.

Asociacija siekia, kad aktualios jai problemos būtų viešai svarstomos, įstatymai ir nutarimai ruošiami dalyvaujant mūsų atstovams Lietuvos respublikos aukščiausioje taryboje ir vyriausybėje, miestų bei rajonų savivaldybėse ir tarybose. Lankomės įmonėse, įstaigose, organizacijose ir kartu su darbdaviais svarstome rūpimus klausimus. Domimės savo narių materialine padėtimi ir švietimu, bendradarbiaujame su medikais, psichologais, teisininkais, švietimo, socialinės rūpybos sričių darbuotojais, Lietuvos Žmogaus teisių gynimo sąjunga. Rūpinamės žmonėmis, gyvenančiais internatuose, pensionatuose, vaikų ir kūdikių namuose, įkalinimo įstaigose, psichiatrinėse ligoninėse, socialinės ir psichologinės reabilitacijos skyriuose. Bendraujame su valstybinėmis institucijomis ir visuomeninėmis organizacijomis, ieškome ryšių su užsienio ir tarptautinėmis panašaus pobūdžio organizacijomis. Norime už-

• Be lietuviškos spaudos neįsilaikysime lietuvių kalbos.

Seselė Jonė,
generalinė vyresnioji ir
Lietuvos šv. Kazimiero seserys

Pažaislio vienuolynas, nuniokotas sovietinės okupacijos, grąžintas 1992 m. seselėm kazimierietėm. Ten planuojama įrengti rekolekcijų namus ir jaunimo stovyklą

Greitos mano dienos Lietuvoje

PRANAS SAKALAS

1992 m. gegužės 10-30 d.d. lankiausi Lietuvoje. Skridome lenkų lėktuvu "LOT". Varšuvoje teko apie 9 val. laukti lėktuvo į Vilnių. Dviem asmenim kelionė kainavo \$1.968. Vilniuje reikėjo užpildyti deklaraciją, kiek ir kokių pinigų įsiveži, kokias brangenys bei aparatus turi su savimi. Taip pat tokią pat deklaraciją reikėjo užpildyti ir išvažiuojant. (Matyt, čia yra rusų sistemos palikimas). Nei įvažiuojant, nei išvažiuojant pinigų nereikėjo parodyti ir daiktų netikrinti.

Gegužės 12 d. aplankėme televizijos bokštą, kuris aukščio atžvilgiu yra 5-tas pasaulyje. Bokštas dar aptvertas spygliuota viela. Kryželiai ir šviežios gėlės ženklina vietas, kur žuvo bokšto gynėjai sausio 13 d.

Antakalnių kapinės didingos, kalnuotoje vietoje. Čia palaidoti sausio 13 d. prie televizijos bokšto ir Medininkuose žuvusieji. Moterys su kibirais ir šluotražiais švarino aplinkumą, nes ten turėjo atvažiuoti Prancūzijos prezidentas F. Mitterrand'as. Ant žuvusių kapų daugybė gėlių. Suradome ir mums žinomo Vaclovo Verikaitio kapą.

Didingi rūmai

Aukščiausios tarybos rūmai – didingi. Jie dar ir dabar užblokuoti didžiuliais cemento gabalais, langai užversti geležinėmis grotomis. Jų nepaėmė rusų tankai, o dabar mėgina užimti kairysis sparnas, vadovaujamas Brazausko, Prunskienės ir kitų, rausvai nusidažusių "deputatų".

Profesinių sąjungų rūmai – ant Taurų kalno aukštumos. Iš čia matosi visa Vilniaus apylinkė. Rūmų frontą puošia didžiulės kolonos. Juos statė keletą metų. Nuo kalno Vilniaus link eina didžiuliai laiptai. Mano palydovas sakė, kad tie laiptai padaryti iš žydų antkapių. Antkapius panaudojti laiptams pasiūlęs tuometinis "Tiesos" redaktorius G. Zimanas. Ten besilankant,

čiolai, J. Basanavičiaus 52a – 103, Panevėžys, Lithuania.

Iš anksto dėkojame. Su pagarba –

Liudvikas Dačiola,
Lietuvos piliečių
savitarpio pagalbos
asociacijos pirmininkas

JAV LB KRAŠTO VALDYBA IR LIETUVOS PARLAMENTAS

kviečia

ĮŠEIVIJOS LIETUVIUS Į STUDIJŲ SAVAITĘ

"LIETUVA - ĮŠEIVIJA"

Ryšiai ir neišnaudotos galimybės Birštone
1992 rugpjūčio 16-23

Programa: aktualios paskaitos, susitikimai su valdžios pareigūnais, įvairios ekskursijos ir daugiau.

Kaina: kelionė, nakvynė su maistu ir transportu bei registracijos mokesčiu – \$1430 JAV.

Skubiai registruokitės,
skambinant LB būstinė 1-215-739-9353
arba Ingrida Bublienė 1-216-486-8692

tuos laiptus ardė ir krovė į sunkvežimius.

Operos teatras – didingas ir erdvas. Talpina 1.500 žiūrovų. Scena moderni – bežiūrint pasisuka ir pakeičia scenoizdą. Stebėjome operą "Sevilijos kirpėjas".

Vilniaus miestas išsiplėtęs. 1941 m. turėjo apie 200.000 gyventojų, o dabar – per 600.000.

Vilnius – tai šventovių miestas. Šventovės grąžintos tikintiesiems ir dabar atnaujinamos.

Nauji rajonai – tai daugiaaukščių pastatų grupuotės. Būdinga, kad keltai įtaisomi tik šešiaaukščiuose ir aukštesniuose. Mano draugai bei pažįstami gyvena 4-tame ar 5-tame aukšte. Teko pasportuoti, kopiant į viršų.

Apšildymas ir šiltas vanduo yra centralizuoti ir aptarnauja didžiulę apylinkę. Esant Vilniuje, sutriko šilto vandens tiekimas ir tik daugiau kaip po savaitės vėl atsisirado. Laiptinėse beveik niekur nėra apšvietimo, tad tenka lipti tamsoje. Sako, dažnai lemputes pavagia, o, be to, jų trūksta.

Trakai ir Druskininkai

Trakai – restauruota, didinga senosios Lietuvos pils, apsupta ežerų. Senovėje buvo nepaimama.

Druskininkai – ne tik gydykla, bet ir vasarvietė. Švartai, su plačiais šaligatviais ir skęstanti medžiūose. Čia pietavome. Mėsos kepsnys su priedais ir pora butelių alaus kainavo 320 rb. keturiem asmenim. Uždirbant 2.000-3.000 rb. per mėnesį, negalima dažnai pietauti restoranuose. Druskininkuose ir Vilniuje vyrauja lietuvių kalba.

Marijampolė

Gegužės 15 d. išvykome į Marijampolę – jos 325 metų ir Rygiškių Jono gimnazijos 125 metų sukaktį. Keliavome naujai praverstu plentu Vilnius-Prienai-Marijampolė. Visur laukiai apšėti. Atskirų vienkienių matosi mažai. Gyventojai sukelti į bendras gyvenvietes netoli kolchozų. Marijampolės miestas neatpažįstamas, 1934 m. turėjo 14.000 gyventojų, o dabar – 55.000.

Marijampolės miesto ir gimnazijos šventėje dalyvavo AT pirm. V. Landsbergis ir atidengė Jonui Jablonskiui paminklą.

Gavome pasus

Gegužės 18 d. grįžome į Vilnių. Vidaus reikalų ministerijoje užpildėme blankus Lietuvos piliečio pažymėjimui bei pasui gauti. Pažymėjimą gavome kitą dieną, o pasus – po savaitės, grįžę iš Žemaitijos. Gegužės 23 d. balsavome Kaune. Pasas kainavo 40 rb.

Pabalsavę išvykome į Žemaitiją. Autostrada yra tiek pat gera kaip ir Kanados QEW, tik niekur nematėme benzino stočių.

Pajūryje

Aplankėme Ylakius, Darbėnus, Palangą ir Klaipėdą. Palanga apleista, žolė nepajauta, dar nepasirošusi priimti vasarotojus. Pajūris nešvarus, bangos skaliauja kažkokią geltoną masę, panašią į dažus. Palangos tiltas į jūrą – suiręs. Jo dalis užtvirta, ir neleidžiama naudotis lankytojams. Gegužės 26 d. matėme Palangėje švarinant gatves ir pjauinant žolę, nes birželio 1 d. tu-

rėjo prasidėti vasaravimo sezonas.

Palanga turizmui nepasiruošusi. Norint pavalgyti, reikia pavaikštinėti, kad surastum restoraną.

Rubliai ir doleriai

Atlyginimai Lietuvoje padidėjo 10-15 kartų. Dar daugiau šoktelėjo prekių kainos. Pvz. benzino litras – 13 rb., kiaušienos kg. 271 rb., pami-dorų kg. – 92 rb., dirbtinos odos švarkas – 1.500 rb. Mais-to gaminių krautuvėse – užtektinai.

Pinigių kursas: JAV dolerius bankai perka po 125-127 rb., parduoda po 135-137. Kanados dolerį perka po 100, parduoda po 110-112. Svetimą valiutą bankai parduoda tik turintiems vizas išvykti užsienin.

Nusikaltimai

Daug visokių nusikaltimų. "Lietuvos aidas" V. 26 paskelbė gegužės 22-23-24 d. nusikaltimų suvestinę. Tom dienom buvo didelis skaičius apblėšimų, valdiško turto grobimų, 12 pavogtų automobilių, 6 užsieniečių apipilėsimai, rasti net 23 lavonai. Rastų lavonų atpažinimu nei spauda, nei televizija nesirūpina ir, atrodo, daug jų lieka neatpažintų.

Aukščiausioje taryboje

Tarybos nariai suskilo į kairįjį ir dešinįjį sparną. Kairiajam sparnui vadovauja buvusios komunistų partijos (dabar LDDP) nariai – Brazauskas, Prunskienė, Vilkas, Antanavičius ir kiti. Dešiniajam – V. Landsbergis. Kairieji sudaro neįymią daugumą ir AT sten-giasi perimti vadovavimą. V. Landsbergis pasiūlė abudu referendumus daryti kartu. Tuo būdu būtų sutaupyta pinigų, nes praversti referendumą kainuoja apie 25 mil. rb. Pasiūlymas nepraėjo.

Vakare V. Landsbergis vėl aukė posėdį, kad dar kartą perbalsuotų. Brazauskas su savo partiečiais posėdį boikotavo ir nedalyvavo. Nebuvo kvorumo, ir perbalsavimas neįvyko. Tą vakarą per televiziją daugiausia kalbėjo Brazausko šalininkai ir ragino: nebalsuoti arba išbraukti "taip" arba "taip" ir "ne". V. Landsbergis ragino balsuoti, sakydamas: "Čia renkamas ne prezidentas, bet pasisakoma tik dėl to posto atstatymo".

Brazausko šalininkams nepatinka Sąjūdžio laikraštis "Lietuvos aidas". Jo grupė nubalsavo pakeisti "LA" redaktorių: 41 pakeisti, 2 prieš, ir 7 susilaikė. V. Landsbergio grupė posėdį boikotavo. Gegužės 29 d. prie AT rūmų budėjo vilniečiai, birželio 2 d. turėjo budėti kauniečiai. Bijota, kad kairieji nepadarų perversmo.

Gegužės 29 d. prie parlamento rūmų, atokiau nuo minios, pamaciau grupelę žmonių. Priėjau ir aš. Grupelėje kelios moterys ginčijosi su vienu piliečiu. Pasirodo, tai buvo deputatas Medvedevas. Aš jau buvau skaitęs apie norą pakeisti "LA" redaktorių ir kad Medvedevas nuo balsavimo susilaikė. Aš jį paklausiau: "Ar AT deputatai neturi rimtesnių dalykų, negu kurio nors laikraščio redaktoriaus pakeitimą?" Pasakiau, kad toks dalykas jau kvepia diktatūra. Jis man atsakė: "Aš už pakeitimą nebalsavau".

Tai tokie mano įspūdžiai iš Lietuvos.

GUDIJOJ ČERVENĖJE pagerbiant ten sovietų sušaudytus lietuvius prieš 50 metų. Pirmoji ekspedicija iš Lietuvos įvyko 1991 m. liepos mėnesį

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8

LAISVOJE TĖVYNĖJE

EGZAMINŲ TEMOS

Lietuvos abiturientų lietuvių kalbos rašto darbu buvo pasiūlytos penkios temos: 1. "V. Krėvės Skirgaila istorijos kryžkelėje", 2. "Kas man brangu lietuvių poezijoje?", 3. "Trečiojo brolio įvaizdis lietuvių liaudies pasakose", 4. "Kaip nelaisvė žmogų pažemina ir silpnadūsiu padaro, taip laisvė žmogų aukštyn pakelia, pašlovina ir įkvėpia supratimo tiesioginių ir antirinių piliečių pareigų (Vaizgantas)", 5. "Kokia šiandien yra jaunioji Lietuva?" Pasak Vilniaus Salomėjos Nėries vidurinės mokyklos mokytojos Jūratės Charlantavičienės, iš 48 moksleivių tik vienas egzaminui pasirinko Vaizgantą temą. Kitus, matyt, nugalėdino tos temos ilga citata su stiliumi klaida. Didžioji moksleivių dalis pasirinko pirmąją arba antrąją temą. Ši lietuvių kalbos rašomojo darbo egzaminą laikė apie 17.000 lietuviškųjų vidurinių mokyklų abiturientų.

ISKILMINGOS PAMALDOS

Birželio 7 d. po daugelio metų pertraukos Kaune vėl skambėjo Iguolas (Sv. Mikylo Arkangelo) šventos varpai, kviečiantys kauniečius iškilmingoms pamaldoms. Tikintiesiems grįžo istorinė šventovė, sovietinės okupacijos metais paversta skulptūros ir vitražo muziejumi. Į pamaldas žygiuosiantys Lietuvos kariai, krašto apsaugos tarnybos savanoriai, šauliai ir policininkai su vėliavomis rinkosi prie Vytauto Didžiojo paminklo Laisvės alėjoje. Nepriklausomybės aikštėje juos pasveikino Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis ir krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius. Iguolas šventovėje Mišias atnašavo jos naujasis rektorius kun. Rikardas Mikutavičius, šioms pareigoms kurįs atkeltas iš Vytauto Didžiojo šventos. Pamoksle jis skatino pamaldų dalyvius pažvelgti į savo sielas, pasitikrinti, ar nebuvo nusikalsta Dievui, Tėvynei, artimui, ir prašyti atleidimo. Giedėjo žymusis Kaucho choras, vadovaujamas Petro Bingelio. Pasventintos pamaldose dalyvavusių dalinių vėliavos. Visiems dalyviams Iguolas šventovėje neužteko vietos. Netilpusiems pamaldas transliavo lauke įrengti garsintuvai.

LIETUVA – IZRAELIS

Lietuvos registracijos ženklus turinčių "Boeing 737" lėktuvų birželio 1 d. buvo pradėtas tiesioginis susisiekimas tarp Vilniaus ir Tel Avivo. Lėktuvą iš Vilniaus orausio išlydėjo Lietuvos aukščiausiosios tarybos narys Emanuelis Zingeris, primindamas daugelio žydų tautos narių svajone tapusius žodžius: "Kitais metais susitikime Jeruzalėje". Dabar ta svajonė išsipildė ir Lietuvos žydams tiesioginio ryšio dėka. Su pirmuoju lietuviškojo "Boeing 737" skrydžiu Šventojo žemės skaitytos supažindina "Lietuvos ryto" korespondentas Edmundas Ganusauskas. Tarp keleivių buvo septyniolika iš Lietuvos Izraelin išvykstančių, o kiti dalį su darė Izraelin jau grįžtantys, su Lietuva anksčiau atsisveikinę

asmenys. Jie visi betgi mokėjo lietuvių kalbą. Lėktuvo salone gimtadienį šventė Rusijos mokslų akademijos garbės doktoratą turintis firmos "Israel Land Development Ltd." prez. Jakubas Nimrodas, palydovams grojant balalaikomis, dainuojant panegirikos kupletus.

KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

Bilijonierių J. Nimrodą sukrėtė IX-sis fortas Kaune ir Vilniaus Paneriai, susieti su žydų žudynėmis vokiečių okupacijos metais. Jam betgi didelį įspūdį paliko susitikimas su Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergiu. Pasak E. Ganusausko, dabartinė Lietuva J. Nimrodžiui priminė Izraelį 1948 m., kai niekas nežinojo ką daryti ir nuo ko pradėti. E. Ganusauskas nutiko siveičio patarimą: "Esate Vakarų kraštas, tai ir taikykite į koją su Vakarais. Jūs išgelbėsite tik privatizacija – žemės, namų, įmonių, parduotuvių". Jeruzalės bei kitų Šventosios žemės vietų E. Ganusauskui neteko matyti. Lietuviškasis "Boeing 737", nusileidęs Ben Guriono orauostyje Tel Avive, grįžo Vilniui. Šį kartą tarp keleivių buvo atstogaujantis Hai-fos futbolo komandos "Heapolis" vartininkas Vaclovas Jurkus, Kaune gimusi gydytoja Rina Rubinstein. Grįžtančio lėktuvo skrydžiui pasinaudojo pas brolių atostogų Vilniui vykstanti nebejauna moteris Mira Burde. Jai, I. D. kare su globėjama mergaite pabėgusiai iš geto, daug padėjo Vilniaus burmistras generalinio štabo plk. lt. Karolis Dabulevičius ir Kupiškio valsčiaus Paalėnės kun. Zenonas Karcakas. Tiesioginiai orinio susisiekimo skrydžiai iš Vilniaus Tel Avivan planuojami kiekvieną pirmadienį.

TAUTOS NAMAI

Visuomeninę kultūrinę Tautos namų organizaciją 1992 m. sausio pabaigoje įsteigė šiam tikslui sudaryta taryba, kurion įsijungė apie 30 Lietuvos kultūrininkų, mokslininkų ir politikų. Lietuvos spaudoj paskelbtam ELTOS pranešime rašoma: "Ši organizacija telks įvairių etnokultūrinių draugijų veiklą, sieks stiprinti Lietuvos valstybingumą ir kultūros raidos ryšį su etnine kultūra, tradicinėmis tautinės kultūros vertybėmis. Bus siekiama įgyvendinti ir naujai įprasminti J. Basanavičiaus ir M. K. Čiurlonio idėją kurti Tautos namus – kultūros židinį, išreiškiantį lietuvių tautos dvasinę, istorinę raidos savitumą. Tautos namų kompleksą numatoma statyti Vilniuje, plačiai aptarus kartu su visuomene šio statinio pobūdį ir paskelbus Tautos namų ansamblio projekto konkursą. Organizacijos įstatuose numatyta steigti skyrius įvairiose Lietuvos vietovėse..." Balandžio 29 d. įvykusiame organizatorių posėdyje Tautos namų garbės pirmininku buvo išrinktas poetas Justinas Marcinkevičius, tarybos pirmininku – Jonas Trinkūnas, pirmuoju pavaduotoju – Antanas Gudelis, antruoju pavaduotoju – Stasys Švedaruskas. Laikinoji Tautos namų būstinė yra įsikūrusi Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos etninės kultūros sektoriuje (Basanavičiaus 5, tel. 62-09-50).

V. Kst.

KAIŠIADORIŲ VYSKUPAS JUOZAS MATULAITIS su lietuvių kunigais po apsilankymo pas Otavos arkivyskupą MARCEL GERVAIS 1992.III.23. Iš kairės: kun. Jonas Staškus, kun. Vitas Sabaliauskas, vysk. Juozas Matulaitis, kun. dr. Viktoras Skilandžiūnas. Ši nuotrauka buvo įdėta vietos laikraštyje "Diocesan Life" 1992 m. 2 nr.

Ottawa, Ont.

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ baltiečių ekumeninės pamaldos buvo surengtos š.m. birželio 11 d. vakare Otavos latvių liuteronų šventovėje. Pamaldoms vadovavo kun. Heino Altosars, estas, kun. Edgars Lange, latvis, kun. dr. V. Skilandžiūnas. Visos liturginės maldos bei apeigos gražiai išryškino kiekvienos tautybės tautinį-kultūrinį ir religinį savitumą. Aiškia anglų kalba pamokslininko pareigą (Memorial Address) puikiai atliko kun. dr. V. Skilandžiūnas. Remdamasis Dievo žodžiu ir W. Churchill'o pasisakymu, priminė būtinybę neužmiršti praeities, nes kas užmiršta praeitį, neturi ateities. Taip pat pamokslininkas atkreipė visų klausytojų dėmesį į savo pasakytą žodžius ekumeninės pamaldose katedroje 1984 m. Viena moteris, giliai išgyvendama visa tai, kas buvo pasakyta, po pamaldų dėkojo kunigui šiais žodžiais: "Jūs žodžiai mane labai sustiprino, paguodė ir davė viltį ateičiai. Aš tvirtai tikiu ir vilioju, kad Jūsų žodžiai išsipildys". Stai tie žodžiai, pasakytų prieš 8 metus: "In 5-10 years, if we make ourselves worthy of God's mercy and His moral law working out in history, Communism will be as forgotten as nazism is today".

A. A. ALBINAS JURAITIS, 66 m., išsiskyrė iš mūsų tarpo š.m. gegužės 20 d. Paliko žmoną, dvi dukteris ir sūnų, kurie su šeimomis gyvena Otavoje. Taip pat paliko broli kun. Joną Šveicarijoje. Laidotuvių pamaldos buvo atlaikytos kun. dr. V. Skilandžiūno "Blessed Sacrament" šventovėje. Velionis palaidotas "Hope Cemetery" Otavoje.

KUN. DR. V. SKILANDŽIŪNAS š.m. birželio 20 d. Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje atliko jungtinių apeigas savo gimnaitės Loretos Raščiauskaitės su Raimundu Valutoniui.

RAMUNĖ VAITONINĖ, Lietuvos mokytojų kvalifikacijų instituto docentė, atlikusi stažą Otavoje, išvyko š.m. birželio 14 d. atgal į Lietuvą. Atsisveikinimas su docente buvo suruoštas dr. Ag. Šidlauskaitės privačioje mokykloje birželio 7 d. Ta proga docentė Ramunė supažindino gausiai susirinkusius dalyvius su Lietuvos jaunimo organizacijomis ir pasidalino savo įspūdžiais apie lietuvių gyvenimą Kanadoje. Kor.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

The Loughheed & Barnard
šeimos ir tarnautojai

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury, Ontario

nariai. Klubo pirmininkas savo pranešime kalbėjo apie klubo veiklą, kai kuriems nariams padėjo už aktyvumą, pasidžiaugė gražiu šaudyklos vaizdu. Pranešimus padarė ir atskirų sekcijų vadovai. Šaudyklos vadovas V. Svila pasidžiaugė, kad padaryta \$4,507.72 metinio pelno. Išdėdė, kad 1991 m. gruodžio 31 d. kasoje buvo \$15,882.01. Revizijos komisijos aktą perskaitė G. Skaistys – visos knygos vedamos tvarkingai. Po pranešimų, susirinkimas pasiūlė valdybai pasiūlyti dar dvejus metus. Valdyba sutiko, tik vienas šaudyklos padėjęjų, A. Stasevičius, nebesutiko pasiūlyti valdyboje. Jo vieton išrinktas P. Armonas. Revizijos k-ją taipgi pasiūlyta pati. Sekcijų vadovai kvietė visus narius aktyviau įsijungti į klubo veiklą, ypač prašė prisidėti darbu prie šaudyklos patalpų bei patinų rajono priežiūros. A. Jusys sutiko pagelbėti ūkio reikaluose. Susirinkime dalyvavo svečiai iš Lietuvos – Jonas Balčiūnas, kuris padarė trumpą pranešimą apie Dariaus-Girėno paminklo statymą Lietuvoje. Dėl aukų rinkimo tam reikalui susitarta su šauliais. Klubo nariai bei svečiai buvo pavaizinti užkandžiais.

Metinė klubo gegužinė numatyta liepos 12 d. su labai plačia programa: žuvalimo varžybos, loterija, prizinis šaudymas ir kitos staigmenos. Klubu valdyba kviečia visus, senimą ir jaunimą, šioje gegužinėje gausiai dalyvauti ir praleisti sekmadienio popietę savųjų tarpe gražioje gamtoje. J.P.

KLUBO APYLINKĖS VALDYBA, sunkokai pradėjusi savo darbą, pagaliau stiprėja. Uoliai atliko parašų rinkimus bei referendumus balsavimus. Įvairias aukas bei mokesčius jau kelinti metai tvarko Jonas Dervaitis. Pirmininkas Juozas Vysniauskas, reikalui esant, net pavargonuoja šventovėje. Jo dukte, baigusi anglistikos mokslus, dėsto anglų kalbą Meksikoje.

NETEKOME ŽYMAUS parapijos bendruomenės remėjo Jurgio Gudinsko. Velionis buvo pašarvotas Thorolde, prie pat St. Catharines. Ten su juo atsisveikino gausūs tautiečiai. Palaidotas birželio 8 d. lietuvių kapinėse Mississaugoje. Kor.

Hamilton, Ontario
METINIS MEDŽIOTOJŲ-ŽULAUJOJŲ klubo Giedraitis susirinkimas įvyko birželio 7 d. šaudyklos patalpose. Susirinkimą atidarė pirm. J. Stankus ir pakvietė pirmininkauti G. Skaistį, sekretoriauti J. Pleinį. Dalyvavo 47

KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJOS surengtoje demonstracijoje Otavoje, kur 1992 m. birželio 19 d. lankėsi Rusijos prezidentas Boris Jelcinas. Nuotraukoje – lietuvių grupė su savo vėliavomis ir plakatais, "Russian Army go home" Nuotr. Prišo

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	asmenines paskolas	13%
kasd. pal. čekių sąsk. iki...	nekiln. turto pask. 1 m. ...	7.5%
santaupas	nekiln. turto pask. 3 m. ...	9%
kasd. pal. taupymo s-ta	Nemokama čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.	
90 dienų indėlius	Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.	
1 m. term. indėlius		
1 m. term. ind. mėn. pal. ...		
3 m. term. indėlius		
RRSP ir RRRF (pensijos)...		
RRSP ir RRRF 1 m.		
RRSP ind. 3 m.		

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Niujorko lietuvių gydytojų draugija savo reikalus aptarė metiniame narių susirinkime gegužės 3 d. Kultūros židinyje Bruklne. Draugijos valdybos pirm. dr. Konstancija Paprockaitė-Šimaitienė pranešė, kad 1950 m. įsteigta draugija dar turi apie 30 veiklių narių, nes mirusius ir iš veiklos pasitraukusius pakeičia jaunesni gydytojai. Pasaulio ir Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavime buvo pakeistas šios organizacijos pavadinimas. Kadangi tėvynėje jau yra atgaivinta Lietuvos gydytojų sąjunga, jungianti visur gyvenančius lietuvių gydytojus, palikta tik antroji buvusio pavadinimo dalis – Amerikos lietuvių gydytojų sąjunga. Ji dabar jau turi įsteigtą fondą remti Lietuvos gydytojams. Sąjunga tęs ligšiolinę savo veiklą, leis žurnalą "Medicina", kas antri metai rengs narių suvažiavimus. Nariai padės Lietuvos gydytojams, rūpinsis jos gyventojų sveikatos reikalais.

Apie aukštą kraujospūdį ir jo gydymą kalbėjo dr. Saulius Skelvis. Organizaciniais reikalais pasisakė keli Niujorko lietuvių gydytojų draugijos metinio susirinkimo dalyviai. Patvirtintas ankstesnis nutarimas, sumažinantis iki \$20 metinį draugijos nario mokesį studijas Lietuvoje baigusiomis dantų gydytojoms, čia neįsigijusioms teisės verstis praktika. Draugijon priimtas naujas narys dr. Paulius Švitra, akių ligų gydytojas. Palikta ta pati Niujorko lietuvių gydytojų draugijos valdyba. Ją sudaro pirm. dr. K. Paprockaitė-Šimaitienė, vicepirm. dr. Petras Diėpinigaitis, sekr. dr. Regina Saldaitienė-Čiurlienė, pakeitusi šias pareigas ėjusį savo dukrą dr. Daną Saldaitytę, išd. dr. Leonilda Giedraitienė ir narė dr. Filomena Ignatienė. Kontrolės komisijos pirmininke buvo perrinkta dr. Jolita Trojanienė, komisijon pasikviesianti pasirinktus narius. Metiniame Niujorko lietuvių gydytojų draugijos narių susirinkime dalyvavo Niujorke tada viešėję du gydytojai iš Lietuvos – dr. Ramunė Pluriėnė ir dr. Gintaras Simutis.

Australija
A. a. Stasė Jūragienė, Juozo Almio Jūragio žmona, pakirsta ilgos ir sunkios ligos, mirė Sidnyje balandžio 29 d., sulaukusi 76-rių metų. Velionė buvo žemaitė, gimusi netoli Plungės. Iš Vokietijos ji 1948 m. vyko Australijon ir laive susipažino su jaunu poetu Juozu Almiu. Jiedu buvo sutuokti ką tik atvykę Australijon Bathurst stovykloje. Gedulines Mišias Sv. Jokimo šventovėje atnašavo lietuvių kapellonas kun. P. Martūzas. Velionė iš šventos buvo nuvežta į Rookwoodo kapinių krematoriumą. Čia su ja ALB Sidnio apylinkės vardu atsisveikino A. Kramilius, bičiulį vardu – Pranas Nagys ir Lidija Žalienė. Visi dalyviai sugiedojo "Marija, Marija" ir Lietuvos himną.

Britanija
Londono lietuvių sporto ir socialinio klubo narių reikalai buvo aptarti gegužės 3 d. susaustame metiniame narių susirinkime. Pagrindinį pranešimą padarė valdybos pirm. Stasys Kaspars. 1991 m. klubas užbaigė su 1.698 svarų nuostoliu. Mat klubas turėjo 31.404 sv. metinių

pajamų, o išlaidos dėl remonto darbų padidėjo iki 33.102 sv. Vis dėlto klubo atsargos kapitalas š. m. kovo 31 d. turėjo 15.131 sv. Daugiau išlaidų atneša klubo metinis mokeskis miesto savivaldybei, pakilęs iki 2.893 sv. Naujon klubo valdybon buvo išrinkti ir ją sudarė: pirm. S. Kaspars, vicepirm. L. Songaila, išd. R. Hoyer, sekr. M. Kalinauskaitė-Hoyer, nariai M. Šemetienė, P. Songaila, K. Edwards ir revizorius M. Šemetaitė.

Susipažinkime iš arčiau su Baltijos šalimis pasinaudodami

FEDERSEN world tours

savaitiniais skrydžiais iš TORONTO į **VILNIŲ, LIETUVĄ** – centrinę Baltijos kraštų dalį, jungiančią Taliną, Rygą, Lvovą/Ivano-Frankovską. Ypatinga pasiūla

Naujovė – B 757 tiesioginis skrydis Kaina nuo \$1149 + mokesčiai

Išskrendame iš Toronto pirmadieniais birželio 29 arba liepos 6

(šią kainą įeina vienos nakties nakvynė bei pusryčiai Kopenhagoje ir nemokamas įėjimas į pasaulinio garso TIVOLI)

STERLING AIRWAYS / LITHUANIAN AIRLINES

Vasaros metu savaitiniai skrydžiai – iš Kalgario ir Vankuverio.

Informacijų reikalau skambinti tel. (416) 882-5470.

Dėl rezervacijų kreipkitės į savo kelionių agentūras.

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranuskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300 namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas.

2254 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai!

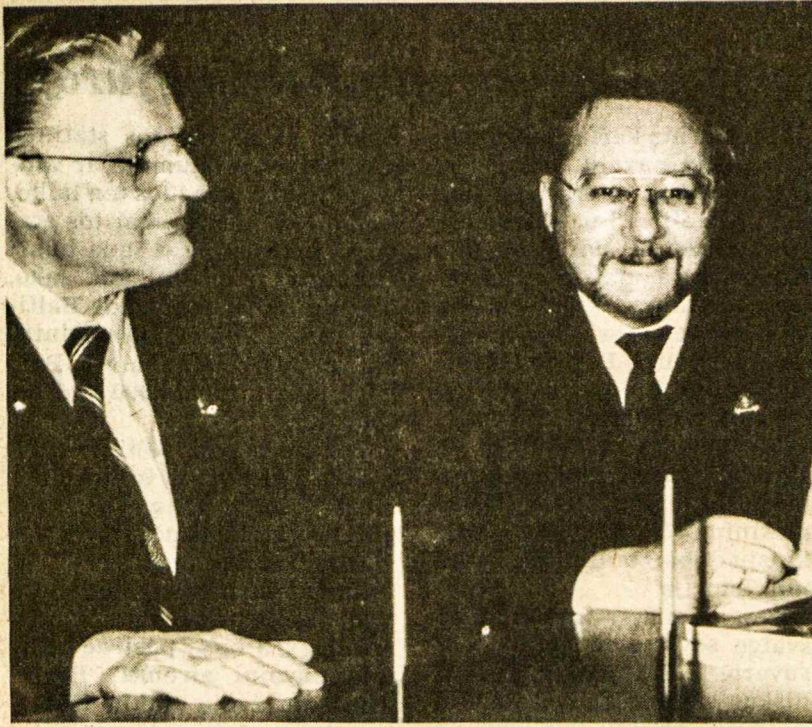
KAIRYS Siuntiniai į Baltijos kraštus
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Road, Stoney Creek, Ont. L8E 5A6
Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097

PRISTATOM JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS SIUNTINIUS Į NAMUS GAVĖJUI, KURIAM NEREIKIA PRIMOKĖTI.

- \$3.50 už kg laivu, per 8-10 sav. nuo išsiuntimo.
- \$5.90 už kg lėktuvu, per 2-3 sav. nuo išsiuntimo.
- Mžiausia siunta – \$15, maksimumo nėra.
- Siuntiniuose gali būti naujų ir vartotų drabužių, batų, patalynės, asmeninių bei namų ruošos reikmenų, maisto ir vaistų.
- Sudarom įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Pristatom pinigų ir rankas jūsų giminei Lietuvoje.

Skambinti 9 v.r. – 8 v.v.; pristatyti – 10 v.r. – 6 v.v.; šeštadieniais – 10 v.r. – 3 v.p.p. Iš anksto susitarus priimsime visada.

Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų. Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas VYTAUTAS LANDSBERGIS ir A. J. DUDARAVIČIUS, "Lithcan Neris Investments Inc." pirmininkas, parlamento rūmuose Vilniuje

Kelionės rūpesčiai ir nuotykių

Pabuvojus Lietuvoje ir Vokietijoje ekonominiais reikalais

A. J. DUDARAVIČIUS

1991 m. rugsėjo 1 d. per Lazdijus pravažiavus Lenkijos-Lietuvos sieną, teko išgyventi Lietuvoje 2,5 mėnesio. Lapkričio 15 d. iš Vilniaus išskridau į Berlyną ir Vokietijoje praleidau daugiau kaip 2 mėnesius. Mano kelionės tikslas buvo apsilankyti savo bei žmonos giminei ir įsijungti į Lietuvos ekonomikos atstatymo darbą. Tiek tie 4,5 mėnesiai, tiek ir pati kelionė į Lietuvą buvo pilni pergyvenimų ir nuotykių.

Per Lazdijų muitines

Vieną nuotykių noriu papasakoti. Atvykus rugsėjo 1 auštant į Ogdronikus, Lenkijos pusėje, jau buvo dešimties automobilių eilė. Netrukus mūsų užpakalyje atsirado dar dešimt automobilių. Po ilgo laukimo atėjo uniformuotas lenkų pasienietis patikrinti dokumentų. Mano automobilio šeimininkas gydytojas iš Vilniaus ir jo sūnus parodė savo pasus. Trumpai pasikalbėjęs, lenkų pasienietis paėmė mano pasą su vizą, išduotą Sovietų Sąjungos ambasados. Sako, kad man čia negalima bus pravažiuoti, nes šis punktas skirtas tik sovietų bei lenkų piliečiams. Man reikia važiuoti 300 km į kitą pasienio punktą. Liepė automobilį pastatyti šone atskirai. Išbuvus kelyje 3 paras ir matant Lietuvos laukus už spygliuotos uždvaros, tai nebuvo pati maloniausia žinia.

Prasidėjo derybos, kaip man su dviem sunkiais lagaminais ir sunkiu maišu be automobilio nuvažiuoti į kitą punktą. Po ilgų derybų jis sutiko mus praleisti, bet užtikrino, kad sovietų pasienio valdininkai man bus neįveikiama kliūtis. Mano bendrakeleivis gydytojas, kuris dažnai šiuo keliu

yra važiavęs ir turi pacientų abiejose sienos pusėse, nuėjo į sovietų punktą skambinti. Už geros valandos sugrįžo su komentaru: iš Vilniaus gautos instrukcijos kaip labai reikalinga "korespondentą" tučiuojau praleisti. Kiek palaukus atsikėlė vartai, ir sovietų sargybinis su šautuvu, patikrinęs ar daugiau keleivių nevežam, uždėjo reikalingus antspaudus. Taip mes lengvesni keliais doleriais be eilės išvažiavome į Vilnių.

Vilniuje

Spalio 4 d. teko trumpai pasikalbėti su Lietuvos respublikos prezidentu Vytautu Landsbergiu, aktyviai dalyvavusiu steigiant ir įteisinant "NERIS INC." Lietuvos-Kanados akcinę bendrovę.

Vilniuje gyvenau "Draugystės" viešbutyje, Vokietijoje – pas vietos lietuvių, viešbučiuose ir kartu su ten atsikėlusiais tautiečiais. Turėjau progos pasikalbėti tiek Vilniuje, tiek Bonoje, Berlyne bei Frankfurte a/M su įvairaus plauko žmonėmis.

Politinė bei ekonominė Lietuvos padėtis kritiška. Tai dar labiau įpareigoja kiekvieną tautietį dalintis naujienomis ir ieškoti būdų padėti savo kraštui. Nepretenduojau pagyvenęs Lietuvoje tik 2,5 mėnesio būti žinovu, bet jeigu šios eilutės paskatins šiam žemėje gyvenantį tautietį parašyti laišką arba įsijungti į šalpos ar komercinį darbą, palengvins daugeliui Lietuvoje gyvenančių žmonių gyvenimą, kuris yra sunkus. Be to, ir mano giminės bei naujai įsigyti draugai to nuspelnė. Mano paties planai – užbaigus savo darbus, kuo greičiau grįžti į Lietuvą.

ALGIMANTAS J. DUDARAVIČIUS, "Lithcan Neris Investments Inc." bendrovės pirmininkas

Nauja akcinė bendrovė Lietuvoje

Naujai įsteigta Lietuvoje elektroninių reikmenų įmonė "Neris Inc." Kaune ir Vilniuje gavo pradžią tuojau po Kanados vyriausybės Lietuvos de jure pripažinimo 1991 m. rudenį. Tai laisvos rinkos rėmuose komercinė įmonė. Jos 51% akcijų pasiliks visam laikui Lietuvos piliečių rankose, kad išlaikytų ekonominę nepriklausomybę.

Jos pagrindiniai steigėjai Lietuvoje – "Organizuotos technikos specialaus projekta-vimo biuras" Vilniuje (54 Pylimo g-vė) ir "LETA" valstybinės įmonės (Draugystės 17, Kaune).

Jos direktoriai yra patyrę tos rūšies pramonės vedėjai inžinieriai. Mano pareiga yra sukaupti pradinį kapitalą, kurio apimtis yra \$250,000.00.

Įteisinant "NERIS INC." Lietuvoje buvo išduotas Lietuvos respublikos Ekonomikos ministerijos pažymėjimas Bi 91-406, įmonės kodas 1004961. Įmonė įregistruota 1991 m. lapkričio 7 d. Įteisinimas Kanadoje bendrovės "Lithcan Neris Investments Inc." išduotas Consumer and Corporate Affairs ministerijos, pažymėjimas nr. 282404-3, Otavoje 1992 m. birželio 8 d. Vienos akcijos kaina kan. \$5.00. Yra Kaune pastatas (virš vieno milijono dolerių JAV), pervestas "Neris Inc." bendrovei.

Pati pradžia sukaupimui kapitalo didžiojoje priklauso nuo Šiaurės Amerikoje gyvenančių tautiečių noro prisidėti prie Lietuvos ekonomijos atkūrimo. Daug gabijų ir darbščių žmonių yra šių dienų Lietuvoje. Savo investicijom Jūs padėsite įsijungti į Vakarų pasaulio laisvąją rinką Lietuvoje pagamintom prekėm. Bendrovės akcijų vertė pakils ir, laikui bėgant, atneš dividendus. Dabar geriausias laikas įsigyti šio pradinio kapitalo akcijų.

Adresas: A. J. Dudaravičius, 10726-107 Street, Edmonton, Alta, T5H 2Z1, Canada.

Suvalkų krašto lietuviai Vilniuje

G. GUSTAITĖ, Vilnius

"Ten toli, labai toli Lietuva, šalis daili". Taip dainavo Punksko, Seinų lietuviai 1992 m. gegužės 3 d. Vilniuje per atsi-sveikinimo koncertą. Tai buvo vyresniųjų choro žodžiai, mažųjų dainininkų kiti: "O kas nupirko skarytį / Ašarėlėm šluostyti?" Ašarėlės spindėjo akyse ne vieno, atėjusio paklausti.

"Ir mes esam iš tenai..." "Tenai" – Lenkija, iš kurios pirmą kartą į Vilnių atvažiavo toks pulkas – 180 lietuvių kultūros dienų paminėti. Jas organizavo Kultūros ir švietimo ministerijos ryšių su tautiečiais tarnyba ir ministerijos kultūrinių iniciatyvų firma "Ancilius". (Be Vilniaus, Šalčininkų rajono, kultūros dienų koncertai turėjo įvykti Trakuose, Elektrėnuose).

Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas E. Petruškevičius pasakojo apie kelią į Lietuvą, trukusį dešimtmečių dešimtimetiais. Apie susitikimą tiek svajota, dirbta, vargta! O per baigiamąjį koncertą salėje buvo vietų...

1951 m. įsisteigė "Jotva", tautinių šokių grupė, koncertavusi daug kur, aplankiusi net Kanadą. Po penkerių metų (1956) Punske buvo įsteigti Lie-

tuvių kultūros namai – "namai" namelyje... Naujų namų statyba liūdna: kaip informavo Lenkijos lietuvių spauda ("Aušros" nr. 3), Punksko valsčiaus taryba prašė paskolos, guodėsi prezidentui L. Valensai. "Suvalkų vaivadijos valdmenys bei Lenkijos vidaus reikalų ministeris darė viską", kad namų "nebūtų leista pavadin-ti "Lietuvių kultūros namais". Be to, pačią "darbo eigą stab-dė vaivadijos ir centriniai Lenkijos valdmenys"; ją rėmė, be vietos, užsienio lietuviai.

Tais pačiais (1956) metais iš Suvalkų į Punkską atsikėlė lietuviškos klasės, "ir jų pagrindu įsisteigė lietuviškoji gimnazija" – licėjus. Dar po metų (1957) Lenkijos lietuviai susirinko į Punkską kultūros draugijos steigti.

"Tenai" lietuviai "neturi nei klubų, nei svetainių", pasirodymus rengia kluonuose, tėsia "Amerikos pirtyje" palangiš-kę tradiciją. Pernai (1991) "Jotva" visos Lietuvos klijom teatrų festivalyje laimėjo pirmą vietą, o mokyklinis ansamblis "Ulbuonėlis" – pirmą vietą Lenkijoje; jis turėtų atstovauti jai tarptautiniame mokykli-nių ansamblių konkurse.

Šoka, dainuoja vyresnieji, jaunimas, vaikai. Šoka berniu-

Išmokyti savarankiškai galvoti

Vilniaus Pedagoginio instituto visuotinės literatūros profesorius Paryžiuje apie Lietuvos mokyklų reformą

Dar velionies A. J. Greimo rūpesčiu Prancūzijoje stažuojasi grupelė Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojų. Vienas jų – visuotinės literatūros katedros vedėjas – Kęstutis Nas-topka. Jis mielai sutiko atsakyti į keletą klausimų.

Kas Jums patiko Prancūzijos mokyklose?

— Prancūzijos mokykloje sistema yra daug intensyvesnė, negu Lietuvos. Čia žymiai daugiau dirba patys studentai, rodo iniciatyvą. Ir tai yra studijos tikrąja prasme – savarankiškas darbas, klausimų ieškojimas, klausimų sprendimas. Ir tai tiktai aukštesiose mokyklose. Aš šiek tiek domėjausi ir lietuvių vadovėliais. Jie mane nustebino tuo, kad jų tikslas yra skatinti galvojimą, kad jie neduoda paruošto atsakymo, nesiekia įpiršti išankstinės nuomonės, nelaukia, kad moksleivis atsakytų tai, ką jau žino autorius. Jie formuluoja klausimus. Prancūzijos mokykloje sistemoje tai esminis dalykas. Manau, kad tai labai žavus dalykas. Galvojant apie naujus mokykloje principus Lietuvoje, ir mes galėtume eiti tokiu keliu.

— Kas galėtų padėti Lietuvos mokytojams ir aukštųjų mokyklų dėstytojams tarsi iš šalies ir gal kiek nešališkai pamatyti savo darbą? Ko šiandien labiausia stokoja Lietuvos mokytojai?

— Pirmiausia, man rodos, reikia žymiai daugiau informacijos apie tai, kas dedasi pasaulyje. Mes visi esame nepatenkinti ta mokykloje sistema, kokią turėjome. Ji buvo mums įprasta, primesta. Mes prie jos taikėmės pagal galimybes, taikėmė ją prie savo interesų, bet idėjos vis dėlto buvo ne mūsų. Dabar mes kai ką atmetame, ieškome naujų kelių, bet man rodos, kad labai stinga žinojimo, kas yra daroma kituose kraštuose. Todėl, mano supratimu, aktualiausias klausimas, kad kuo plačiau dėstytojai, mokytojai ir mokykloje organizatoriai susipažintų su Vakarų pasaulio patirtimi. Galbūt ne vien tik Prancūzijoje. Matant, kas darosi kitur, panašius principus bus galima taikyti ir pas mus. Pvz. literatūros ir kalbos mokykloje santykis mūsų mokyklose yra labai nerangus, labai konservatyvus ir neefektingas mokykloje požiūriu. Kalba ir literatūra yra iš esmės atskirta, ir tai, šiaip ar taip, yra tam tikrų tiesų pirsimas, tam tikrų faktų mokymas. Čia daugiausia operuojama atmintimi.

Lietuvoje tą pačią dieną visose mokyklose mokiniai tais pačiais žodžiais kalba apie tuos pačius autorius. Jeigu mes iš karto išgirstume, kiek ten tų vaikų kartoją tą patį, vaizdas būtų siaubingas. Problema, man rodosi, kaip atsikratyti šitokio mechaniško kartojimo, kaip išmokyti galvoti. O

kai kaip bijūnėliai, mergaitės kilnių judesiu, šokio dvasia primenančios Birutę, Palangą, vaidilučių apeigą. O patys mažieji spindinčiom akim (mergaitės su kasytėmis) smagiai suka malūno sparnus! O kai užgrojo kaimo kapela "Klumpė", visų kojos pačios kilnojosi...

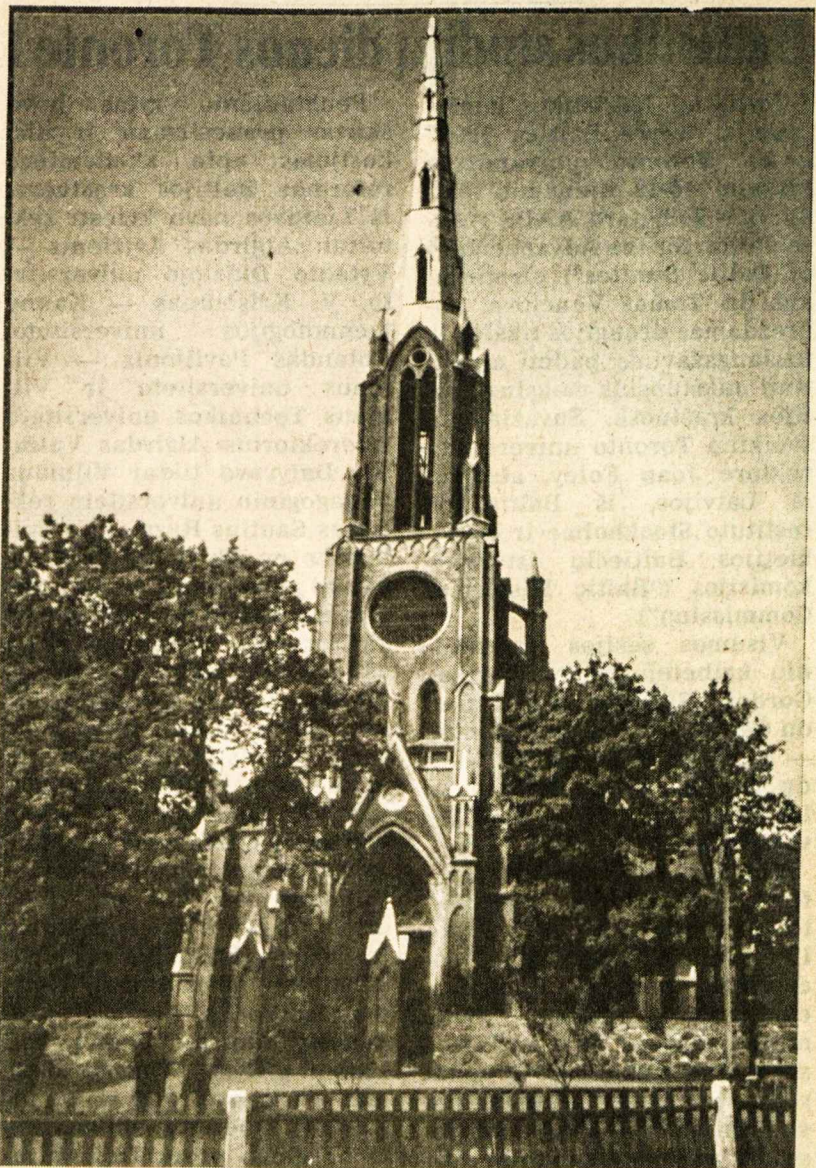
Žiūri į senųjų veidus ir suprantai, kaip rūpi jiems palikti darbai, susistūmę dėl šalto, vėluojančio pavasario. Taip pat suprantai, kaip rūpi jiems perduoti lietuviybės dvasią, šokį, dainą, meilę kraštui, kuris "ten toli, labai toli..." Tą prisirišimą kiek anksčiau, atidengiant Kampuočiuose paminklą Lietuvos valstybingumo atstatymui, Punksko valsčiaus viršaitis R. Vitkauskas atskleidė dvieliu: "Lietuva, išgirstk mūsų balsą, Lietuva, mes Tavo vaikai!" Tik kažin, ar Lietuva girdi?

Štai kaip vertina "vaikai" neseniai pasirašytą abiejų valstybių sutartį: "Ministras Saudargas pasirašė po viskuo, ką padiktavo (!) min. Skubiszewski". Maža to, D. Kuolys pasakė: "Sutartis buvo suderinta su Lenkijos lietuviais". Ne-ministeriškai pasakė – iš tikrųjų nei kas derino, nei rodė... Iškalbingas pats straipsnio pavadinimas "Aušroje": "Antroji 'paritetinė' sutartis".

Mūsų tautinės mažumos padėtis "tenai" matyti iš S. Birgelio straipsnio "Politika nežino sentimentų" ("Aušra" nr. 2). Pasirodo, Lenkijoje nėra tautinių mažumų įstatymo, "lietuviams neleidia lietuviškai kalbėti darbovietėse, gatvėse, viešose valdiškose įstaigose, Seinų ligoninėje, (mat lietuvių kalba neigiamai veikia medicinos personalo nervų sistemą). "Suvalkuose dar ir toliau neįmanoma lietuviškai melstis" gyvenantiems "Seinu, Šipilskių valsčiuose, Gdanską, Baltstogę, Varšuvą. Trūksta lietuviškų pamokų, lietuviškos spaudos ir t.t."

Nors lietuviai prašo, neįsteigė darželio, pradinės, profesinės mokyklos Seinuose, Suvalkuose, Aradninkuose, Juodeikėje ir kitur. (Lietuviškas darželis vienas visoje Lenkijoje...). Lietuviškas licėjus, taip pat vienintelis, visai nusiskurusiame pastate, bet to, jame susikūsiuos keturios mokyklos, ne visos lietuviškos. Autorius parodo, kaip tokioje padėtyje "lenkai mėgsta (ir moka) mulkinti pasaulio visuomenę, primygtinai klaidinti įvairias tarptautines organizacijas". Pateikia pavyzdį iš Helsinkio konferencijai priklausančios Danijos delegacijos (advokato Gran Luterkorrt, teisės daktaro Erik Siesby) lankymosi. Buvo sudaryta toki atmosfera: "Tą dieną Lenkijos spauda, radijas ir televizija ypač daug dėmesio skyrė Lenkijoje gyvenantiems lietuviams". Jiems kitaip ir negalėjo atrodyti, jog "Lenkija – tolerancijos šalis, o tautinės mažumos čia gyvena laimingos", "ypač palyginus su "Lietuvos lenkų tragedija". Patiklūs vakariečiai, žmogaus teisių gynėjai lengvai buvo apspukti apie pirštą, raportą parašę palankų...

"Lietuva, išgirstk mūsų balsą, Lietuva, mes Tavo vaikai!"

Gervėčių parapijos šventovė dabartinėje Gudijoje. Šioje parapijoje, Mičiūnų kaime, yra gimęs Vilniaus arkivyskupas, komunistų tremtinys a.a. Julijonas Steponavičius

Nuotr. Br. Saplio

Lietuvių evangelikų rūpesčiai

Pasitarimai Čikagoje, kur išryškėjo ypač Lietuvos evangelikų rūpesčiai

J. NORVAIŠA-GIRINIS

Suėjo lygiai metai nuo lietuvių evangelikų-liuteronų si-nodo-suvažiavimo Toronte Išganytojo parapijos patalpose. Sinode buvo išrinkta vyriausioji taryba ir jos pirmininkas – vyskupas H. Dumpys. Šios su-kakties proga vyskupas Čika-gon sukvietė išrinktuosius si-nodininkus pasitarimams. Iš Toronto pasitarimuose daly-vavo Valteris Drešeris ir Pet-ras Šturmus. Dėl susidariusių aplinkybių Gytis Šernas ir Em-ilis Bartminas negalėjo daly-vauti.

Pasitarimuose vyravo evan-gelikų rūpesčiai Lietuvoje. Šiuo metu ten yra 40 atkurtų parapijų ir 30.000 liuteronų bei reformatų. Jaučiamas di-delis trūkumas kunigų. Ten esantys kunigai aptarnauja po keletą parapijų. Evangelikai tikisi susilaukti daugiau ku-nigų, kai Klaipėdoje bus at-kurta senamiesčio Jokūbo šventovė ir įsteigtas teologi-jos fakultetas. Šiam reikalui lietuviškoji Čikagos parapija pradžiū yra paskyrusi 1000 dol.

Sovietų pavergtuose kraštuose visos šventovės buvo ap-griautos ir apnaikintos, juo labiau Lietuvoje evangelikų šventovės. Tenka reikšti pa-dėką kaimyninėms protestan-tiškomis valstybėms, kurios pa-sižadėjo ir jau lėšomis parė-mė šventovių remontus.

Vilniaus parapija aktyviai kuriasi ir gausėja. Per 500 pa-rapijiečių dalyvauja darbuose, pasitarimuose ir maldose. Prie sėkmingo parapijos darbo didele dalimi priside-dą Kristė Ivanauskienė. Šiuo metu ji ruošiasi teologijos studijoms. Vilniaus parapija savo pastatuose įrengė vait-tinei patalpas ir keletą nak-vynėi kambarių. Vilniaus šven-tovės remontams reikalingos didelės sumos lėšų. Parapijiečiai yra labai dėkingi vienai Austrijos evangelikų parapijai už finansinę pagalbą.

Tauragės šventovės remon-tus iš dalies apmoka Vokiečių liuteronų federacija, pasky-rusi 50.000 dol. Kitom remon-tuojamom šventovėm taip pat numatė panašią sumą. Be to, veiklesnių parapijų kunigams skiriami automobiliai arba autobusukai. Šiais metais automobilį gauna kun. Ridas Tamulis.

Klaipėdos krašte yra 20 šven-tovių, kurios tebėra neatnau-jintos. Visos reikalingos di-desnių remontų. Padėką pri-klauso Viktorui Petraičiui, klaipėdiečiui inžinieriui, ku-ris labai sąžiningai paruošė remontams reikalingus doku-mentus ir per kunigę Tamarą Šmitienę persiuntė Vokiečių liuteronų federacijai. Pasta-roji mielai pagelbsti švento-

vių remontams, o jų aptvarky-mui paskyrė 1,500,000 dol.

Kadangi šiuo metu ryšiai tarp Lietuvoje veikiančių para-pijų yra labai menki, Vokie-tijos lietuvių parapijose dir-banti kunigė Tamara Šmitienė pakviesta palaikyti ryšius su visomis Lietuvoje veikian-čiomis parapijomis. Parapijos, kurios dar neturi savų kunigų, jų tarybų pirmininkai laiškais per kunigę T. Šmitienę gali kreiptis į Elbės šventovę arba į Šveicarijos evangelikų fe-deraciją. Iš jų būtų galima gau-ti liturginių reikmenų.

Čikagos pasitarimuose iški-lo ir eilė neaiškumų dėl Lie-tuvoje veikiančių parapijų ryšių trūkumo. Laiškais susira-šinėjami beveik neįmanomi. Į laiškus atsakymų mažai susi-laukiama.

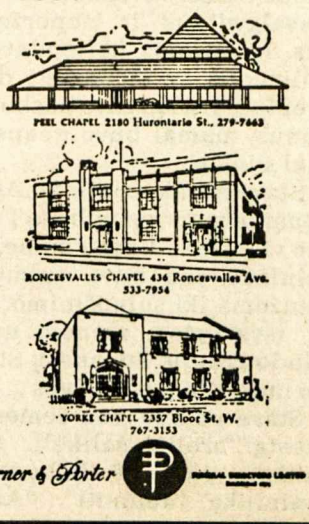
Prof. Jurėno išverstas Šven-tasis Raštas apie šių metų pa-baigą bus išspausdintas ir 35-000 egzempliorių nemokamai bus paskirstyti Lietuvoje.

Toronto Išganytojo parapijos vargonininkas Petras Šturmus po kruopštaus ir rūpestingo darbo paruošė naują giesmyno laidą, kurią Čikagos suvažiavimas vienbalsiai priėmė. Giesmynas su gaidomis bus iš-spausdintas Vilniuje.

Per eilę metų išeivijoje lei-džiamas evangelikų žurnalas "Svečias" savo turiniu ir iš-vaizda žymiai pagerėjo. Prie jo sėkmingo darbo ir platinimo didele dalimi yra prisidėjęs A. Langienė. Sinodas jai reiškė nuoširdžią padėką. Lygiai padėką priklauso sinodininkams Valterii Drešeriui ir Petru Šturmui už aktyvų daly-vavimą Čikagos suvažiavime ir už perdavimą šių žinių.

• Paremkite "Tėviškės žibu-rius" auka, rėmėjų ar garbės prenuerata, testamentiniu pa-likimu. Dėkingi – "TŽ" leidėjai

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Baltistikos studijų dienos Toronte I

Tryliktoji baltistikos konferencija "Terra Baltica 1992" įvyko Toronte universitete birželio 10-13 dienomis. Atidarymo žodį tarė AABS ("Association for the Advancement of Baltic Studies") pirmininkas dr. Tomas Venclova, pabrėždamas draugijos tikslus ir užsilaikantį padėti atnaujinti aukštuosius mokslus Baltijos kraštuose. Suvažiavimą sveikino Toronte universiteto rektorė Joan Foley, atstovai iš Latvijos, iš Baltistikos instituto Stockholme ir iš Vokietijos Baltiečių istorinės komisijos ("Baltic Historical Commission").

Visumos sesijos pagrindiniu kalbėtoju buvo istorikas Gordon Skilling. Jis lygino du Čekoslovakijos prezidentus — Masaryk ir Pavel, bet išvadą nedarė dėl panašumų su Lietuvos ar kitų Baltijos valstybių prezidentais.

Tolimesnei programai konferencijos dalyviai pasiskirstė sritimis. Paskaitos vyko lingvistikos, literatūros, socialinių mokslų, istorijos, ekologijos, folkloro, meno, muzikologijos ir sveikatos srityse, specifinėmis ir bendromis temomis. Lietuviai pasikaitininkai reikšė įvairiose srityse, ypač istorijoje (dr. Rasa Mažeikaite, Julius Slavenas, kun. William Wolkovitch-Valkavičius, Romualdas Mišius) ir literatūroje (dr. Rimvydas Šilbajoris, Violeta Kelertienė, Viktorija Skrupskelytė, Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Audronė Willeke).

Literatūrinės temos lietuviams praeitį ir dabartį. Trečiadienį V. Kelertienė (University of Illinois, Chicago Circle) kalbėjo apie Donelaičio "optinę" pasakojamąją techniką, kuria žiūrėta į apibūdinamus daiktus iš labai arti arba iš tolo, kaip per padidinamą stiklą arba per panoraminę lenzė. R. Šilbajoris (Ohio State University) pateikė poeto Sigito Gedos poezijos apžvalgą, parodydamas autorius teminį ir stilistinį vystymąsi įvairiuose eilėraščių rinkiniuose. Viktorija Skrupskelytė (Oberlin College) nagrinėjo praeitį Juditos Vaiciūnaitės ir Kazio Bradūno poezijoje.

Ketvirtadienį dr. Gražytė-Maziliauskienė (College Ahuntsic) gvildeno Gutausko veikalą "Vilko dantų karoliai" ir atminties / prisiminimų reikšmę šioje dvasinėje autobiografijoje. Audronė Willeke (Miami University, Ohio) pateikė Vilniaus simboliką ir kitus įvaizdžius Ričardo Gavelio veikalė "Vilniaus pokeris".

Ramūnė Jonaitienė

Penktadienio rytas buvo skirtas pranešimams ir diskusijoms apie akademines reformas Baltijos kraštuose. Iš Lietuvos buvo kvieisti rektorai: Algirdas Avižienis — Vytauto Didžiojo universiteto, V. Kriščiūnas — Kauno technologijos universiteto, Rolandas Pavilionis — Vilniaus universiteto ir Vilniaus Technikos universiteto vicerektorius Algirdas Valiulis. Dalyvavo tiksliai Vilniaus pedagoginio universiteto rektorius Saulius Razma. Jis apibūdino ne tik šį universitetą, naujai pavadintą š. m. gegužės mėnesį, bet ir bendrą nuotaką Lietuvoje, kur dabar vyksta aštrios diskusijos ir konfliktai tarp įvairių grupuočių, ir kur didelį rūpestį kelia rusų kariuomenės buvimas. Jis siūlė sekančią AABS konferenciją ruošti Lietuvoje ir priminė, kad labai svarbi tema būtų mokytojų paruošimo klausimas.

Diskusijose, dar po vieno esto ir dviejų latvių rektorių pranešimų, iškilo įvairūs klausimai bei pasisakymai. Norima visuose Baltijos kraštuose pakeisti laipsnių tvarką, kad labiau prilygtų Vakarų sistemai. Pasisakymai, kad reikia atgaivinti studentų entuziazmą ir praplėsti profesūros akiračių, reikalaujanti, pavyzdžiui, kad bent pusė daktaratų būtų įsigijami užsienyje.

Dalyvaujantys akademikai nesutarė dėl išsimokslinusių kiekio. Vieni tarė, kad jų yra mažai, kiti įrodinėjo, jog esą atvirkesčiai. Pavyzdžiui, esą labai daug baigusių inžinerijos mokslus, kurie dirba įvairiose net nepritaikytose srityse.

Penktadienį taip pat vyko du seminarai apie studijų programą Baltijos valstybėse, parumą ir informacijos šaltinius šiam reikalui. Vakare miesto rotušėje buvo suruoštas priėmimas AABS konferencijos dalyviams, kuriame Tony O'Donahue sveikino susirinkusius burmistrės June Rowlands vardu. Taip pat žodį tarė AABS pirmininkas dr. Tomas Venclova, generalinis Lietuvos konsulas H. Lapas ir Latvijos konsulo žmona Rūta Silinš.

Šeštadienį dar vyko meno, bibliografijos, sveikatos, istorijos, lingvistikos ir socialinių mokslų sričių paskaitos bei pranešimai.

AABS konferencija rengiama kas antri metai. Šiemet trečią kartą ji vyko Toronte (prieš tai — 1973 ir 1978 m.).

Toronto "Gintaras", pasirošęs vykti į IX-tąją išeivijos lietuvių tautinių šokių šventę Čikagoje. Nuotraukoje gintariečiai šoka "Kupolinį" savo metiniame koncerte gegužės mėn. 24 d.

Kaunas — Eichstaett'as

Gimnazijų bendradarbiavimas

Gražų laišką atsiuntė Kauno jėzuitų gimnazijos direkt. kun. Algimantas Baniulis, SJ, Eichstaett'o Willibald'o katalikų gimnazijos direktoriui A. Lell. Jame lietuvis rašo apsidžiaugęs malonių švietimo min. D. Kuolio laišką, kuriame pranešama, kad Eichstaett'o vidurinė mokykla nori užmegzti ryšius su jėzuitų gimnazija Kaune.

"Daugiau kaip prieš 40 metų jėzuitai buvo išguiti iš tos gimnazijos" — rašo kun. A. Baniulis, SJ. Tik atgavus nepriklausomybę šios patalpos buvo grąžintos šeimininkams. Nors jose veikia bendro lavinimosi mokykla, tačiau jėzuitai turėjo ją pagrindinai pertvarkyti.

"Pirmiausia mes ieškojome Dievą, vaikus ir pedagoginį darbą mylinčių mokytojų. Mes leidome buvusiems mokiniams pasirinkti bendro lavinimosi arba mūsų katalikišką gimnaziją. Didesnė mokyklų dalis pasirinko katalikišką gimnaziją, nepaisant to, kad buvusi struktūra juos sužalojo, daug žaizdų paliko jaunose širdyse. Tai ir apskunkina mūsų darbą. Bet tai pagrindinis tikslas — padėti naujai kartai ir išlaisvinti ją iš skaudžios praeities. Dėmesys mūsų mokyklai yra labai didelis. Ne tik Kauno vaikai nori joje mokyti, bet ir tolimieji vietoviai. Šiame sunkiame laikotarpyje mokyklai daug ko trūksta, ypač techniškos ir

materialinės paramos. Be to, trūksta patyrimo. Gimnazija džiaugsis, galėdama su vokiečių gimnazija užmegzti draugiškus ryšius ir naudotis jos patyrimu.

Kviečiame Jus, Pone Direktoriau, atvykti į Kauną (Karaliaus dvaro g-vė nr. 1), pasilikti ilgiau mūsų gimnazijoje ir iš anksto numatyti mūsų tolimesnę užduotį. Patogiausias mums laikas būtų gegužės — birželio mėnuo". Laiškas parašytas gera vokiečių kalba su mažom nesinėm klaidom.

Gavę šį laišką vokiečiai sušaukė tuoj pat posėdį, kuriame dalyvavo apskrities tarėjai bei Eichstaett'o katalikų u-to prof. dr. Alfredas Bammesberger su žmona Anneliese, Willibald'o gimnazijos lotynų ir vokiečių kalbų mokytoja. Nutarta užmegzti Willibald'o gimnazijos ryšius su lietuvių gimnazija Kaune. Prof. dr. A. Bammesberger su žmona tuoj po Sekminių išvyko į Kauną plačiau aptarti bendradarbiavimo reikalų.

Ryšių užmezgimo klausimas buvo taip pat aptartas miesto burmistro Liudviko Kaertner'io įstaigoje, dalyvaujant, be prof. dr. A. B. ir jo žmonos, dar vokiečių gimnazijos mokytojams D. Eichner ir K. Koegler. Eichstaett'o miesto burmistras tuoj pat išreiškė savo pritirimą bendradarbiavimui,

KAZYS BARONAS, Vokietija

ypač pabrėždamas šių ryšių humanitarinę reikšmę. Jis pasistengsias, kad šį tikslą miestų taryba paremtų lėšomis paruošti susitikimams, kurie patarnautų artimesniam vienas kito pažinimui.

Po karo tūkstantis lietuvių rado prieglaudą vienuolyno patalpoje, tad pageidaujama šį laikotarpį moksliškai išnagrinėti. Mokytojas Koegler su-tiko medžiagos ieškoti archyvuose. Prie to darbo prisidės ir Eichstaett'o dienraščio vyr. redaktoriaus.

Naujas laikotarpis tarp Lietuvos ir Bavarijos Eichstaett'o miesto turi reikštis gražių bendradarbiavimų" — rašoma posėdžio protokole.

Gražu, kad Europos lietuvių studijų savaitės rengėjai su paskaita pakvietė prof. dr. A. Bammesberger'į. Jis lietuvių kalbą išmoko savarankiškai, tad malonu bus šį lietuvių draugą arčiau pažinti ir gal kartu padėkoti už jo pastangas ir tarpininkavimą glaudžiam bendradarbiavimui tarp Kauno ir Eichstaett'o.

Knygų rišykla "SAMOGITIA" meniškai ir iša knygas bei žurnalus. **A. Plėnys** 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Milžiniškas pavojus Baltijos jūroje

Jau kelintą kartą anglų spauda iškelia pavojų Baltijos jūroje, bet tyli lietuvių spauda. Š.m. birželio 15 d. Montrealio "The Gazette" paskelbė duomenis apie Baltijos sumestas nuodingų dujų statines. Mirties versmės tūno prištotos ant plauko Baltijos jūroje. Milžiniška Pandoros dėžė gali prasiversti bet kada!...

Kas buvo Pandoros dėžė, yra žinoma tiems, kas studijavo pasaulio civilizacijas. Tiems aiškinimo čia neskiri, paaiškinsiu dabartinių dežių — statinių "istoriją".

Pergalėmis ir kitu kuo apsvaigę sovietai po II D. karo suvertę į Baltijos jūrą milžiniškus kiekius baltis nuodingų dujų, paliktų vokiečių kariuomenės. Kariniai mokslininkai sako, kad tos statinės yra 90 metrų gilumoje, ir vandens spaudimas juos ten laiko, bet nieko nesako, kai tos statinės prakiurs, kas tada bus?!

Civiliniai mokslininkai sako, kad yra didelis pavojus Baltijos jūrai. Vakarų sąjungininkai sumetė chemikalų į Baltijos jūrą tarp 200,000 ir 350,000 tonų.

Vakary ir rusų šaltiniai priduria, kad dar be to buvo sumesta 50,000 tonų cheminių ginklų, priklausančių Rytų Vokietijai ir sovietams.

Turint savo kiemo pašonėje tokį pavojų, kyla daug klausimų, ar yra koks pasiruošimas tam pavojui atremti? Pavyzdžiui: su žvejų tinklu ištraukus tokią statinę, kur ją dėti? Kaip pasielgti su apnuodytais žvejais! Kas daryti, jei didelė dujų versmė kiltų iš jūros apačios! Ar yra įsteigtas Baltijos jūros vandens tikrinimo punktas? Mano nuomone, turėtų būti mokslingesne akimi pažvelgti į visa tai!

Jonas Neverdauskas

PANDORA — graikų mitologijos moteris, dievų apdovanota specialia dėze, kurioje buvo uždarytos ligos, nelaimės, vargai. Atgabenta žemėn, ji iš smalsumo atidarė tą paslaptingą dėžę ir išleido visas nelaimes, kurios išsiklaidė visame pasaulyje. Šioje iliustracijoje — legendinė Pandora, atidariusi žmonijos nelaimių dėžę

AMBER GLOBUS

Latvių įstaiga PATARNAVIMAI Į BALTIJOS VALSTYBES

Head office: 2300 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1P2.
Tel. (416) 604 9750 FAX (416) 604-9748
Branch: 1880 Queen St.E., (prie Woodbine), Toronto, Ont. M4L 1H2.
Tel. (416) 698-3563 FAX (416) 694-2878.

- SIUNTINIAI LAIVU — sekantis išsiuntimas liepos 29 d.
- Persiuntimo kaina apskaičiuojama pagal siuntinio dydį.
- Persiuntimo kaina nepriklauso nuo siuntinio svorio.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų.

PINIGŲ PERVEDIMAI — saugu, greitai ir patikima.

STANDARTINIŲ SIUNTINIŲ

— klauskite mūsų kainų sąrašo.

KITI PATARNAVIMAI.

SIUNTINIAI LĖKTUVU

— greitas būdas padėti jūsų draugams ir giminėms.

Sekantys išsiuntimai: liepos 4 ir 18 d.d.

STERLING LITHUANIAN AIR LINES

Kelionių suplanavimo specialistai — į Baltijos kraštus ir iš jų

Geriausios galimos kainos įvairūs maršrutai

KALĖDOS LIETUVOJE?

Specialios kelionės

Skambinti: Mr. J. A. Jansons — 416-698-3563

Bilietai — INTRA the Travel Source

LUFTHANSA AIR CANADA FINNAIR

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlington, Hamiltono ir Oakvilles apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

Partizaninių kovų aidai

Sustok prie akmens

ANTANINA GARMUTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Žuvo vienuolika

1947 m. balandžio 4, Didįjį penktadienį, "Mindaugo" būrys užėjo pas gyventoją. Vietinis rusas M. pranešė Saugumui. Apsupti prie Papartinės miško, partizanai atakliai gynėsi. Prasiveržė tik vienas vadas "Mindaugas" — Vytautas Gužas. Pasibaigus šoviniams, žuvo 11 partizanų: trys broliai Žukauskai, Parnarauskas, Juškys, Čekaitis, Urbonas, Valaitis, Nausėda, Mejeris ir Steponas Tališauskas. Jų kūnai buvo niekinami Eržvilko turgaus aikštėje, o vėliau užkasti už kapinių tvoros, "siratkapuose".

— Juos visus mūsų mama mylėjo kaip savo vaikus, — prisimena Stasė. — Neišleisdavo nepavalgydinus ir neperžegnojus. Ir niekada neliepdavo leigalizuotis ar suklastoti dokumentus. Tik kai žuvo paskutinis sūnus, mamai buvo neapsakomai sunku.

Stasė nesakė motinai. Abi su Slušinskaite jos nubėgo į žuvimo vietą, pas Masalskiene. Šeimninė jau buvo suimta ir daužoma iki suluošininimo. Tušti, išvarpytom sienom namai plūdo krauju. Žukauskų Stepuko nuplėsta pusė galvos...

Stasė pakėlė nuo žemės pamestą brolio šalikėlį. Susilankstė, pasiėmė. Užbėgo pas ryšininką "Jaunutį". "Ar žinai?" "Jau žinau..." Kaip pa-

sakyt mamai? Kaip? Bėga Stasė per mišką namų link. Jai rodosi, kad ir eglės, ir pušys krūpinėja iš skausmo ir baimės. Giliai nudiegia širdį: tai aidai gironie mirtinai sužeistos motinos šauksmas:

— Paskutinį sūnelį nušovė! Negyvensiu ir aš! Dieve, Dievu!... Stasė pasitiko alpstanciją Mamą. Apsikabino, parvedė pas kaimynus. O ji vis kar-tojo: "Nenoriu gyventi. Nenoriu. Paskutinio sūnaus netekau"...

Išdavė Juškys

Stasė saugojo Mamą, kad rankos prieš save nepakeltų. Kol aprimo, šiek tiek atsigavo. Jos vėl sugrįžo į namus. (Po kiekvieno brolio žuvimo vis bėgdavo, vis slėpdavosi nuo sričių persekiojimų).

Sesuo Zosė buvo suimta, pateko į sovietinius kalėjimus ir lagerius kaip politinė "banditė". Ją išdavė įsiskverbęs į partizanų gretas provokatorius Juškys, kurį už juodus darbus partizanai nubaudė mirtimi. Vedžiojo Juškys sričių ir rodė į kiekvieną pirštą: "Vas, tas ryšininkas, anas — banditas". Pirštu bakstelėjo ir į neturtingą jauną kaimo siuvelgą Zosę Bendžiūtę. Tuo metu sričiai išsivijo iš miško partizanų Gintarą Jonelį. Sužeidė. Vaikinas sprogdinasi, bet ilgai buvo gyvas. Įverstas į vežimą prašėsi pribagiama. Stribai tvėčiodamiesi ant jo užsodino sumintos Stasės seserį ir draugę. Kai merginos stengėsi pasikel-

ti, kad nedidintų vaikinų kančių, stribai varė arklius zovada. Jis mirė gulėdamas Eržvilko turgaus aikštėje.

Kėstučio apygardos Paupio partizanų būrio vadas BRONIUS TALIAŠAUSKAS-GRIGAS (1916-1946)

Stasės grumtynės

Stasė slaugė, globojo motiną, ir visas namų ūkis buvo ant jos pečių. Pati are, akėjo ir sėjo. Tebebuvo partizanų ryšininkė. Atėjo kovotojas Antanas Slušinskas: "Sužinok, ar daug saugumiečių yra Eržvilke".

— Anksti rytą, — prisimena ji, — nuvykusi Eržvilkan užėnu į kooperatyvą. Pasakiau slaptąžodį. Vedėjos kabinete gaunu rūpimą atsakymą, užrašytą slaptaraščiu ant popieriuo. Jį paslepia ant krūtinių. Atidaru duris ir patenk į dviejų sričių nasrus: "Einam į valsčius!" "Vedėja, — sakau, — paimkit mano indą žibalui!" Tegu ji mato, kad aš įkliuvau ir orientuoju, ką kalbėt. Koopera-

tyve buvę ryšininkai nustėro iš siaubo. Jie mato, kad aš įkliuvau, negalėdama sunaikinti laiško. Kas bus?

Vakare valsčiuje tardo, plakka. "Kur tą laišką gavai?" "Radau pamestą!" "Kur?" "Eržvilke! Aš jo neskaiciau, nespėjau!" "Tai tu eini gatve ir rankioji visokius bjaurius popiergalius?" "Gražių nepasitaiko", — apsimėčiau kvailute. Musė mane pasimaityndami trise: stambus rusas Kazinas, lietuviškai nemokantis, plakė biziūnu rusas Sergiejus ir plieniniu strypu — lietuvis čekistas Gudeika. Iš bliuskutės liko vieni skutai.

Jūs manot, man buvo sunku? Staselė įterpia klausimą į savo pasakojimą. Jos akyse, kuriose blizga slepiamos ašaros, įsižiėba kiti — atkaklūs žibu-riukai. Pažįstu žemaitišką charakterį.

— Žinot, kas man padėjo? — moteris aiškina. — Ogi kampe sudėtos visų vienuolikos nužudytų partizanų kepurės! Mane muša — aš žiūriu į jas: muškut, užmuškut! Netenku sąmonės, ir nieko... Atgaivina, vėl muša. Kepures matau: muškut! Ir taip visą naktį daužė.

Pabėgimas

Ryte nepaėjau, visa sutinusi. Įmetė į kitą kambarį. Sargybon pastatė tokį storą sribą Rybakovą. O pas mano buda-lius, girdžiu, ateina komunistas fotografas Ignatavičius. Jis kalbina Rybakovą. Sako: "Kad tik vyrams pasisektų, banditai sviesto neatimtų!" Jie pri-juvia duris, kalbasi tyliai. Nu-paiauina basutes. Prašau leisti pavaikščioti, pramankštinti sutinusias kojas. Leidžia. Atsika-binu duris. Antros durys užkal-

Oskaro Milašiaus pranašysčių narpliava

VYTAUTAS A. JONYNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

DIDŽIOJI ANGEĻŲ RŪSTYBĖS TAURĖ

Slibino paveikslas

Stambiausią Pr. Mikalausko straipsnio dalį sudaro dialogo forma parašytas Milašiaus sankirčio su Lietuvos pasiuntinybės personalu aprašymas, pavadinamas "Didžioji angelų rūstybės taurė".

"Tą dieną Oskaras Milašius atėjo į Lietuvos pasiuntinybės saloną". Nustebusiems žiūrovams, kurių tarpe buvęs ir Petras Klimas, visais šonais sukandamas Amerikos žemėlapi atlase, bandęs įtikinti, kad JAV kontūrai — tai slibino paveikslas. "Štai Apokalipsės žvėris". Ten buvę žmonės vieni kraipė galvas, kiti šypsojosi. Milašius aiškines, kad 1939 m. karo įvykius buvęs jau seniai paskelbęs. "Vokietija bus išdraskyta". Vokiečiai daug kartų tyčiojosi, kad mes neturime sostinės Vilniaus. Tas pats jiems atsitiksia su Berlynu. "Nebeliks nė Lietuvos, Baltojo Jūro krašto".

Į ten buvusių moterų klausimą, kodėl tokia liūdna ateitis, Milašius atsakė, kad lietuviai per daug mylėję žemiškąją tėviškę. JAV valdžia meluosiančiai, kad ji esanti pavergtų tautų išvadotoja, kad "mes nesame antikristai". Tai akieplėšiskas Apokalipsės slibino melas. "Pasaulio pabaigos ženklai kaip tik iš Jungtinių Amerikos Valstijų". Esą be reikalo daug kas gėrisi JAV tariama pažanga. Materialistai "pakerta bet kokį idealistinį nusiteikimą". Jam nesuprantama, kodėl "katalikai žavisi šia piktojo šalimi. Tai Evangelijos dvasiai prieštaraujantis kraštas"... Amerikiečiai šlovina laisvę ir "sukčiausiais būdais rauna krikščionybės dvasią". Per skubėjimą niekas ten negaunęs nė akimirkos pamąstyti apie gyvenimo prasmę. Viskas pajungta PINIGUI. Milijardieriai apkurtina, apsvaigina mulkinamas mases, "nuskandina sąmoningai palaikomame sekso kulte".

Į P. Klimo paklausimą, ar jis iš esmės smerkia JAV, Milašius atsakė, kad amerikizmas esąs "ryškiausioji Antikristo įsiviespatavimo išraiška".

Revoliucija

Toliau Milašius vaizdžiai apibūdino kilšančią baisią gangsterių revoliuciją Amerikoje. Gangsteriai į rankas gausią baisy, viską naikinantį ginklą — "miestai virs pelenais, žlugs valstybės, žemynai, geležis tirps į vašką, akmenys liepsnos, saktųm popierius"... Antrasis pasaulio pabaigos ženklas busias Anglija. "Įvyks visuotinis šios salos sunaikinimas. Tai pelynta bausmė. Anglai per išstisus šimtmečius išgėrė daug kraujo, asarų, svetimo prakaito... Po visiški pelynto Anglijos žlugimo vandenyje bei ugnyje turėtų būti motamas Izraelio sugrįžimas krikščionybėn".

P. Klimas pasiteiravo apie Lietuvos ateitį. "Lietuva kuri laiką bus galingsnė už sutriusintą Lenkiją ir atsiims prarastą žemės su sostine Vilniumi". Sustiprėjusi Lenkija nebus pasimokiusi iš praėities klaidų, persekios lietuvius, bet Vilniaus nebeatgaus. Dėl fanatizmo, kitų tautų neapykantos Lenkija turėsianti kentėti, ir ją taika labiau išvargins negu karas. "Lietuviams jokių būdų nepakeliui su lenkais". Lenkija kartosianti amžinąją klaidą, besistengdama atnaujinti lenkišką katalikybę...

Mėnulio atplaisa

Būsiąs pajudintas ir Mėnulis. Jo trečdalis nukrisias ant Juodosios jūros. Nelaimė galinti paliesti ir Lietuvą, jei būsią įsigalėję šėtoniški nusikaltimai (...). "Kai kuriose šeimose šunys laikomi vietoje vaikų (...). pasklis homoseksualizmas ne tik tarp artistų ir karininkų. Tauta žudys negimusius kūdikius (...). Jeigu tauta laiku nedarys atgailos, čia tyvuliuos Mėnulio jūra..." Nė viena tauta neliksianti gyva, jei "nusi-kals šiomis baisiomis nuodėmėmis". Iš griuvėsių išdysgiąs švarus tautų augalas. Airija esanti arčiausiai katalikybės, ji Lietuvai parodysianti Švč. Mergelės paveikslą, "kai ku-

riems lietuviams bus siaubinga atsiminti, kad prisidėjo prie žydų žudymo". Gerų pavienių katalikų esama visur. Tai pasaulio druska.

Šv. Pranciškaus dvasia

Kilo klausimas, kas yra geras katalikas? Milašiaus nuomone, tai budintis žmogus. Išganytojas nupiešęs jo paveikslą: žiburys rankoje, apsiaustas rankose. "Prisiminkite šv. Pranciškų Asyžietį (...). Prisiminkite Izidorijų artoją". Apie pastarąjį jis čia kiek plačiau papasakojo.

P. Klimas teiravosi, kokie Milašiaus linkėjimai Lietuvai? "Tegu lietuviai nieko nesimoko iš lenkų ir tegu neugdo tautinės katalikų bažnyčios (...). Tautiškumas negali nustelbti krikščioniško visuotinum..." Tobula katalikybė — tai lietuvių saležiečių darbai Afrikoje. "Tegu Lietuvoje įsigali šv. Pranciškaus dvasia. Jau šiandien reiktų kalbėti apie Mahatmą Gandį, Vydūną, Rabin-dranačą Tagorę". Kilnumo kelias Lietuvai būtinus. Milašius atskleidęs Jėzaus Kristaus pergalę, kai "bažnyčios įsakymai bus užlaikomi drausmingai", kai "tuštėybė, apvalyta nuo šiandieninio materialistinio barbariškumo, bus atiduota ko greičiausiai moralinei disciplinai". Atgimusių pasaulį mato jis susibūrusį "aplink naują būsimą Švč. Mergelės Motinos bažnyčią".

Kyla abejonės

Dramatiškas Milašiaus — pranašo pasirodymas pasiuntinybės salone skatina patikrinti skelbto teksto autentiškumą. Pr. Mikalauskas nenurodo datos, kada tasai susitikimas pasiuntinybėje įvyko. Iš P. Klimo pasakojimų ir dienoraščių sužinome, kad jis su Milašiumi dažnai pasimatydavęs, nes gyvenęs tame pačiame pastate. Įdomu, kad Klimo dienoraštyje nėra nė mažiausios užuominos apie tokį įvykį pasiuntinybėje. Milašius Klimui nei fanatikas, nei moralistas. Klimas matęs jį senstantį, su saviu pačiu kalbantį, užjausdamas matydamas traukulių tąsomą.

PETRO KLIMO UŽRAŠAI

Apokalipsės poveikys

Čia pateikiami P. Klimo užrašėliai, rašyti prieš 60 metų. Bet ir vėlesniuose pasakojimuose Klimas apie Milašį kiti-taip nekalbėjęs.

Ž. Mikšys straipsnyje — "O. Milašius Petro Klimo dienoraštyje" ("Metmenys", 34 nr. 1977 m.); 1933 metai. Ašarodamas ir labai susijaudinęs Milašius atnešęs naujų regėjimų iš Apokalipsės. Lietuva pergyven-sianti baisy dalykų, bet po to "išeis garbinga, garsi, didi". Milašius vėl palaiminęs Lietuvą "ant mano galvos". Ašaros spindėjusios jo akyse. Jis pasisakęs, kad jo vizijos jį ir stebina, ir baugina, ir džiugina, "verčia į nusižeminimą ir maldą". Savotiškai aiškinęs savo "Credo": "Jei net Dievo nebūtų, tai jis jį sukurtų, nes Dievas yra jo paties affirmation (patvirtinimas).

Jis puolęs ant kelių ir dėkojęs Dievui už suteiktą malonę skelbtį pranašystes iš Apokalipsės. Nerimas dieną ir naktį kankinęs, "darydamas pamišį-

mo įspūdį". Amerika — vėlnio agentas. Nori suglemžti seną Angliją, kurią Dievas pirmiausia nubaus. "Visa Rusija bus elektrifikuota, suamerikoninta ir pataps turtinga ir galinga. Tai bus reikalinga Anglijai sutriuškinti".

Pasaulinė federacija

Milašius pranašavęs apie ilgą taikos laikotarpį — 1000 metų. Pasaulis turėsias vieną šefą. Tai nebūsiąs popiežius. "Lietuva tuo būdu bus didžiai garbinga, rekompensuota už visas savo skriaudas". Papasakojęs ir savo būties tragediją: tėvas Varšuvoje pamatęs gražią žydę, nusivežęs ją į Čerėją, kur gimęs Milašius; ir kai jau buvęs 17 metų Paryžiuje, dalyvavęs savo tėvo ir motinos vestuvėse. Jis jų neken-tė, nors motiną vistiek mylėjęs. Buvęs nelaimingiausias žmogus. Dėl to ir žudėsis. Jo likimas buvęs — suprasti Apokalipsės paslaptis.

Milašius labai toli nuėjęs savo Apokalipsės aiškinimuose. Amerika — tai Vėlnias šioje žemėje. "44 — tai reiškia 1944 metai, kai Kristus ateis žemėn viespatauti 1000 — čiuvi metų". Būsianti pasaulinė Federacija, vadovaujama Kat. Bendri-jos, bet ne popiežiaus. Federacijos šefu būsiąs pats Milašius, nes parašyta: Šilom — Miloš. O Klimas būsiąs Lietuvos karaliumi, Maskil — Klimas. Po tokių pranašysčių Milašius nebe-galėjęs — nei miegoti, nei valgyti. Klimui pavykę jį apraminti. (Bus daugiau)

"Smėlio klavyrų" besiklausant

Jono Jurašo režisuotas spektaklis Toronto scenoje

Nutilo Jono Jurašo "Smėlio klavyrų" muzika, ketvertą dienų skambėjusi Toronto "Hart-bourf Theatre", tačiau širdyje dar tebeaidi archeologų choro balsai, persipynę su negailestingu, monotonišku smėlio lietaus lašų ritmu.

Zinia apie Kauno dramos teatro gastroles Kanadoje nesukėlė didesnio susidomėjimo dėl daugelio priežasčių: maištis Lietuvoje, nesibaigiantis aršų svečių iš Lietuvos karavanas, paženklintas nenusilepiamų materialinio alko atspalviu, įkryiai vienodas lietuviško patriotizmo čempionatas, užgožęs realias problemas ir tampantis profesija, negrįžtamas Lietuvos literatūros ir meno komercializacijos procesas, nepagrįstai ankstyvos lygiavimosi su Vakaraais ambicijos, šių eilučių autoriaus meninio Lietuvos gyvenimo patyrimas ir jo išdavoje susiformavusi skeptiška lietuviško teatro vertinimo nuomone ir t.t.

Pažintis ir nuolatinis bendravimas su Vakarų pasaulio teatro dramaturgija, režisūriniais bei aktoriniais darbais — kiek sėkmingais, tiek mažiau pavykusiais, bet visados pagrįstais vidine asmenybės ir kūrybinės improvizacijos laisve, — atvėrė šiua laikino teatro duris. Jo meninis lygis sukūrė savotišką teatro modelį, kuris tapo pavyzdžiu, į kurį lygiuojasi profesionali teatinė pasaulio bendruomenė.

Visa tai nevertė skubėti į "Smėlio klavyrus", nuskambėjusius subtiliai ir prasmingai. Jurašo režisūra ir aktorių meistriškumas įgalino bema-tant užmegztį ryšį su nelietuviškąja žiūrovų auditorijos dalimi. Tapyba nereikalauja vertėjo pagalbos, todėl paveikslas, nutapytas spektaklio grupės, priklausė žiūrovų dėmesį savaime. Didelę reikšmę tam turėjo ir veiksmo geografija, kuri, nors ir būdama provincialiai arba specifiskai lietuviška, nesumenkino iškeltų temų, o atvirkščiai — iškėlė jų universalų reikšmę, transformuodama jas į bendražmogiškos egzistencijos filosofinę plotmę.

Nežiūrint temos universalumo, dramaturginę jos interpretacija buvo kiek netikėta,

Didelio išeivijos veikėjo kunigo ANTANO MILUKO paminklas prie Rudaminos šventovės. Aukštai iškeltas angelas primena velionį, pakilusį iš Lietuvos ir nutūpusį Amerikoje, kur skleidė savo tautiečiams krikščionišką ir lietuvišką šviesą

Nuotr. Alf. Laučkos

DMITRIJUS KANOVIČIUS

Jonas Jurašas, pasitelkęs neįprastą, bet išraiškingą režisūrinį priemonių arsenalą, dvi valandas nuosekliai tapė į nebūtį nugrimzdusio pasaulio paveikslą, kurį pamažu atranda Profesorius ir Kompozitorius, žvelgiantys pro apdūlėjusį laiko stiklą į užmaršties smėlio apneštas žmogaus dvasios kertes: kūryba ir tikslas, meilė ir išdavystė, sielvartas ir džiaugsmas, pareiga ir pašaukimas. Toks spektaklio leitmotyvas. Taip prasideda kelionė laiko geležinkelio į praeitį, kurioje dega asmenybių (Donelaitis, Poška) kūrybos žibinimas, nušviečiantis tautos kančią ir viltį, bet sunaikinantis kūrėją.

Laikas keičiasi ir personažai transformuojasi iš vienos būsenos į kitą, tačiau nesikeičia jų tikslai, siekiai ir pašaukimas kurti. Niūri, dvispalvė, liūdnų melodijų pripildyta lietuviško kaimo aplinka dar labiau išryškina pagrindinių personažų veržimąsi į šviesą, jų egoistišką kūrybos pradmenį. Nejučiomis lygini šią aplinką su Tarkovskio "Andriejumi Rubliovu" ir slogia, beviltiška totorių jungo atmosfera. Būtent tokioje kančios, smurto ir beviltiškumo aplinkoje gimsta, vystosi ir pražysta tikrieji talentai.

Girgžda archeologų purenamas smėlis, jo grūdėliai pamažu byra, lyg nuo kopos, nuo tos žiūrovų auditorijos dalies, kuriai priklauso šių eilučių autorius. Riba, skirianti sceną nuo salės, atrodo, ištirpsta ir pasijunti lyg vienas iš tik ką atrastų archeologinių radinių: imi atrasti savo, savo šaknis, savo netolimą, bet vis sunkiau apvaizdama praeitį, suvokdamas negailestingą laiko metronomą. Pro Toronto "Downtown" dangoraižių, bankų, biržų, raštinių voratinklį pamažu ima ryškėti Tilžės ir Bitėnų kontūrai, artimi, bet nebepasiekiami.

Jurašo režisūra ir aktorių meistriškumas įgalino bema-tant užmegztį ryšį su nelietuviškąja žiūrovų auditorijos dalimi. Tapyba nereikalauja vertėjo pagalbos, todėl paveikslas, nutapytas spektaklio grupės, priklausė žiūrovų dėmesį savaime. Didelę reikšmę tam turėjo ir veiksmo geografija, kuri, nors ir būdama provincialiai arba specifiskai lietuviška, nesumenkino iškeltų temų, o atvirkščiai — iškėlė jų universalų reikšmę, transformuodama jas į bendražmogiškos egzistencijos filosofinę plotmę.

Nežiūrint temos universalumo, dramaturginę jos interpretacija buvo kiek netikėta, tiek ir sudėtinga bei nepatogi lakesnės vaizduotės ir intelektualinio išprusimo neturėjusiai žiūrovų daliai. Jiems negelbėjo nei spektaklio programa — jie nesuprato "apie ką kalbama/judama scenoje". "Smėlio klavyrus" reikėjo pajusti ir išgirsti, nebūtinai pažodžiui suvokiant turinį. Aktorių vaidyba prilygo režisūrai. Didžiulis fizinis krūvis (keturių dienų eigoje penki spektakliai) ir nepaprastai aukšta emocinė vaidmenų įtampa nesutrukdė atskleisti režisūrinį ir dramaturginį sumanymą. Trupės meistriškumas ryškiai suspindėjo vedbyų epizode, kuriame lietuviškas Donelaitio poemos motyvas atrado netikėtai dinamišką, žaismingą ir režisūriškai meistrišką interpretaciją. Įsiminė L. Laucevičiaus monologai, J. Onaitytės plastika, P. Venslovo ir V. Valašino duetas, D. Kazragytės smuklininkė ir R. Staliūnaitės auklė.

Kaip ir reikėjo laukti, nepasieita be patriotinės temos eksploatacijos. Laimei, meniškumas ir spektaklio idėja nepasidavė šios temos besaikiam plėtojimui ir apsiribojo taktišku, atseikėtu jos traktavimu. Dramaturginės spektaklio medžiagos tam tikrą neišbaigtumą sėkmingai kompensuodavo režisierius ir aktoriai, nors kartais to išvengti nepavykda (Neumann'o banda). Apskritai, kalbant apie pjesės siužetą, pasigedau ryškesnių dramaturginių akcentų bei veiksmo sintezės. Mano nuomone, "Smėlio klavyrų" režisūros ir aktorių lygio iš vienos ir dramaturgijos iš kitos pusės lygio kontrastiškas neatitikimas dažnai išryškėdavo spektaklio metu.

Scenoje ryškiai buvo pastebimas dvasinis aktorių nuovargis. Rodos, nereikėjo vaidinti — užteko būti pačiu saviimi. Būtent čia, mano nuomone, glūdi viena iš spektaklio sėkmės priežasčių. O apie Jurašo režisūrą reikia rašyti profesionaliai, ilgai ir atskirai. "Smėlio klavyrai" — pirmas režisieriaus spektaklis, kurį teko matyti ir įsitikinti, kad tai sąžiningas, doras ir talentingas menininkas. Norėtųsi dar daug kartų susitikti su jo kūryba.

"Smėlio klavyrai" nutilo. Smėlis, trumpam atskleidęs savo paslaptis, vėl paslėpė po savo uždangalu Klavyrą ir Geležinkelį, Gaidį ir Povą, Done-laitį ir Anną Reginą. Pažvelkit į save ir, gerai apsižiūrėję, išvysite to paties smėlio grūdėlius ant savo kūno. Smėlis pamažu apgaubia jus. Prasideda kelionė laiko geležinkelio...

Toronto, 1992 m. birželis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Ugnės Karvėlytės knyga "Rytoj traukinių nebebus" prancūzų kalba išleido leidykla "Editions de la difference" Paryžiuje. Ši prancūziškai parašyta lietuvių tės vertėjos ir rašytojos U. Karvėlytės knyga apie mažą mergaitę, II D. karo sukuriuose netekusią tėvynės, susipažinusią su svetimų kraštų rupia duona, jau vertinama lietuvių kalbon. U. Karvėlytės knygos "Rytoj traukinių nebebus" prancūziškosios laidos sutiktuves vasario 26 d. Paryžiuje surengė kultūrinių ryšių agentūra "AD HOC".

Vilnietį vargonų virtuozą Gediminą Kviklį keliems koncertams JAV pakvietė dr. Albinas Prunskienės sudarytas organizacinis komitetas. Svečias, gimęs 1946 m. Vilniuje, fortepijono studijas Lietuvos konservatorijoje baigė 1969 m., pagrindus gavęs M. K. Čiurlionio meno mokykloje. Tik tada jis pradėjo studijuoti vargonus pas žymųjį virtuozą Leopoldą Digrį. Pirmąjį vargonų rečitalį, dar neturėdamas diplomo, surengė 1974 m. sausio 14 d. dar paveikslų galerija parvestorje Vilniaus arkikatedroje. Jis taipgi yra ir kvalifikuotas klavesinistas, studijas gilines Prahos muzikos akademijoje. Čikagos lietuviams skirtas vargonų virtuoza G. Kviklio koncertas gegužės 17 d. įvyko Švč. M. Marijos gimimo parapijos šventovėje Marquette.Parke. Programon jis buvo įtraukęs J. S. Bacho, M. K. Čiurlionio, B. Kutavičiaus, J. Naujalio, M. Regerio kūrinius. Koncertan išjungė dvi čikagietės — smuikininkė Linda Veleckytė-Kerpėnė ir sopranas Dana Stan-kaitytė.

Šešioliktašias "Poezijos dienas" Čikagos lietuviams šiemet surengė Jaunimo centro moterų klubas. Programą paruošė ir didžiąją jos dalį atliko iniciatoriaus poetą Kazį Bradūną pakeitusi aktorė Nijolė Martinaitytė. Šiam renginiui, gegužės 22-23 d.d. įvykusiam M. K. Čiurlionio galerijoje, buvo pasirinktas pavadinimas "Nuo 'Literatūros lankų' iki Lietuvos ir M. K. Čiurlionio". Gegužės 22 d. vakaras buvo skiriamas Lietuvos poetams ir M. K. Čiurlioniiui, o gegužės 23 d. — išeivijoje leisto "Literatūros lankų" žurnalo keturiadešimtmėčiui. Pirmojo vakaro dalyvių rengėjų vardu pasveikino Juozė Ivašauskienė. Aktorė Nijolė Martinaitytė buvo pasirinkusi keturis Lietuvos poetus ir jų kūrinius. Juditai Vaičiūnaitei atstovavo jos istorinė poema "Kanonas Barborai Radvilaitei", Sigitui Gedai — su kun. A. Strazdeliu susieta poema "Strazdas", Marcelijui Martinaičiui — poemos "Severiutės rauda", "Vakaras Palend-rėse" ir "Tėvynei", 1990 m. vasario 8 d. mirusiai Janinai Degutytei — jos eilėraščiai "Prisikėlimas", "Mažoji nakties baladė", "Žydi obelis", "Laimė", "Giria", "Mūsų motinų kalba", "Anapus vilties" ir "Antigonė". Jaunieji pianistai Sonata ir Rokas Zubovai vakaro programą papildė penkiom M. K. Čiurlionio harmonizuotom lietuvių liaudies dainom ir jo "Styginiu kvartetu", pritaikytu atlikti keturiomis rankomis vienu fortepijonu.

Antrąjį "Poezijos dienų" vakarą buvo prisiminta neperodinis žurnalo "Literatūros lankai" keturiadešimt metų sukaktis. Apie ją kalbėjo Nijolė Martinaitytė. "Literatūros lankai" pratęsė 1951 m. pasirodžiusios antologijos "Žemė" pradėtą darbą, sutelkdami jaunuosius mūsų išeivijos poetus ir rašytojus. Neperiodinis "Literatūros lankų" žurnalas buvo leidžiamas 1952-59 m. Argentinos sostinėje Buenos Aires. Redakcinę kolegiją sudarė Kazys Bradūnas, Juozas Girnius, Juozas Kėkštas, Henrikas Nagys ir Alfonsas Nyka-Niliūnas. Spausdinimo reikalus tvarkė tada Argentinijoje gyvenęs Juozas Kėkštas, o medžiagos surinkimu ir žurnalo platinimu rūpinosi čikagietis Kazys Bradūnas. Neperiodinių "Literatūros lankų" buvo išleisti aštuoni numeriai. N. Martinaitytė antrojo vakaro dalyvių supažindino su šio žurnalo redakcinės kolegijos nariais bei kitais bendradarbiais ir jų kūryba. Poetų Jono Aisčio, Henriko Radausko, Alfonso Nykos-Niliūno, Henriko Nagio, Jono Meklo, Liūnės Sutemos, Vytauto Mačernio, Leonardo Andriškaus ir Kazio Bradūno kūrinius skaitė Čikagos amerikiečių teatruose dirbanti aktorė Gintarė Kižytė, prie "lankininkų" pridėjusi ir kelis Julijos Švabaitės eilėrašius.

Lietuvos operos ir baletu teatre balandžio 10 d. vilniečiai džiaugėsi baletu sol. Jono Katakino kūrybiniu vakaru ir "Carmen" baletu premjera. Jam pamaudota G. Bizet operos ir R. Ščedrino muzika. Libreto autorius ir spektaklio choreografas bei režisierius yra Egidijus Domeika. Chose vaidmenį atliko J. Katakinas, Carmen — Eglė Šapokaite, Eskamiljo — Aurelijus Darskevičius.

Biržų pilies "Sėlos" muziejus surengė šio krašto audėjos Bronės Stapulionienės audinių parodą, užėmusią dvi muziejaus sales. Paroda buvo apžvalginė, apimanti trijų dešimtmečių darbą. Sukautvininkė yra išaudusi daug vienas už kitą dailesnių rankšluosčių, kilimų, lovatiesių. Daugeli skaitytojų turbūt stebins negirdėtas "Sėlos" muziejaus pavadinimas Biržų pilyje. Sėla buvo vadinama istorinė baltų žemė tarp Nemunėlio, Lėvens, Šventosios aukštųjų ir Dauguvos su ten gyvenusiais sėliais.

Vilniaus kraštotyros būstinėje buvo atnaujinta tautodailininkės Elenos Krūšinskaitės darbų paroda. Ją papildė piliakalnių, gamtos paminklais tapusių ažuolų paveikslai, varpininkų bei aušrininkų, Lietuvos atgimimo žadintojų tautodailininko Jurgio Dovydaičio, mitologo Norberto Vėliaus, poeto Justino Marcinkevičiaus portretai. Antrojo savo darbų parodone E. Krūšinskaitė yra įjungusi ir nutapytus Lietuvos kunigaikščius. Visą savo kūrinį rinkinį šią vasarą ji žada išstatyti "Tėviškės" muziejuje Rumšiškėse.

Poetas Kristijonas Donelaitis gimė 1714 m. sausio 1 d. Lazdynėliuose, mirė Tolminkiemyje 1780 m. vasario 18 d. Jo gimtuosiuose Lazdynėliuose prie Gusevo pavadintos Gumbinės š. m. gegužės 30 d. buvo atidengtas paminklinis akmuo. Minint K. Donelaitio du šimtai septyniadešimt penkerių metų gimimo sukaktį, ten buvo pasodinti 275 ažuoliukai. Būsimos graitės propešorė dabar pastatytas architekto Napoleo Kitkausko paruoštas paminklinis akmuo, įamžinantis didžiojo būrų dainiaus gimimą šioje vietoje. Paminklinio akmens atidengime kalbėjo Lietuvos premijos laureatas Napalys Kitkauskas, kuris yra ne tik akmeninio paminklo autorius, bet ir dabartinis Kristijono Donelaitio draugijos pirmininkas, susipažinęs su Sibiro tremtimi. Paminklinį akmenį su liaudies meistro R. Orvydo iškaltu įrašu pašventino Lietuvos evangelikų liuteronų kunigai Mečys Bekeris, Jonas Okas, Kurtas Moras ir Darius Petkūnas. Su kitais svečiais šventinį įsijungė Lietuvos kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys ir staigmena tapęs K. Donelaitio brolio vaikaitis Kristijonas Donalys (Christian Donalies), Vokietijoje gyvenantis psichiatras. Tą dieną nebuvo užmirštas ir Tolminkiemis (Cistyje Prudry). Talkininkai iš Lietuvos ten sutvarkė K. Donelaitio memorialinio muziejaus aplinką, nušienavo pievelę.

Valdo Adamkaus įsteigta ekologinė premija už svarbius teorianus ir praktinius darbus šioje srityje kasmet bus paskiriama konkurso būdu ir įteikiama Vilniuje birželio 5 d. Ji yra laikoma Pasaulinės aplinkos apsaugos diena. Vertintojų komisija šiemetinę premiją paskyrė Sauliui Gričiui, organizavusiam pirmąjį ekologijos žygį Lietuvoje, badavusiam, kad Kaune būtų pradėti statyti vandens valymo įrenginiai, kelis mėnesius dirbusiam Kauno burmistru. Deja, tikslancio dolerių premija buvo jau pomirtinė. V. Adamkus ją įteikė velionies našlei Angelei. "Lietuvos ryto" atstovas Tomas Juknevičius, priminęs Sauliaus Gričiaus gležną sveikata bei jo paliktą raštelį, kad neužteko nervų ir fizinį jėgų, cituoja žmogaus dvasinei ekologijai skirtus V. Adamkaus žodžius: "Su baime žvelgčiau į XXI šimtmetį, jeigu mes neturėtume žmonių, kurie gyvena meile artimui ir kurių gyvenimas skirtas žmonijos gerbavui. Tikiu, kad įprasminsime Sauliaus Gričiaus idealus, rūpindamiesi mūsų gimtojo krašto apsauga, jo turtais, o dirbsime vadovaudamiesi sąžine, etika ir pagarba vienas kitam". Konkurse II vieta teko universiteto docento Pauliaus Kavaliausko darbui "Lietuvos saugojamų teritorijų sistemos sukūrimas ir įgyvendinimas", III vieta — prof. Kazio Šešelgio darbas Lietuvos kraštovarkoje.

V. Kst.

Stasė Šimoliūnienė, ŠOKIO SŪKURYJE. Paveikslas sukurtas iš šiaudinių, suklijuotų ant drobės, ir parengtas Detroito meno instituto restauratoriaus Kenneth Kato' Nuotr. Vl. Staškaus

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.00%
180-364 d. term. ind.	5.00%
1 metų term. indėlius	5.50%
2 metų term. indėlius	6.00%
3 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.50%
1 metų GIC-met. palūk.	6.25%
2 metų GIC-met. palūk.	7.00%
3 metų GIC-met. palūk.	7.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP	5.50%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	7.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	7.50%
Taupomąją sąskaitą	4.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%
Kasd. pal. čekių sąsk.iki...	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas	
nuo	9.75%
Sutarties paskolas	
nuo	9.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	8.00%
2 metų	8.50%
3 metų	9.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 53 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX Professionals Inc.
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windsor – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga
Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Panevėžio "Lietkabelis", dalyvavęs ŠALFAS-gos 1992 metinėse žaidynėse. Iš kairės klūpo: I. Aukštikalnis, A. Gineika, G. Leonavičius; stovi: D. Plėta, D. Rubštavičius, V. Simanavičius, R. Petronis, V. Paškauskas (treneris), A. Girdvainis, A. Šeiningas Nuotr. Sig. Krašausko

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Krepšininkai iš Panevėžio

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos metinės – 42-sios sporto žaidynės jau praeityje... Kalbame apie pasiekimus ir patirtas nuotaikas jose, kiekvienas kitaip įžvelgdamas. Žinoma, jos buvo gausios dalyviais (net 600 sportininkų), neblogai suorganizuotos, daug praleista laiko susipažinimo pobūviuose, tačiau kai kuriems svarbiems reikalams aptarti, kaip darbuotojų pasitarimai, laiko nebūta. Tradiciniai laimėtojų pagerbimai, įteiktai jiems dovanos, neaprėstas. Daug kitų smulkmenų nepraleidus, būtų buvę daug geresni atgarsiai apie renginio pasiekimą...

Apie buvusią žaidynių varžybą dalį nemažai buvo rašyta. Šį kartą, daugiau dėmesio skiriant svečiams iš Lietuvos, kurie varžėsi greita išvijos sportininku. Tai Panevėžio "Lietkabelio" krepšinio komanda, ŠALFAS-gos c. valdybos kvietimu atvykusi su 9 krepšininkais, jų treneriu V. Paškausku ir 8 palydovais. Ir žaidus keletą draugiškų rungtynių, vėliau dalyvavusi svečio teisėmis pačiose žaidynėse.

"Lietkabelio" grupė priimti Toronto buvo sudarytas specialus komitetas, kuriam, ŠALFAS-gos c. valdybos kvietimas, vadovavo Pr. Berneckas. Daug rūpestių pakėlė taip pat ir E. Stravinskis, A. Morkūnas, Duliūnų šeima, R. Miečius, ŠALFAS c.v. pirm. A. Šileika ir kt. Svečių viešnagė buvo sudaryta jų globos programa, taipgi ir draugiški susitikimai su Hamiltono "Kovo", Toronto "Estonia" ir "Vyčio" krepšinio komandomis. Gegužės 2 Hamiltono svečiai pralaimėjo "Kovui" 101:93. Gegužės 5 Toronto arti 40-ties taškų skirtumu jiems atskaitė klubo "Estonia" aukštosios lygos komanda, o sekančią dieną, gegužės 6, svečiai laimėjo prieš Toronto "Vyti" 76:70. Reikia pastebėti, "Vyčio" krepšininkai buvo nedrausmingi. Visa eilė techninių baudių už nesportišką elgesį laimėjimą nulėmė svečiams.

Žaidynėse "Lietkabelis" (apie tai jau rašėme), pasiekęs laimėjimus prieš Toronto "Aušrą" ir Čikagos "Nerį", trečiose pralaimėjęs 76:70 Čikagos "Lituanica", iš tolesnių varžybų buvo išjungtas. Su svečiais gegužės 13 buvo atsiveikinta išleistuvių pobūvyje, R. ir A. Šileikų namuose. Gegužės 14 "Lietkabelis" išskrido atgal į Lietuvą.

1992 m. sezono Lietuvos aukščiausios lygos varžybose "Lietkabelis" užėmė IV-tą vietą. I-ji vieta iškovojo Kauno "Žalgiris", II v. Vilniaus "Statybos", III v. Kauno "Atletas", IV v. Panevėžio "Lietkabelio" ir t.t. Norisi priminti, 1989 m. viešnagės metu Lietuvoje "Vėjas" po permainingos kovos išstėpė dviejų taškų skirtumu laimėjimą prieš "Lietkabelį". Sentimento vedini, ŠALFAS-gos darbuotojai, kurie tada su "Vėju" "pūtė" Lietuvoje (R. Miečius, A. Šileika, Sig. Krašauskas, A. Morkūnas ir E. Stravinskis), nutarė į 42-sias ŠALFAS-gos žaidynes kvieisti "Lietkabelį".

Apie Panevėžio krepšininkus būtina priminti dalykus, kurie yra nebeįsivaizduojami... Yra sakoma, kad Panevėžio indėlis į Lietuvos krepšinį labai didelis. Tai "Lietuvos krepšinio kalvė...". Pokaryje 1951 m. Ode-

soje, šalies "Spartako" varžybose, panevėžiečiai, Vilius Variakojis, buvusio valstybinio masto sportininko ir pedagogo auklėtiniai, laimėję 7 susitikimus, tapo SSSR čempionais. Tie jaunuoliai buvo gimnazijos abiturientai: S. Atraskavičius, A. Butkūnas, A. Juknevičius, A. Matačiūnas, R. Petrauskas, R. Sargūnas (dabar žinomas Lietuvoje kaip olimpinis rinktinės treneris), V. Stasilionis, J. Žickas, E. Zurauskas. Jau sekanči sezoną į reprezentacinę respublikos komandą buvo pakviestas A. Matačiūnas, kurioje jis sėkmingai žaidė ištisą dešimtmetį. Taip pat J. Žickas bei R. Sargūnas įsijungė į meistrų komandas.

Panevėžys reguliariai teikė žaidėjų reprezentacinėms respublikos komandoms. Puikiu "driblingo" meistru visiems atmintyje išliko Kauno "Žalgirio" žaidėjas V. Masalskis. Ilgą laiką gražiu žaidimu krepšinio mėgėjus džiugino buvęs Vilniaus "Statybos" kapitonas, dabartinis šios ekipos treneris V. Andriūnas bei komandos draugas J. Kazlauskas. Pastaruoju metu sėkmingai meistrų komandose rungtyniauja R. Čivilis, V. Dambrauskas bei jaunas ir labai perspektyvus gynėjas G. Bačiūskas. Visi šie sportininkai gimė, užaugo ir krepšinio pradmenį išmok Panevėžyje.

Kaip "Lietkabelis" komanda žinoma nuo 1964-ųjų. Jau antras dešimtmetis, kai "Lietkabelis" treniruoja sporto entuziastas, naujų talentų ieškojojas ir atlaikęs Vidmantas Paškauskas. Jo darbas nelengvas; geriausi pastoriai kviečiami į meistrų komandas. Mieste nėra aukštųjų mokyklų, dalis gabaus jaunimo išvyksta studijuoti į kitus miestus. Jis pradeda vėl iš naujo praeitą išvedimą į "aukštąjį" krepšinį.

"Lietkabelis" 1978 m. žaidė TSRS pirmosios lygos pirmenybėse. 1985 m. laimėjo Lietuvos aukščiausioje lygoje čempionatą. Dalyvavo ir pasiekė laimėjimų daugelyje respublikos turnyrų. Nusipelnusiame treneriui V. Paškauskui ir jo komandai ramiai darbuotis sąlygas sudarė jau 50 metų egzistuojanti kabinų gamykla – "Lietkabelis". Panevėžyje veikusiame sporto mokykloje – internate sėkmingai ruošė pamainas meistrų komandoms nusipelnęs treneris R. Sargūnas. Jis nemažai krepšinio pasipatalį atskleidė A. Saboniui, R. Brazdauskui, G. Einikiui, G. Markevičiui, S. Marčiulioniui, kurie mokėsi ir treniravosi šioje mokykloje. Yra vilčių, kad ir ateityje Panevėžys – respublikos krepšinininkų kalvė – išugdys puikių meistrų, kurie išlaikys Lietuvos krepšinį aukštame lygyje. Sig. K.

Lietuva laimėjo Ibizos turnyre

Birželio 14-15 d.d. Ibizos saloje, Ispanijoje, įvykusiame priešolimpiame krepšinio turnyre Lietuvos rinktinė tapo nugalėtoja. (Turnyre dalyvavo Ispanijos, Bulgarijos, Anglijos ir Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės). Pirmame rate Lietuva, pasiekus pergalę prieš Bulgariją rezultatu 117:64, pateko į baigė. Čia susitiko su Ispanijos rinktinė, kuri buvo laimėjusi rungtynes prieš Angliją. Lietuvių-ispānų kova buvo arši, tačiau Lietuvos krepši-

Panevėžio "Lietkabelio" išleistuves ŠALFAS-gos pirm. Audriaus Šileikos namuose. Iš kairės: Gintaras Leonavičius – kapitonas, Arūnas Čygas, tarpautinės klasės krepšinio teisėjas, atvykęs su "Lietkabeliu" ir nutaręs pratesti viešnagę Kanadoje, ir Toronto "Vyčio" pirm. Rimas Sonda Nuotr. Sig. Krašausko

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ninkai išplėdė pergalę 107:97 ir tuo pačiu tapo šio keturių valstybių draugiško turnyro laimėtojai. Taškus pelnė prieš Bulgariją: Martiūlonis 22, Sabonis 20, Karnišovas 16, o prieš Ispaniją geriausias metikas buvo Kurtinaitis su 24 taškais.

PATIKSLINIMAS. Sporto skyriuje, "TŽ" 1992.VI.2 laidoje, rašinyje apie tinklinio varžybas Toronte gegužės 8-10 d.d. ŠALFAS-gos metinėse žaidynėse, įsivėlė klaidų pateikiant rezultatus.

Klivlando "Žaibas" I v. (moterys), pradinio varžybų rato laimėtojos, patekė į baigminį ratą, laimėjo prieš Bostono "Grandi" 15-4 (ne kaip "TŽ" parašyta: 15-11, 14-16, 15-19, – (korektūros klaida) – 15-9), baigėme nugalėję Čikagos "Neries" tinklininkes 15-11, 14-16, 15-9, pelnę čempionatą.

Čikagos "Neris" – (vyrai), baigminame rate laimėjo prieš Bostono "Grandi" 15-5, 15-13 (ne kaip "TŽ" parašyta: 15-2, 15-8), o baigėme šiuo rezultatu: 15-2, 15-8 laimėjo prieš "Bangą" ir tapo čempionais.

Žinoma, taip pat turėjo būti bent pirmųjų vietų laimėtojų suminėtų pavardės. Atsiprašome. (Red.)

PADEKA. Nuo š.m. balandžio 29 iki gegužės 14 Toronte viešėjo ir dalyvavo 42-se ŠALFAS-gos metinėse žaidynėse Panevėžio "Lietkabelio" krepšinio komanda ir jos mecenatai. Priėmimui ir globai buvo sudarytas komitetas, (tik gaila, kad jis sudarytas savaitę prieš svečiams atvykstant, aiškinta, kad nebuvo žinoma tiksli jų atvykimo data). Reikia pripažinti, kad buvo sunku suorganizuoti jiems tinkamą priėmimą, tačiau atsirado eilė žmonių, kurie užmiršę rūpestius, negalėdami išlaikyti bei laiko, sutiko svečius globoti. Nuosirdžiai dėkoju: kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, Stasiui ir Vandai Vaitkams, Kazimierui ir Danilui Duliūnams, Eduardui ir Ramunei Stravinskams, Juozui ir Irenai Morkūnams, Juozui ir Zuzanai Stravinskams, Mamertui Duliūnui, Audronei Danaiytėi, Juozui Balsiui, dr. G. Skrinskui, dr. M. Valadkai, Baluii Savickui, Kazimieriui Šapočkinui, Mečiui Empakeriui. Taip pat didelę padėką visiems su aukomis prisidėjusiems sportininkų globą paremti: Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvui – \$300, Martynui Račiui, Henriui Sakalauskui, Andriui Borkertui ir Antanui Masiliui – aukojusiems po \$100, Julijai Račytei – \$50, Pranui Žibūniui, Pranui Čėčiui, Bruno Laučiui – po \$20 ir Vaclovui Dubincui – \$10.

Priėmimo ir globos komiteto vardu priimkite nuosirdžiausią ačiū.

Pranas Berneckas

Aukos olimpiniam Lietuvos fondui

Torontas: \$500 – dr. J. Uleckas ir dr. M. Uleckienė; \$200 – I. Luomonienė; \$123 – St. Dargis; \$100 – S. Remeikaitė; \$100 – Br. Saplys. **Montrealis:** \$150 – V. Kerbelis; \$50 – B. Staškevičius; \$20 – K. Andruskevičius, J. Gražys, J. R. Piečaitis; \$5 – J. Žurkevičius.

Hamiltonas: V. Venskevičiaus atminimui \$60 – Prunskus; \$50 – A. Grajauskas; \$30 – Doug T. Kennedy; \$10 – Venckevičienė.

Londonas: \$100 – R. Mitalas; \$50 – J. Butkus, P. Judickas, V. Navickas; \$35 – D. Andriūnaitis; \$25 – J. Butkus, J. Narkevičius, S. Navickas; \$20 – J. Brazlauskas, D. Chai-nauskas, Z. Didžbalis, A. Dragūnevičius, E. ir N. Gontalai, J. Jakaitis, kun. K. Kaknevičius, Ad. Kalnėnas, S. Keras, A. Kudirka, A. Petrasūnas, E. Petrauskas, Pr. Rušinskas, V. Staškūnas, R. Vilenbrechtas; \$10 – J. Aušrotas, J. Bendoraitis, E. Danilūnas, P. Genčiūnas, P. Kuzmienė, A. Šefedlas, I. Valaitienė, B. Zabulionis; \$5 – J. Švilpa; \$2 – V. Gudelis.

Niagara Falls: \$100 – S. Ulbinas. Lietuvos olimpiečių vardu visiems aukotojams nuosirdžiai dėkojame. J.G.

Skautų veikla

• Kanados rajono stovyklai artėjant, kiekvieną savaitę "Romuvos" komiteto nariai, pasidalinę darbais, važiuoja jų atlikti. K. Asevičius ir V. Paškus jau su tvarkė vandens sistemą, o kitus darbus paruošė darbo komiteto pirm. inž. L. Garbaliuskas ir vald. pirm. archit. N. Liaciūnė. Norima sutvarkyti stovyklą gerai, kad 30 metų "Romuvos" sukaktį galėtume švesti atnaujintoj stovyklavietėje. Stovykla šiemet bus gausi stovyklautojais-jomis, ir joje vadovaus daug prityrusių instruktorių bei vadovų-vių ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų vietovių. Nėdelsiant jau reikia registruotis pas draugininkus-kes arba pas stovyklos registratorę: v.s. D. Keršienė, 487 Windermere Ave., Toronto, Ont. tel. 762-5521.

• "Romuvos" stovykla rugpjūčio 1-15 d.d., o rugpjūčio 15-22 d.d. "Romuvos" vyks "Gintaro" ir "Ažuolo" vadovų-vių lavinimo kursai, vadovaujami v.s. fil. K. Matonio ir v.s. fil. G. Matonienės. M.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšai (contact lenses).

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
5.00% už 90 dienų term. indėlius
5.00% už 6 mėnesių term. indėlius
5.50% už 1 m. term. indėlius
6.00% už 2 m. term. indėlius
6.50% už 3 m. term. indėlius
5.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.50% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
5.50% už OHOSP (variable rate)
4.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
4.00% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
2.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 9.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.75%
2 metų 8.50%
3 metų 8.75%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 7.50%
(variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriję mortgicijai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje.

AKTYVAI per 95 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross).

KASOS VALANDOS:
• Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
• Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
• Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir pataisymai:
• statybos darbai • vidaus sienų įdėjimas (drywall)
• dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) • įvairūs cemento darbai (masonry)
• kiemų sutvarkymas (landscaping)
• priepilaukos (decks) • tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
PATARNAUS **STASYS JOKUBAITIS.**
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

LEDAS REFRIGERATION
Nelikit karštyje šią vasarą!
Remontuojau, išvalau, aptarnauju visų rūšių
— Namų vėsinimo sistemas
— Language įstatomus vėsinimo aparatus
— Automobilių vėsinimo sistemas
— Šaldytuvus, šaldymo aparatus (ledaines) ir drėgmės kontroliavimo aparatus (dehumidifiers)
Specialūs "Carrier" vėsinimo aparatai langams 5000, 6000, 8000... Btu nuo \$450 (su įrengimu)
Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 767-8711 / 533-6310 Toronte
(Nesivaržykite palikti pavardės ir savo telefono numerio)

PARCEL SERVICE
614 The Queensway
Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

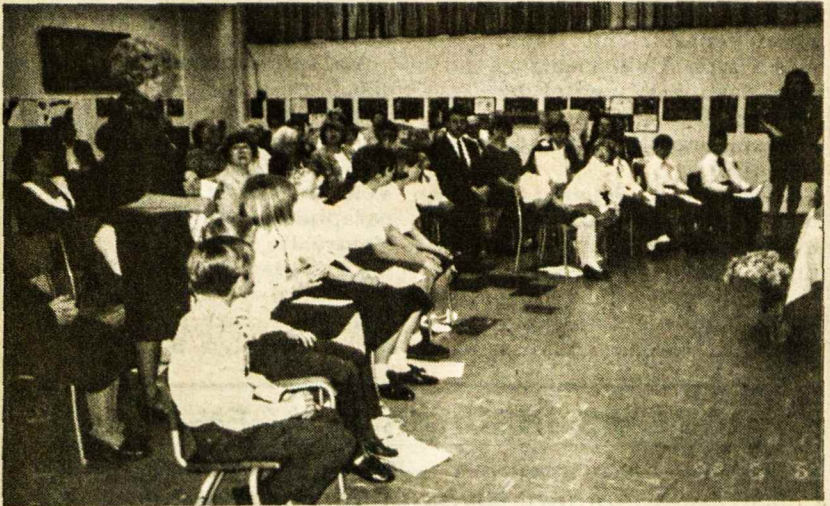
1.27 už svarą vasaros laikotarpiui

- Garantuojamos žemiausios kainos siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavojo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitių siuntinių pristatymas iėktuvu.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai
Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, Jr., tel. 847-0881

Toronto ateitininkai-jaunučiai atlieka priesaiką. Iš kairės: Tomas Bušinskas, Jonas Didžbalis, Vaidotas Jonuška. Priesaiką priima dvasios vadas kun. Jonas Staškus. Dešinėje dr. O. Gustainienė. Nuotr. R. Jonaitienės

Veiklos sezono baigiamasis susirinkimas Toronto vaikų namuose. Kalbą veiklos koordinatore dr. O. Gustainienė. Nuotr. R. Jonaitienės

Ateitininkų žinios

Toronto Stasio Šalkauskio kuopos ateitininkai užbaigė veiklos metus Mišiomis ir iškilėmis birželio 6 d. Vaikų namuose. Lietuvos kankinių parapijos klebonas kun. J. Staškus laikė Mišias, kuriose dalyvavo apie 40 jaunų ir vyresnių ateitininkų. Jis pritaikė pamokslą vaikams, minėdamas ateitininkų pareigas ir artėjančių Sekminių reikšmę. Po Mišių jis priėmė trijų jaunųjų žodį. Tomas Bušinskas, Jonas Didžbalis ir Vaidotas Jonuška, sėkmingai išlaikę egzaminus, gavo ženklusius iš Toronto veiklos koordinatorės dr. O. Gustainienės.

Sugiedojus ateitininkų himną, buvo pristatomi veiklos pranešimai. R. Sakalaitė-Jonaitienė papasakojo apie jaunių/jaunųjų veiklą. Susirinkimai vykę maždaug kas antrą savaitę. Nors rudeni užsiregistravo 20, dėl įvairių priežasčių narių skaičius metų eigoje sumažėjęs. Pavyzdgingiausiai susirinkimus lankė – Aura Rygelytė ir Emilija, Tomas ir Pau-

lius Bušinskas. Globėja dėkojo savo geroms ir energingoms taktinėms – Rūtai Rygelienei, Jūrai Bušinskienei ir Danelei Didžbalienei. Buve keletą išvykų, kalėdinis pyragaičių kepimas ir parduotuvės, maždaug 12 eilinių susirinkimų. Taip pat jauniai ir jaunučiai atliko pasirodymą ateitininkų Kūčiose.

Moksleivių globėja Indrė Čuplinskaitė padarė trumpą pranešimą apie gimnazijos amžiaus ateitininkų veiklą. Narių buvę aštuoni, kurie buvo susirinkę penkis kartus ir dalyvavo ateitininkų Kūčiose.

Studentų ateitininkų veikloje dalyvavo mažas skaičius, pranešė pirmininkas Leonas Ehlers. Iškyta į Algonquin Park su kun. Ant. Saulačiu buvo labai sėkminga, kurioje buvo susirinkę penkis kartus ir dalyvavo ateitininkų Kūčiose.

Dr. O. Gustainienė sveikino naujausius jaunuosius ir visus susirinkusius, pasidžiaugė jaunų šeimų pastangomis, išreikšdama viltį, kad su šia karta vėl sustiprės ateitininkų veikla. Trūksta vadovų iš vidurinės kartos, kurie padėtų atgaivinti ypač moksleivių veiklą.

Meninę programą atliko jauniai ir jaunučiai. Pianinu labai gražiai skambino Vilija Petrauskaitė, Emilija ir Paulius Bušinskas ir Lidija Puterytė. Rima Puterytė dailiai paskaitė eilėraštį "Labas vasaros saulei". Užbaigiant programą, Emilija Bušinskaitė gražiai padėkojo ir įteikė dovanas globėjoms – Ramūnei ir Rūtai. Visiems jauniams ir jaunučiams buvo išdalintas laikraštėlis, kuriame sulaukė jų rašinėliai apie juos pačius ir apie mėgstamiausius šių metų susirinkimus.

Visi dar pabendravo, pasivaišindami kava bei pyragais, ir išsiskirstė vasaros atostogų. RSJ

Naujoji Kasablanka

Apie atvirus duris – nepriklausomybę atgavusias Baltijos valstybes – rašo "The New York Times" korespondentas W. Schmidt "The Globe and Mail" birželio 24 d. laidoje.

Įvairiausiomis priemonėmis keliaujančių į Baltijos kraštus antplūdis labai didelis. Keliaujama verslininkai, verslo agentai, spekuliantai, įvairūs pereijūnai ir turistai. Jie veržiasi į mažai žinomą naują pasaulį, atsiradusį ant buvusios Sovietų Sąjungos briaunos. Tai naujoji Kasablanka, kurioje įmanoma visas už pinigus.

Vietiniai pareigūnai skundžiasi, kad tūkstančiai rusų kareivių pardavinėja šautuvus ir bet kokius karinius daiktus, kuriems yra paklausa. JAV doleriai ir Vokietijos markės yra užplūdę visur. Tyrimų duomenimis, kriminaliniai nusikaltimai Lietuvoje yra pašokę 23% per pirmą šių metų ketvirtį lyginant tai su pereinamais metais. Narkotikai ateina iš Rusijos, ir yra didelė problema, nes "neuztenka žmonių sienų apsaugai", – pasakė A. Plavins, Latvijos krašto apsaugos ministerijos pareigūnas.

Lietuvos valstybės prokuroras nesenai skundėsi, kad uostai yra tapę neteisėtų imigrantų taikiniais. Daugelis jų iš Afrikos ar Azijos, Maskvoje studijuojantys studentai, bando laimėti prasmę ir Vakarų Europą. Esą labai sunku sukontroliuoti ir per Baltijos kraštus plūstančius į Rusiją JAV turistus.

Vasario mėn. Taline buvo suveiktas 15.000 automatinų šautuvų siunta, kurios paskirtis buvo įsigyti supirkti Anglijoje. Buvusi ten taipgi sulaukta šautuvų ir prieštinkinių ginklų siunta, paskirta Armėnų jai. S.

Įvairios žinios

Lankantys Čikagą yra kviečiami pasidomėti Balzeco muziejuje vykstančiomis įdomiomis parodomis – "Kintančios Lietuvos sienos – 800 metų kartografinė apžvalga" ir "Amerikos lietuvių patriotiniai plakatai XX š. pradžioje". Abi parodos atidarytos birželio 26 d. ir tęsis iki rugpjūčio 2 d. Muziejaus adresas: 6500 So. Pulaski Rd., Chicago, IL, 60629, USA.

Lietuvių katalikų religinė šalpa iš Niujorko praneša, kad vaistai į Lietuvą ir toliau keliauja per Religinę šalpą, panaudojant JAV valdžios persiuntimui skirtas lėšas. "Catholic Medical Mission Board" paaukota vaistų siunta birželio 24 d. pasiekė Lietuvą. Siuntą atsiėmė Lietuvos "Caritas" federacijos atstovai. Vaistai diabetikams ir vėžio gydymui bus paskirstyti vaistinėms ir ligoninėms. Jų vertė siekia \$350.000.

Nuo 1990-ųjų metų vasaros, kai buvo pradėta "Gyvybė Lietuvai" programa, JAV valdžios lėšomis buvo iš viso persiuntę 27 krovinius (konteinerius) ir 10 siuntų lėktuvais. Projekto "Hope" pareigūnų pranešimu, valdžios tam reikalui paskirtos lėšos jau yra pasibaigusios. Persiuntimo išlaidos šiuo metu turės būti apmokamos iš Religinei šalpai surinktų aukų. Tikimasi lietuvių visuomenės paramos. (LKRŠ)

Kaišiadorių vyskupijos "Caritas" skyrius, dėkodamas geradariams, praneša, kad siunta juos pasiekusi gegužės 16 d., sėkmingai išdalinta adresatams. Vyskupijos "Caritui" skirtą siuntą nartą paskirti Želvos parapijai, kurioje bus atidaryti senelių ir vaikų globos namai. "Caritas" skyriaus reikalų vedėja M. Bagdonienė laiške pažymi, kad Kaišiadorių katedroje bus aukojamos padėkos Mišios prašant "Dievo malonės mieliems geradariams tautiečiams". (LKRŠ)

Naujas žodynas. Leidėjų pranešimu, po aštuonerių metų darbo išspausdintas "naujoji" žodynas "Gyvybė Lietuvai" lietuvių-anglų kalbos žodynas, didelio formato, 1339 psl. Jis yra tuo įdomus, kad lietuviškų žodžių tarimas yra paaiškinamas fonetinėmis raidėmis, pvz. žodis *palaima* (pahl'i'mah), *palaižyti* (pahlizheh'tee). Žodynas gali padėti besimokantiems lietuvių kalbos angliškai kalbantiems žmonėms. Jį išleido B. ir E. Masiočiai, 13902 E. Marina Dr., Apt. 404, Aurora, Co. 80014-3756, USA. Kaina – \$25, persiuntimas \$4. Čekius rašyti B. Masiočokas vardu. Čikagoje tuos žodynus platina LB švietimo tarybos pirm. R. Kucienė, tel. 778-0358.

Metinė "Tėviškos žiburiai" numerata oro paštu – 110 dolerių vienuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

A+ JUOZUI PAULAIČIUI

mirus,

žmoną NIJOLĘ, sūnus – REMIGIJŲ, LINĄ, gimines ir artimuosius skausmo valandą nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Sudburio apylinkės valdyba
ir visi tautiečiai

Lietuvos rūpesčiai Kanados parlamente

Kad Kanados parlamento debatuose būtų iškeltas Rusijos kariuomenės iš Lietuvos išvedimo klausimas, žymia dalimi prisidėjo KLB krašto valdybos Otavos raštinės vedėjas Vyt. Čuplinskas ir Otavoje gyvenantis KLB visuomeninių reikalų k-jos pirm. Alg. Eimantas.

Gerb. Lloyd Axworthy birželio 18 d. parlamente pasakė kalbą, nurodymams, kad birželio 14 d. Lietuvos gyventojai 90% dauguma pasisakė už neatidėliotiną Rusijos kariuomenės išvedimą. Šiuo metu Baltijos valstybėse yra daugiau kaip 200.000 Rusijos karių. Kalbėtojas klausė: "Ar tas klausimas bus iškeltas prezidentui B. Jelcinui, kai jis čia rytoj lankysis?" Klausė, ar vyriausybė pasinaudosi rekomendacija teikti Rusijai tiesioginę paramą, kuri palengvintų butų ir darbų problemos išsprendimą ir pagreintų kariuomenės grįžimą.

Kanados parlamento narys Lloyd Axworthy, opozicinės liberalų partijos kritikas užsienio politikos reikalams, birželio 22 d. atsakydamas į Baltiečių federacijos Kanadoje pirmininko Viesturs Zarins laišką, pranešė, kad jam buvo susidariusi galimybė iškelti tą labai svarbų klausimą, birželio 19 d. susitikus su Rusijos prezidentu Otavoje.

Posėdyje B. Jelcinas užtikrino, kad jis darys viską, kas nuo jo priklausys, tvarkingai ir greitai Rusijos dalinius sugrąžinti į tėvynę; tam reikalui baigti bus sudarytas aiškus tvarkaraštis bendradarbiaujant su Baltijos šalių pareigūnais.

Iškeliant didžiulę klijūtą – butų ir darbų trūkumą Rusijoje – J. Chrečien atkreipė B. Jelcino dėmesį, sakdamas, kad liberalų partija tęs toliau spaudimą Kanados vyriausybei sudaryti specialią ekonominę ir techninę paramą butų ir darbų problemai palengvinti ir tuo būdu leisti kariuomenės daliniams greičiau grįžti.

JAUNI VADOVAI, pakelti 1992 m. gegužės 31 d. Klivlande į paskautininkų laipsnį. Iš kairės: AIDA BUBLYTĖ, ANDRIUS BELZINSKAS. Nuotr. V. Bacevičiaus

LIETUVOS-KANADOS KOMERCINĖ-GAMYBINĖ PASLAUGŲ ĮMONĖ "TORVIL" LTD.

GREIČIAUSIAS SIUNTINIŲ PRISTATYMAS Į JŪSŲ TĖVYNĘ

RETA PROGA Ypatingai žemos kainos iki 1992 m. liepos 31 d.

Bendrauk tik su patikimu patarnavimu bendrovės, kuria galite pasitikėti.

► Standartiniai maisto siuntiniai

► Nemokamas siuntinių paėmimas

► Pinigų pervedimas

► Nauji siuntinių draudos blankai

► Siuntiniai paruošiami klientų (dėkuvais ar laivais)

► Sveikatos drauda lankytojams (tik Kanadoje)

Sezoninė nuolaida 12% visiems gaminiams, parodytiems "Torvil" 92 kataloge.

SKAMBINTI NEAPMOKAMU TELEFONU 1-800-661-0210

KANADOJE Nauji prekiautojai (dealers) kviečiami JAV

Head Office
63 Galaxy Blvd., Unit 7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel. (416) 798-3320
FAX: (416) 798-3321

Branch
TORVIL PARCELS
404 Roncevalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860
FAX: (416) 533-4910

LIETUVA
LATVIJA
ESTIJA
UKRAINA
GUDIJA
ST. PETERSBURGAS
MASKVA
RUSIJA

Head Office
2136 West Chicago Ave.,
Chicago, IL 60622
Tel. (312) 278-5258
FAX: (312) 278-0875

Branch
R&R INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway,
Buffalo, NY 14212
Tel. (716) 894-9880
FAX: (716) 894-9880

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9

Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus)

Telefonas: 530-1070

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2

Weston, Ontario M9N 1J2

(arti Lawrence ir Weston Rd.)

Tel. 240-0594

(24 valandas)

FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200

prie Windermere Ave.

Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonas

įstaigos (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500

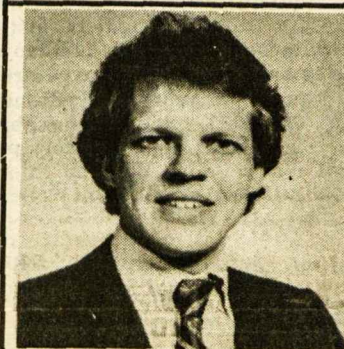
Bloor ir Jane gatvių kampas

Toronto, Ontario M6S 4W3

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

viceprezidentas

Telefonai – (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

\$500.00

Remkime svarbius lietuvių projektus. Jei pirksite ar parduosite namus per mane iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500 jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų

statybos vajai arba

Kanados lietuvių bendruomenės

medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS

namų pirkimo ir pardavimo atstovas,

patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

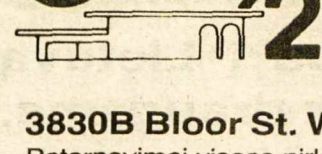
RE/MAX West Realty Inc.

1678 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A9

Phone: (416) 769-1616

An independent member broker

DRESHER Ltd.

Real Estate

Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į

Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.

Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DRESERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

DĖMESIO!

Nuo š.m. liepos 2 d.

mūsų kelionių

biuras keliai į

naujas patalpas

netoli Lietuvių

namų. Adresas:

1605 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Tel. 533-8443

FAX 533-6279

AUDRA TRAVEL kelionių įstaiga Vilniuje!

Būdami net Lietuvoje, jūs jausite mūsų globą. Adresas:

T. Vaižganto 9/1, Vilnius, Lietuva. Tel. 22-66-20, 22-65-51.

MES – VISUOMET IR VISUR JŪSŲ PASLAUGOMS!

Garantuojame sąžiningą ir profesionalų patarnavimą:

- * Išperkant bilietus į Lietuvą
- * Parūpinant skridimus iš Lietuvos į Kanadą
- * Gaunant pasus ir lietuviškas vizas
- * Išrašant kelionės ir sveikatos draudimus
- * Sudarant iškviatimus vizitui į Kanadą
- * Perduodant pinigus ir vaistus į Lietuvą

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIS KELIONIŲ KLAUSIMAIS TEIKIAMA:

pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 – 17.00 val.

šeštadieniais – pagal išankstinį susitarimą.

2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada

Tel. (416) 769-2500 FAX (416) 763-6279

TORONTO

Anapilio žinios

— Nuo ateinančio sekmadienio iki rugpjūčio pabaigos Mišios Wasagos Gerojo Ganytojo misijoje bus laikomos sekmadieniais 10 v.r.

— Pakrikštytos: William ir Rūtos (Pilipavičiūtės) Downey dukrelė Jesika-Janina; Raimundo ir Simone (Manteuffel) Petronių dukrelė Leona-Jonė.

— Anapilio knygyne gauta naujų lietuvių-anglų kalbų žodynų "Words-Words". Jie yra paruošti E. Kolu-pailaitės ir Br. Masioko. Taip pat knygyne galima įsigyti įvairių lietuviškų vaizdajuosčių.

— Anapilis turi atliekamų medinių kėdžių su metaliniais rėmais. Nutarta jas parduoti lietuviams po \$3 už kėdę. Kas norite jų įsigyti, prašome atvažiuoti, pasižiūrėti ir nusipirkti.

— Mišios liepos 5, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Vaclovą Morkūną, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Stasį Čepą.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: S. Rulevičius, I. Norvaišaitė, G. Rakštelytė, F. Vosyliūtė iš Vilniaus, S. Balseičiai iš Otavos. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos sekretorė dr. G. G. Gincauskaitė.

— LN vyrų būrelio ir tautinių šokių ansamblio "Atžalynas" gegužės praejo sėkmingai. Pasitaikė gražūs oras, dalyvavo 200 asmenų. Nuširdžiai dėkojami: Janinai Vitkūnienėi ir Danutei Bonner už skanaus maisto pagaminimą ir malonų aptarnavimą. Broniui Mackevičiui už maisto bilietelių pardavinėjimą, mieloms ponions už loterijos bilietelių išplatimą. A. Sukauskui už loterijos pravedimą ir B. Laučiui už stovyklos paruošimą. Tikimės kitais metais įvesti daugiau sporto žaidimų jaunimui.

— LN ligonių lankytojai renkami pasitarimui liepos 15, trečiadienį, 7.30 v.v. Galintieji prisidėti prie ligonių lankymo arba žinantieji apie pagalbą reikalingus tautiečius prašomi dalyvauti šiame posėdyje, arba pranešti Rimui Juodžiui tel. 239-4445.

— Šešioliokio LN poilsio stovykla, rengiama LN vyrų būrelio, įvyks Tėvų pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga", Wasagoje rugpjūčio 8-16 d.d. Suinteresuoti visais reikais prašomi kreiptis į stovyklos komendantą Augustą Sukauską tel. 244-2790.

— Dar yra likę geros kokybės stalių ir kėdžių. Stalai – po \$10 ir kėdės \$3-5. Suinteresuoti prašomi skambinti LN vedėjui Teodorui Stanuliui tel. 532-3311.

Aukos slaugos namams

Petros Jankaitienės seseriai a.a. Alfaijai Lietuvoje mirus, vietoj užuolautos slaugos namams aukojo \$60 – S. B. Yokubynai, Nina Pečiulytė ir V. V. Rasiuliai. Iš viso statybos fonde yra \$805,608. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose, arba siųsti tiesiog šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6.

ISNUOMOJAMAS vasarnamis Wasagoje prie vandens. Skambinti vakarais (416) 845-8218.

PARDUODAMAS gerai išlaikytas namas gražioje, ramioje vietovėje, Wasagoje. Skambinti tel. (705) 429-4030.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusi sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė kun. B. Danis.

— Šis penktadienis – mėnesio pirmasis. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Pirmojo penktadienio Mišios ir Šv. valanda – 7 v.v. Išpažinčių klausoma prieš Mišias.

— Šis šeštadienis – mėnesio pirmasis. Gyvojo rožinio draugija renka š. Rožiniui 10.30 v.r. Mišios – 11 v.r. "Vilnius" rūmuose Mišios – 5 v.p.p.

— Susituokė: Rasa Slapšytė su Rimantu Kalinausku.

— Birželio 24 d. palaidotas a.a. Jeronimas Sabaliauskas, 68 m.

— Tretininkų kongregacijos susirinkime išrinkta valdyba: pirm. Justinas Zakas (534-5654), vicepirm. Angelė Kairienė, sekr. Liuda Jurėnienė, ižd. Zuzana Žebrauskienė. Liepos mėnesio Mišios ir susirinkimas – liepos 9 d., 10 v.r.

— Karavane lietuvių paviljonas "Vilnius" dalyvavo su dideliu pasisekimu. Paviljoną suorganizavo specialus komitetas, kuriam pirminkavo V. Taseckas. Paviljonas finansškai praėjo su nemažesniu pelnu, kaip ir pernai.

— Stovyklavietės "Kretinga" adresas: Camp Kretinga, 9 Endrus Rd., New Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0. Tel. (705) 429-2788.

— Mišios liepos 5, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Gaidamavičių mirusius, 9.20 v.r. – už a.a. Pranciško, 10.15 v.r. – už a.a. Joną Zuloną, Emilį Veimeikį, Elena Gipiengę, 11.30 v.r. – už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios

— Kun. P. Dilys laikys pamaldas liepos 5 d., 9.30 v.r. Tuo laiku pamaldos bus laikomos iki 1993 m. liepos 1 d.

— Pamaldų šventovėje liepos 12 d. nebus. Tą sekmadienį 11 v.r. jos bus laikomos Boyd Conservation Parke iškyloje Islington Ave, 5 km į šiaurę nuo Woodbridge. Kviečiami visi su vaikais ir vaikaičiais.

— Lietuvių evangelikų liuteronų parapijos išvilioje padeda atstatyti liuteronų šventoves Lietuvoje. Šiaurės Amerikos ir Europos centras yra: Tamara Schmidt, AM Bloher Forst 26 2903, Badwischenahn, Ofen, Germany. Jeigu kas nori pakauti tam reikalui, daugiau informacijų gali gauti skambinant W. Drešeriui tel. 233-3334.

Šalpai Lietuvoje aukojo: \$400 – O. Mickienė (a.a. Juozo Mickaus atminimui).

"Vaiko tėviškės namams" aukojo: \$100 – A. Katilienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$1,000 – O. Mickienė (a.a. Juozo Mickaus atminimui), \$100 – A. Trečiokienė; \$50 – M. Statulevičienė.

Dr. Valdas Samonis, ekonomistas, Toronto universiteto mokslinis bendradarbis, lankosi Lietuvoje kaip ekonominių reikalų patarėjas. Būdamas Vilniuje, kalbėjo per radijo programą, transliuojamą užsienio lietuviams.

Patikslinimas. Mirus a.a. Elenai Bilevičienėi, vyro Vytauto ir vaikų padėkoję "TŽ" 26 nr. įsibrovė netikslumas. Padėka reiškia ne slaugos namams, bet "Home Care" firmai ir "Paramedic" personalui.

KANADOS LIETUVIŲ MUZIEJUS-ARCHYVAS, vadovaujamas dr. Rasos Mažeikaitės, paruošė parodą tema "Lietuvių mokyklų Lietuvoje ir Kanadoje". Paroda vyks Toronto "Board of Education" muziejuje, 155 College St., pirmame aukšte. Jos atidarymas – liepos 8 d., 6-8 v.v. Visi kviečiami dalyvauti. Paroda tęsis iki rugpjūčio 28 d. Lankymo laikas nuo pirmadienio iki penktadienio 8.30 v.r. - 4.30 v.p.p. Įėjimas laisvas. Kauno pedagoginio muziejaus nuotraukoje vaikučiai pratinami dirbti

Kanados 125-tasis gimtadienis įvairiais renginiais bei iškilimais plačiai paminėtas. Toronte prie Ontario parlamento rūmų liepos 1 d., 11 v.r., tautinių grupių pasirodymų pynėje dalyvauja ir tautinių šokių ansamblis "Atžalynas". Šiuo renginiu pabrėžtas daugiakultūris įnašas Kanados ateitį, pristatant ir pačius jauniausius 5-7 m. amžiaus pasirodymo dalyvius. Lietuviams atstovauja 10-11 m. šokėjai atžalyniečiai.

Ekonomikos savaitraštis "Litas", leidžiamas Vilniuje, atsiuntė "TŽ" redakcijai vieną numerį su pageidavimu informuoti išvilioje apie tą laikraštį. Metinė prenumerata – 56 JAV dol., pusmetinė – \$28, oro paštu. Adresas: "Litas", Kau-no g. 3/26, Vilnius, Lithuania. Redaktorius – Jurgis Paskoci-nas, leidėjas – akcinė bendrovė "Permainos".

Klaidinantis ženklas. Toronte tarptautiniame karavane birželio 19-27 d.d. lenkams atstovavo "Krokuvos" paviljonas, įrengtas lenkų karių veteranų dr-jos centre, 206 Beverley St. Paviljono ženklas su miestų her-bais – daugiau imperialistinių svajonių padarinius, sukėlęs ukrainiečių ir lietuvių pasipik-tinimą, nes Ukrainos Lviv (Lvo-vas), net pačiame priekyje, ir mūsų Vilnius įjungti į Lenkijos miestų ratą.

Ukrainietis Roman Darewych plačiai paskleidė protesto laišką, kuriame nurodomas prasi-lenkimas su tiesa ir tyčinis negražus noras įjungti politiką tokiuose renginiuose, kurių tikslas yra artinti tautas kultūriniu bendravimu.

Susituokė dar viena lietuviška pora – tai Rimantas Kalinauskas ir Rasa Slapšytė, abu Toronte už-augę ir mokslus baigę, nei draugų, nei organizacijų pasirinkimu nuo lietuvių neatsitolinę, dau-geliui pažįstami kaip gamtos ir sporto mėgėjai. Jų sutuoktuvės įvyko birželio 27 d. Tėvų pranciškonų stovyklavietėje "Kre-tinga", Wasagoje po saulėto atv-ru dangumi. Mišių metu jaunuo-sius palaimino ir stipriais mei-lės ryšiais surišto gyvenimo jiems palinkėjo Prisikėlimo parapi-jos klebonas kun. A. Simanavi-čius, OFM. Duetus giedojo D. Viskontienė ir L. Dambrauskaitė, vargonėliais palydint muz. J. Govedui.

Vaisės vyko žalumynais išpuoštoje stovyklavietės valgykloje ir šalia pastatytoje didžiulėje palapinėje. Gausių svečių tarpe vyravo margas jaunimėlis. Nuotaika buvo pakili ir draugiška. Nebuvo jokio įprasto iškilmingumo, ilgų sveikinimų ar kokios pridėtinės programos. Kun. A. Simanavičiui sukalbėjus maldą, visi sotinosi paties jauniojo ir jo talkininkų pagamintais kepsniais. Skambėjo atskirų stalų ir bendros dainos. Po trumpų sveikinimų, tėvo M. Slapšio humoristinių papasako-jimų, po "Ilgiausių metų", P. Sap-lienė ir L. Sendžikienė abu jau-nuosius apjuosė pastarosios aus-ta juosta, kad laikytųsi tvirtai drauge ir nepamirštų skautų, ku-rių eilėse jie užaugo. Jaunave-džiai draugų turėjo visur. Nie-kas nesistebėjo, kad muzikantai iš Čikagos. Jie laikė šokančius iki po vidurnakčio. Pokyliui nuo-taikingai vadovavo Mykoliukas Slapšys, jn. S.

Pranešame, kad

dantų gydytoja dr. A. GRINIS

persikėlė iš St. Petersburgo, Floridos ir priima naujus ir buvusius pacientus pas

dr. Arūną Dailydę,

345 Lakeshore Road East, Suite 302, Oakville, Ont. L6J 1J5
Valandos pagal susitarimą. Tel. 844-4445.

BVL ELECTRICAL ENGINEERING

Licence
E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS

Skambinti Vytui tel. 533-0923 arba (page) 237-2121, Toronte.

Greitas • sąžiningas • pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noriką (didesnius kiekius pristat-tau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

PRISTATOME jūsų giminėms Lie-tuvoje Kanados arba Amerikos (JAV) dolerius pigiausiom kainom. Skam-binti Genei Kairienei tel. (416) 643-3334.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo dar-bus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

"LEDAS" REFRIGERATION

(vedu visų rūšių

- * Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemas
- * Taisau šaldytuvus
- * Skalavimo mašinas
- * Vėsintuvus

Skambinti

RAIMONDUI JARECKUI
tel. 767-8711, Toronte.

VITAS GRABAUŠKAS

statau naujus namus, darau patai-symus, prielaukas (decks), tveriu tvoras. Skambinti tel. 416-847-9187, Oakville, Ontario.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama sale, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: An-tanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronte.

MONTREAL

"Geležinio vilko" skautų tunto sueiga įvyko birželio 14 d. AV para-pijos salėje. Dalyvavo kapelionas kun. Juozas Aranauskas ir Kana-dos rajono atstovas s. Romas Otto. Sueigos metu žalius kaklaraiščius gavo ps. Gintaras Briks, dabar gyvenąs Otavoje, ir ps. Paulius Mu-rauskas. Gintaras Nagys pakeltas į skautininkus; ps. Rimas Piečaitis apdovanotas "Už nuopelnus" ordinu ir v.sl. Jonas Valiulis "Vė-liavos" žymeniu.

Šios vasaros jaunimo stovykla vyks nuo rugpjūčio 1 d. iki 7 d. "Bal-tijos" stovyklavietėje. Dalis skau-tų vienai savaitei važiuos į "Romu-vos" sukaustuvinę stovyklą.

Skautų tėvų susirinkime iškilo "Baltijos" stovyklavietės išsigijo-mo klausimas. Iki šiol stovykla-vietė buvo nuomojama iš Kvebeko miškų departamento. Dabar tą žė-mės sklypą, kiek sumažintą, gali-ma įsigyti kaip nuosavybę. Tam reikalui aptarti nutarta šaukti platesnį organizacijų atstovų su-sirinkimą.

Lankantis B. Jelcinui Otavoje, birželio 19 d. įvyko baltiečių de-monstracija, reikalaujanti išvesti buvusią Sovietų S-gos kariuomenę iš Baltijos valstybių. Demonstra-cijoje daugiausia dalyvavo lietu-vių – iš Toronto, Mississaugos,

Montrealio ir Otavos. Kiek mažiau buvo latvių, o mažiausia – estų. Spaudos žmonės "susikačiavo" 150 asmenų. Demonstracija atrodė ga-na įspūdingai – daug vėliavų ir plakatų. B. Jelcinas šią demon-straciją pastebėjo ir spaudos kon-ferencijoje teisinosi, kad neturįs kur apgyvendinti 100.000 karių.

Kanados ledo ritulio (NHL) ko-mandos birželio 29 d. Montrealio Forume išsirinko 264 naujus žai-dėjus. Kandidatų tarpe buvo ir lietuvis, iki šiol žaidęs Maskvos "Dynamo" ir dalyvavęs Žiemos olimpiadoje NSV komandoje. Tai Darius Kasparaitis, 19 m. amžiaus, gimęs Elektrėnuose. Jo tėvai gyvena Lietuvoje, o jis jau penkeri metai siekė ledo ritulio žaidimo viršūnių Maskvoje. Jį, vieną iš pir-mųjų, išsirinko "New York Islan-ders" komanda.

A.a. Petras Žukauskas, 65 m. am-žiaus, parvežęs savo tėvo pele-nus, birželio 19 d. mirė Nidoje. Palaidotas Lietuvoje. Liūdi žmo-ną, du sūnūs ir duktė su šeimomis. Velionis visą laiką priklausė AV parapijos chorui ir yra dainavęs Montrealio vyrų oktetė.

A.a. Diana Venskutė-Parkins, 52 m. amžiaus, mirė Toronte. Bir-želio 22 d. iš AV šventovės pala-idota Montrealyje. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545 FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	6 1/4%	Taupymo – special.	3 1/4%
Certifikatus 2 m.	7 1/2%	Taupymo – su gyv. dr.	3 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo – kasdienes	3 1/2%
1 metų	6 1/4%	Einamos sąsk.	2 %
180 d. - 364 d.	6 %	RRIF-RRSP – 1 m.term.	7 %
120 d. - 179 d.	5 1/2%	RRIF-RRSP – 2 m.term.	7 1/2%
60 d. - 119 d.	5 1/4%	RRIF – RRSP – taup.	3 1/4%
30 d. - 59 d.	4 %		

IMA UŽ:

Neklin. turto nuo 8 1/4%, asmeninės – nuo 9 1/2%

Informacija apie naujasias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

Nemokamas
siuntinių paėmimas
iš jūsų namų

POLIMEX

PREKYBA • KELIONĖS • SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitas Baltijos valstybes

laivu ir lėktuvu – greitas pristatymas.

Mes esame patyrę siųsti ir tvarkyti siuntinius bei kargo į Rytų Europą, pradedant nuo mažų siuntų iki konteinerio.

Žemiausios kainos Kanadoje

\$1.34 už svarą*

141 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2L2

Tel. (416) 537-7914

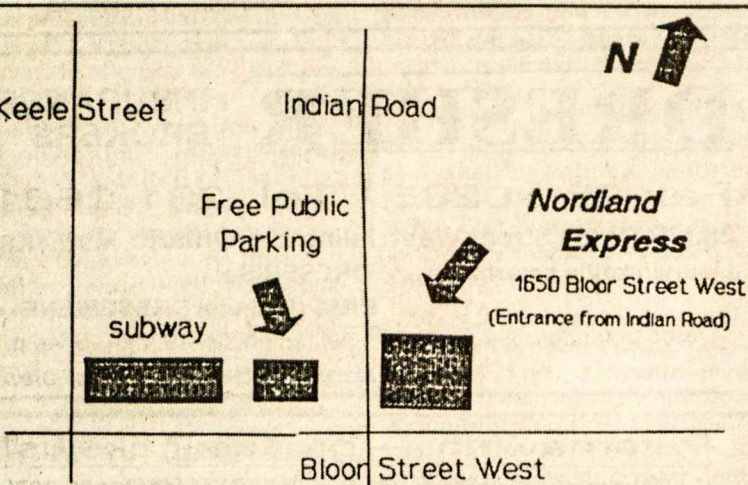
*Plius pristatymas į namus.

ISNUOMOJAMAS 2 miegamųjų su visais patogumais butas Wasaga Beach lietuvių rajone. Arti ežeras ir krautuvės. Skambinti tel. (416) 769-5390 Toronte arba (705) 429-5644 Wasagoje.

PARDUODAMAS butas Vilniaus miesto centre III-me aukšte. Du kambariai 35 m², virtuvė 12 m². Apšildomas mūrinis garažas. Didelis sodas su namu užmiestyje. Skam-binti tel. 398-3788.

NORDLAND EXPRESS

Pagalbos siuntos į Lietuvą
jūsų giminėms ir draugams.
\$1.50 už kg ar \$7.50 už kubinę pėdą.
\$15 vieno siuntinio pristatymas į namus.

Nordland Express bendrovė
išsikūrusi 1650 Bloor St. W., Toronte, šalia Keele
požeminės stoties (Indian Road exit).
Patogi automobiliams pastatyti aikštė.

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 9 v.v.

TELEFONAS: 535-5000